

DOLENJSKI LIST

Brzjavka Franca Popita

KOLEKTIVU DOLENJSKEGA LISTA, NOVO MESTO

Ob dvajsetletnici izhajanja glasila delovnih ljudi Dolenjske se pridružujem čestitkom, ki jih prejemate za svoje 20-letno pomembno družbeno delo kot vpliven dejavnik v naših skupnih naporih za razvoj demokratičnih in samoupravnih odnosov v naši socialistični družbi. Delovnemu kolektivu želim tudi vnaprej mnogo delovnih uspehov!

Predsednik CK ZKS
FRANC POPIT

Končno jasnejša beseda o kmetu

V našem razvoju je prišel čas, ko Zveza komunistov v delno spremenjenih razmerah delovanja ne daje povsem jasnega odgovora do vsem vprašanj naše kmetijske politike. Bili so primeri, ko so se naša vodstva organizacije namenoma ogibalji razpravam o kmetijstvu, čeprav je le to pritisakalo s svojimi zapletenimi problemi. Manjka jim je jasna idejna usmeritev.

Nedokončno oblikovana stališča do našega kmetijskega razvoja so po svoje vplivala tudi na organizacije Zveze komunistov na vasi. Ne moremo zatisniti oči pred tem, da se je stevilo članov Zveze komunistov na vasi zelo zmanjšalo, četrtino vemo, da je bil po teoriji in naši praksi mal; in srednji kmet vseskozi zelo pomemben poslovniki delarskemu razredu.

Centralni komite ZKS je sklenil spregovoriti jasnejšo besedo ter organizirati široko javno razpravo o razvoju kmetijstva in samoupravnih odnosov na vasi. V ta namen je posebna delovna skupina, v kateri so sodelovali predstavniki zveznega sveta SRS, republiške gospodarske zbornice, republiškega sindikalnega sveta, republiške konference SZDL, kmetijskega inštituta in se nekaterih, pripravila teze, ki jih je 6. marca dopolnila se skupina za kmetijstvo pri komisiji za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS.

Teze bodo predhodno obravnavali se na nekaterih medobčinskih svetih ZK, med drugim tudi v Novem mestu, zatem pa bo v začetku aprila o njih razpravljal centralni komite ZKS. Ko bo vse to opravljeno, bodo teze dane v trimesečno javno razpravo, v kateri bodo sodelovali vsi, ki jih zadavajo problemi kmetijstva. Tukaj oblikovana stališča bodo osnova naše kmetijske politike v prihodnjih dvajsetih letih, ki jo bo dokončno oblikovala republiška konferenca ZKS v jeseni.

V prihodnjih tedenih bomo objavili vrsto sestavkov, v katerih bo naš sodelavec Marjan Legan, diplomirani kmetijski inženir, razložil najvažnejše misli iz predlaganega gradiva ter bistvena odprtva vprašanja, h katerim naj bi prispevala odgovore tudi široka javna razprava.

Viniška mladina pozdravlja
Uredništvo
Dolenjskega lista!
Ob jubileju sprejmite iskrene čestitke za uspešno poslanstvo, ki ga opravlja vas lista.
Klub OZN
OSNOVNE SOLE
Vinica

Brzjavka iz Pančeva

Dolenjski list
Novo mesto!

Srdacno vam cestitamo dradesetu godišnjicu sa željom da i dalje koristite sodelovanje za ugodnu i jutro slovenskom novinarstvu.

Redakcija »PANCEVCA«
PANCEVO

Slikarji samorastniki cestitajo

Od jubileju našega Dolenjskega lista iskreno cestitamo glavnemu uredniku, novinarjem in vsem njegovim teorjem za izredno uspešno opravljeno delo, za trud in napore, s katerimi ste dosegli, da je Dolenjski list postal nepogrešljiv del naše stvarnosti. Hvala za sodelovanje in podporo z željo za nove uspehe slavljencev!

Tabor slovenskih
Hkonvnih samorastnikov
TREBNJE

Želje »Lutajućeg« iz VUS

Srdacno cestitam na jubilejnem listu i želim još mnogo takovih jubileja

vaš
GERHARD LEDIC
»Lutajući VUS

Cestitka občinske konference SZDL Novo mesto

Delornemu kolektivu Dolenjskega lista!

Ob izidu jubilejne številke Dolenjskega lista, ko (Nadaljevanje na 6. str.)

V ponedeljek, 9. marca, so obiskali Novo mesto podpredsednik republiškega IS dr. France Hočevar in člana IS Rino Simoneti in Jožko Strukeli. V spremstvu predstavnikov občine in družbeno-političnih organizacij so obiskali Industrijo motornih vozil, tovarno zdravil »Krka« in SGP Pionir. Na sliki: V IMV je gostom razkazal tovarno in jih seznanil s proizvodnim programom generalni direktor Jurij Levčnik.

(Foto: M. Vesel)

Nekaj dni brez zvez s svetom

Zaradi snega in neizplužene ceste je bil zgornji del Kolpske doline več dni brez prometnih zvez - Pouk prekinjen za 5 dni - Svet sneži

Od 3. do 5. marca je bila cesta Brod na Kolpi - Osilnica zaprta za ves promet, ker ni plužena. Ljudje so ostali brez zdravniške pomoči, pouka v Šoli v Vasi-Fari ni bilo, trgovine niso bile oskrbovane.

Sele 5. marca je bila cesta plužena, vendar slab. Do Osilnice se je prebil le tovornjak trgovskega podjetja TRGOPROMET, ki je vlekel za seboj na vrv zdravnikovega fička. Iz Osilnice so namreč sporočili, da neki dojenček

nujno potrebuje zdravniško pomoč, ker ima 40 stopinj C vročine.

Cesta so nato plužili še v petek, soboto in nedeljo, vendar slab. V ponedeljek, 9. marca, je šele spet lahko

prvi pripeljal šolski avtobus,

ki vozi v solo Vasi-Fara 130 otrok. Otroci so vse dni prihajali do postajališč, čeprav so morali gaziči visok sneg, vendar zmanj, ker avtobus sa ni bilo.

Kot je sporočil Franc Volf, šolski upravitelj osemletke v Vasi-Fari in odbornik občinske skupščine, je zdaj cesta sicer prevozna. Vendar je zorana tako ozko, da je srečanje zelo težko ali povsem nemogoče.

Občani zahtevajo, naj to cesto, ki poteka po slovenski in hrvaški strani Kolpe, pluži Cestno podjetje Novo mesto. Zdaj jo v skladu z dogovorom med cestnima podjetji-

ma iz obuh republik pluži hrvaško podjetje. Občani s sedanjim pluženjem niso zadovoljni in zahtevajo, naj jo pluži naše podjetje, ker pričakujejo, da bo potem bolje plužena.

Zaradi slab plužene ceste letos osemletka Vasi-Fara ni imela pouka že dva dni po novem letu, lansko zimo pa celo kar 19 dni.

J. P.

Desetina pričakovane

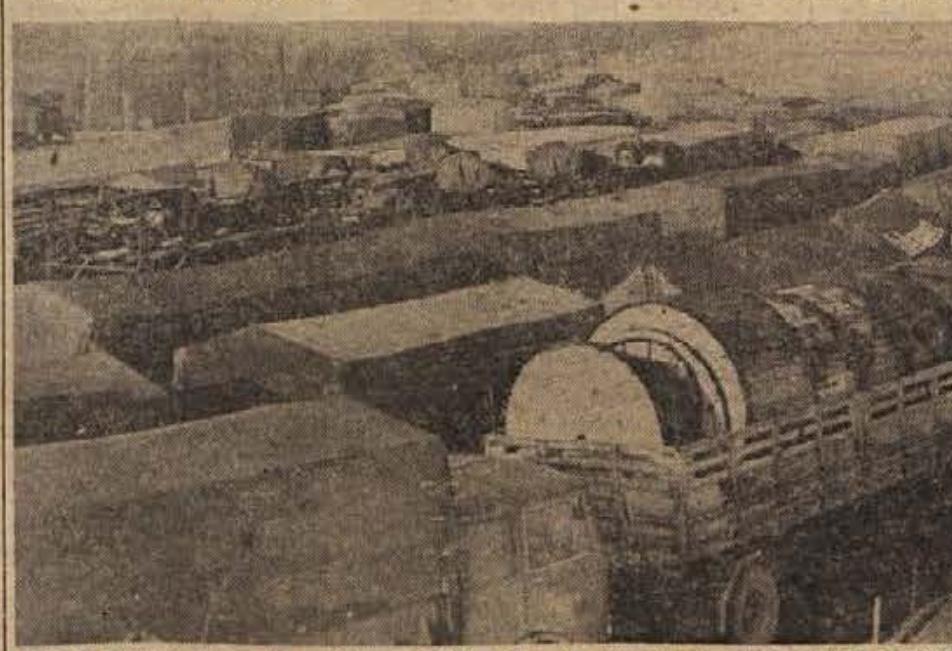
Vpisovanje posojila za železnico gre h koncu - Dolenjska se je zelo slabo odrezala

Največja dolenjska podjetja se pri Združenem železniškem transportnem podjetju z vpisom posojil niso posebno dobro izkazala, saj je 8 podjetij vpisalo skupno le 150.000 din posojila, medtem ko so nekatere delovne organizacije drugod po Sloveniji, ki so gospodarsko dosti šibkejše, vpisale deset ali še večkrat toliko. Posojila so vpisali takole: Rudnik rjevega premoga v Kočevju 50.000 dinarjev, ITAS - Kočevje 30 tisoč din, Novotehnična - Novo mesto 20.000 din, Komet iz Motika, občinska skupščina Ribnica, Gorjanec - Novo mesto, Trgovsko podjetje Kočevje, Iskra - obrat Novo mesto pa le po 10.000 din.

Predstavniki ZZTP iz Ljubljane so imeli s predstavniki novomeskih podjetij že več pogovorov z namenom, da bi dosegli čim večji odziv, saj je železnica s svojimi storitvami dosti pripomogla

VREME
OD 12. DO 22. MARCA
Nekako do 15. marca in od 20. marca dalje pogostne padavine in bladno, sneg večkrat do nižin. Vmes kakih 4 dni lepo in postopno toploje.

Dr. V. M.

Zaradi novega snega je prišlo prejšnji teden do zastoja na vseh cestah. Največ nevšečnosti so imela težja motorna vozila na avtomobilski cesti. Da bi preprečili večje zastoje, so milicijni izločili iz prometa mnoge tovornjake s prikolicami. Tako je bilo videti več deset takih vozil tudi na velikem parkirišču na Otočcu, odkoder je tudi tale posnetek. (Foto: Mirko Vesel).

Zdaj pa zares: most na Kolpi

Podjetje TEHNOGRAD iz Maribora je prevzelo gradnjo metliškega mostu, ki je zaradi dotrajnosti že dve leti zaprt za ves promet nad dve tone. Strokovnjaki mariborskega podjetja so že v Metliki in pripravljajo vec za začetek gradnje. Po podobi mora biti novi most dovršen do 1. julija letos. Gradnja bo veljala 2.700.000 dinarjev. Stroški so bosta delili republika Slovenija in Hravška. Pri gradnji bo zaposleni samo okoli 30 delavcev, ker bodo dela mehanizirana. Ze zgrajene elemente bodo vozili iz Maribora in jih leplili v Metliki, zato bo gradnja hitro napredovala.

Podpredsednik Hafner v Grosupljem

Podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner je skupaj z Zoro Tomičevim obiskal 3. marca Grosuplje, Višnje Goro in Ponikve. Republiška gospodarska organizacija sta se na obisku zanimala za socialno, zdravstveno in tudi gospodarsko problematiko območja občine Grosuplje.

Novomeščani na Slovaškem

V soboto in nedeljo, 14. in 15. marca, bodo novomeški pionirji in mladinci nastopili na povratnem telovadnem dvoboju v Bratislavu na Slovaškem. Reprezentanca Novomešča bo okrepljena; se stavljaljo bo bodo: pionirke (TVD Partizan - N. mesto), pionirji (TVD Partizan - Kidecovo), mladinke (reprezentanca Slovenije) in mladinci (reprezentanca Slovenije).

A. V.

DANES:

- Grosuplješčani, v nedeljo »DA« str. 8
- Če za mrtve ni prostora... str. 9
- Vidite solze v teh očeh? str. 10
- Kdo so zaslužni Ribnicanje? str. 12
- »Nisem vedela, da ne smem povedati« str. 13
- Za ribice in love str. 24
- »Hišo dam, potrejke ne!« str. 25
- Zakaj rastejo dekle? str. 27
- in več kot 70 malih oglašav in obvestil na zadnjih strani!

Vojška obveščevalna ZDA ne bi smela vohljati za celišči, razen kadar gre za zaščito države, piše revija *"Time"*. V resnici pa vtička nos poved. Med drugim so vojaški obveščevalci opozorili na praznik sv. Lazarja, ako srški može menda dokazujejo svojo moškost. Menda s podtikanjem bomb na jugoslovanskih predstavnih, je dodala revija *"Time"*... Predsednik Nixon je naravnost lirčno govoril o svojem velikem sprijatelju Pompidouju, ko je bil ta na uradnem obisku v ZDA. Toda malokateri državnik je doživel tako hude demonstracije kakor francoski predsednik. *"Prijetelj ima to smolo, da drugače gleda na Sredozemlje in Srednji vzhod kot demonstranti..." Petčlansko vojsko sodišče v Saigonu je dočelo novega odvetnika za poslanca Čaua, ki je obtožen, da je imel stike s svojim britanskim komunistom. Trije zapovedniki Čaua so odstopili, če da je vsak zagonov odčel, ker je sodišče tako takoj vnaprej sklenilo odsoditi Čaua... Zaradi stekline so v Britaniji prepovedali uvoz vseh psov in mačk. *"Nobene izjemne ne bomo naredili,"* je izjavil minister za kmetijstvo Cedwyn Hughes. Enako bomo ravnali s psom iz newyorske poarne, ki je vreden tisoč dolarjev, kakor s poučnim mešancem iz Karaiba. Tudi to je enakost... Ugleđni nigerijski novinar Tol Solarin je po vrtnici iz nekdane Biafri postal, da se stradev v Vzhodni pokrajini nadaljuje. *"Skupna prizadevanja zvezne vlade in nigerijskega Rdečega križa zalesajo prav - itko je dejal novinar, skakor če bi clokev hrnil velikega slona z zobotreboom..."* V ameriški zvezni državi Maryland tri gospodje gledajo ne spodobnej film te jih cenzurirajo. Ena izmed njih pravi: *"Take film celja producenta tisoč dolarjev, izkupiček pa je desetkrat, dvajsetkrat večji. Potrebujete samo posteljo, snemalca in moškega in žensko..."**

Zmešnjave v živinorejji

Vzdic visokim odkupnim cenam je premalo pitanih goved in prašicev — Brez organizirane proizvodnje ne bo stalnih cen — Kdo naj jo vendarje organizira?

Veliko raspravljamo o načrtinem gospodarstvu, o stabilnosti trga, o cenah, ki naj se pri živini ne bi spreminjače tako pogosto in močno kot doslej. Predlogov je veliko — razmerni na trgu pa se še niso spremenile. Zakonitosti trga ni moči spremeniti, zato je treba prilagajati pitanje živine. A kako?

Cene prašicev in goveda rastejo že skoraj dve leti. Pred dvema letoma so bile prenizke. Nihče pa ne ve, kje je meja sedanjega naraščanja. Pred mesec smo po cenah na novosadski blagovni bazi sklepali, da je dosezen najvišji vrh in se bo tržišče začelo umirjati. Proti koncu februarja pa so cene ostanek prašicev in goveda, predvsem pa prašicev spet porasle. Kupci bi plačali za prašice 14 din za kilogram, a bilo jih je malo in se za tiste so zahtevali po 16 din. Pitane prašice iz kooperacije pa so prodali po 8,20 din kilogram.

Take cene ne bodo mogle biti trajne niti na domaćem niti na tujem trgu. Kmetoval-

ci to vedo, zato so pri sedanjih visokih cenah enako previdni, kot so bili pred dvema letoma pri prenizkih.

Odkupnih cen pa ne znamo ali ne moremo urediti. Kmetje norajo neprenchoma računati, kaj je bolj donosno, in ugibati, kaj bo tudi čez nekaj mesecov. Kmetijske organizacije jim pri tem le malo pomagajo. Nekatere celo odvračajo kmete od organiziranih proizvodnje in prodaje, češ da jim ne more koristiti.

V neki kmetijski zadruzi so izračunali — to smo slišali na širšem posvetovanju — da bi kmet imel le 10 din koristi, če bi sklenili takoj pogodbo za pitanje teleta, kot jo je predlagal republiški zavod za rezerve. To pa je le toliko, kot stane liter vina v gostilni.

Pričerjava ni najboljša. Vsi kmetje namreč ne piyejo vina v gostilnah. Toda pustimo takim sorganizatorjem njihove račune in poglejmo se naprej. Ce bi kmetje sklenili takoj pogodbo za 20.000 telec, bi to bilo 20.000 litrov vina ali 20.000 din. V resnici pa veliko več. Kmetje bi dobili 10 milijonov din kredita na triadstotni obrestni meri. Denar bi dobili izplačan na roko in bi zanj lahko kuhi, kar bi hoteli. Do casa, dolocenega s pogodbo, bi le moral spiti govedo. Pitano živino pa naj bi prodali po najvišji tržni cen. To zahteva celo zavod za rezerve. Svoje zahteve je določili s predlogom, naj bi kmetijske organizacije znižale svojo maržo pri takih operacijah od 6 na 4%, da bi kmetje dobili za svojo živino 2% več kot običajno.

■ Kmetijske organizacije so nasle veliko opravili, izgovor in zagovor, zakaj niso sklenili več pogodbo s kmetom. Pisma kmetov, ki želijo skleniti pogodbo, da bi dobili 500 din kredita za vsako tele in si zagotovili prodajo pitane živali vsaj po zjamčeni ceni, če bi se prodajne cene spet nenačadno znižale, pa opozarjajo, da mnoge kmetijske organizacije

UMIRAJOČE MESTO — Osamljen deček s kruhom v naročju stopa skozi zapuščeno neapeljsko predmestje Pozzuoli, iz katerega te dni izseljujejo prebivalce. Tla pod mestom so votla in hiše se čedajo hitre ugrezajo. Znanstveniki so ta redki geološki pojav imenovali »počasni potres«.

(Telefoto: UPI)

TELEGRAMI

NIKOZIJA — Na predsednika ciprskega republike Makaria so neznani naredili atentat, ki je spod letel. S strehe so streljali na Makaria helikopter. Pilot je bil huje ranjen, a je z njim temu varno pristal. Makarios mu je pomagal in helikopterja in ga odpeljal v bolnišnico.

WASHINGTON — Nad Pacifikom v višini Latinske Amerike je bil 7. marca sončni mrk. Velika senca se je pomakala od južnih delov Mehike proti severovzhodu. Na jugu Mehike, kjer se lahko opazovali popolni mrk, se je zbralo mnogo gibanjnikov in številnih držav, ki so pripeljali s seboj na tone instrumentov.

PHINOM PENH — Laotka domovinska fronta je objavila sporočilo, v katerem zavrača predlog predsednika kraljevske vlade o sklicanju nove ženske konference, na katerega se ogrevajo tudi ZDA. Ta predlog je fronta označila kot »svit manevre«.

MOSKVA — Z vložitvijo se zadnjih ratifikacijskih listin o sporazumu o prepovedi širjenja atomskoga oružja je zacet sporazum ponopravno veljni. Na slovesnosti v Moskvi je sovjetski premier Kosigin povabil svet k novim prizadevanjem, da bi se čimprej končala atomska oboroževalna dirka.

■ Kmetijske organizacije

so nasle veliko opravili,

izgovor in zagovor, zakaj

niso sklenili več pogodbo s

s kmetom. Pisma kmetov, ki želijo skleniti pogodbo, da bi

dobili 500 din kredita za vsako

tele in si zagotovili

prodajo pitane živali vsaj po

zjamčeni ceni, če bi se

prodajne cene spet nenačadno

znižale, pa opozarjajo, da

mnoge kmetijske organizacije

delajo račune le kot trgovci in ne tudi pospeševalci pitanja živine, da bi pomagali kmetom. Se manj se zmenijo za trdnje cene živine in mesa.

JOZE PETEK

NERAZVESELJIV PODATEK

Jugoslovani smo, kar zadeva gradnjo stanovanj, v primerjavi z drugimi evropskimi državami na dnu lestvice. V času od 1958 do 1965 sta bili v naši državi na 1.000 prebivalcev zgrajeni povprečno le po dve stanovanji. Za konec 1965 nam je manjkal v državi pribl. 355.000 stanovanj. Vsako štirinajsto gospodinjstvo je bilo tedaj brez stanovanja. Zaradi nezadostnega obsega stanovanjske graditve pa stanovanjski primanjkljaj narašča iz leta v leto. Zdaj nam manjka v državi že pribl. 600.000 stanovanj. V času 1971 — 1975 naj bi v Jugoslaviji zgradili 860.000 novih stanovanj.

Ugoden razvoj izvoza in uvoza

Zaključno z januarjem se je izvoz iz države v zadnjih štirih mesecih povečal za 24%, uvoz pa samo za 4%. Ce oboje primerjamo z enakim lanskim obdobjem,

vore o omejevanju strateškega oboroževanja, ki bi se

morali nadaljevati aprila na

Dunaju. Sovjetska stran je

posebno nezaupljiva do ameriškega obrambnega ministra

Lairda in posredno poziva

Washington, naj pove, ali je

Lairdova politika strateškega

oboroževanja, tudi poskuša

zavirati pogovore.

Pri tem računa na zaznavno ohladitev tudi med ZDA

in ZSSR, kar zadeva razgo

nje med obema Nemčijama dosegla presenetljivo visoko vsoto milijard dolarjev. Glede tega nima Ulbricht nobenih pomislekov. Toda to, kar je dovoljeno NDR, očitno ni dovoljeno drugim socialističnim državam, razen seveda Sovjetski zvezzi. Zakaj bi si dala NDR vzet v nekem smislu edinstven položaj, da lahko skozi ZRN praktično brez carine izvaja svoje izdelke v Skupni trg. Zato poskuša zavirati pogovore.

Pri tem računa na zaznavno ohladitev tudi med ZDA in ZSSR, kar zadeva razgo

,Tehnične težave“

vore o omejevanju strateškega oboroževanja, ki bi se morali nadaljevati aprila na Dunaju. Sovjetska stran je posebno nezaupljiva do ameriškega obrambnega ministra Lairda in posredno poziva Washington, naj pove, ali je Lairdova politika strateškega oboroževanja, tudi politika Bele hiše.

Pogovori med Bonnom in vzhodnoevropskimi državami so samo en kamenc v mozaiku odnosov med Vzhodom in Zahodom, toda pomemben kamenc. Zaradi takih skamendrov se je podrla zemarskatera stavba.

Laos, ki je doigro željal v senci Južnega Vietnamja, vzbuja čedajo holj zanimanje in stran svetovne javnosti. Nenadoma se je marsikom posvetil, da poteka v Laosu vojna vzporedno s sovražnostmi v Vietnamu in da sta tam vpletene obe strani. Nobena skrivnost ni, da ameriško letalstvo že mesec in mesec taktično podpira laoške vladne čete proti oddelkom Patet Lao in Severnega Vietnam, ki se trudijo dobiti čimholj trdno nadzorstvo nad Laosom.

V sklop teh prizadevanj so di tudi nedavna ofenziva čet Patet Lao, ki so spet z sede Dolino vrčev. Z druge strani je prišel poziv premiera nevralistične vlade Suvana Fume, ki želi, da bi Britanija in ZSSR kot sopredsednici konference o Laosu kaj ukenili. ZDA so odločno podprtje ta predlog Suvana Fume, toda sovjetski tisk je že opozoril Američane, da so bili prav oni tisti, ki so že davno potepali odločne ženevske konference o Vietnamu in Laosu iz leta 1954 in da zdaj nimajo nobene pravice dvigati pravice.

TOULON — Francoska mornariča je izgubila spet eno podmornico, »Eurydice«. Ker so sezname z 5. marca ob pol osmih ujutri zabeležili eksplozijo v bližini domnevnega mesta nesreča, domnevajo, da je podmornica ostala na dnu zaradi eksplozije.

WASHINGTON — Ameriški obrambni minister Melvin Laird je napovedal, da bodo ZDA opustile nadaljnje vojaške operacije v ZDA in v tujini. S tem bo država blagaj prihnila 214 milijonov dolارov.

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

Sindikati proti hitri rasti cen

pravah se je kot najbolj zapleteno pojavilo vprašanje, kdaj je tisti čas, ko naj se družba vmeša v držino, v zadnje dveh samostojnih zrelih ljudi Jasno pa je, da bodo v ospredju koristi otrok.

■ NA 8 LJUDI EN TELEVIZOR — Konec lanskega leta je bilo v naši državi 1.543.000 televizijskih naročnikov in 3.304.000 radijskih naročnikov. V Sloveniji je 428.000 radijskih naročnikov in 201.000 televizijskih naročnikov. Tako pride v Sloveniji en televizor na vseh 8 prebivalcev, radijski sprejemnik pa na 2,7 gospodinjstv.

■ TEKSTILNA INDUSTRIJA V SKRIPCIH — Ni dolgo tega, ko je tisk poročal, da

so v Mariborski

tekstilni tovarni morali odpustiti kakih 250 ljudi, ki jih zdaj prevzemajo druga podjetja. V težavah pa so tudi mnoge druge tekstilne tovarne. Poglaviti vzrok je tehnološka zaostalost oziroma izrabljenost strojnega parka. Hkrati je uvoz tekstilnega blaga pretirano velik in ne dovolj nadzorovan. Zato se kopijo zaloge domačih tekstilnih izdelkov. O vseh teh problemih bo končar marca razpravljal tudi gospodarski zbor zvezne skupščine.

■ TEZAVE CASOPISNIH PODJETIJ — Podražitev roto papirja in drugega materiala, uvedba prometnega davka na oglase, podražitev prevoza in dostave časopisov, vse to bi še bolj otežkočilo položaj časopisnih podjetij, so poudarili na letni skupščini upravnega odbora poslovnega združenja časopisnih podjetij in ustanov Jugoslavije. Od 22 dnevnikov v državi samo štirje delajo z dobičkom. Izguhe drugih pokrivajo ustanovitelji in organizacije SZDL.

■ PREDNOST DOMACIM VOZILOM — Jugoslovani čedajo bolj kupujejo automobile, ki so izdelani oziroma montirani v naših tovarnah. Lani smo uvozili 20.094 automobile oziroma 3.174 manj kot leta 1968.

■ ZASEBNI TRAKTORJI — Zasebeni kmetje v Sloveniji so imeli konec lanskega leta 5.500 traktorjev in 17.500 ročnih motornih kosičnic. Največ kmetijskih strojev je v Savinjski dolini, v okolici Kranja, na obalnem področju in v goriskih Brdih.

■ DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

Do 1975: zaposliti 815.000 ljudi

V okviru srednjoročnega razvoja za obdobje 1971/1975 predvidevajo v državi, da bo v tem času treba dosegati materialne in druge okoliščine, da bi lahko zaposlili pribl. 815.000 ljudi. Dotok aktivnega prebivalstva bo značil v tem času pribl. 523.000 oseb, pribl. 170.000 oseb pa je oz. bo konec 1970. nezaposlenih. Sem stejemo tudi dodatni dotok pribl. 174.000 ljudi, ki jih bo predvidoma sprostilo kmetijstvo. Takšno zaposljevanje naj bi omogočilo predvsem vecje izkoriscanje proizvodnih zmogljivosti in investicijskih naložb v nove industrijske, prometne in gostinsko-turistične zmogljivosti. Veilke rezerve imajo tudi v uvažanju kompletnih izmen oz. v stopnji izkoriscenosti proizvodnih in storitvenih zmogljivosti, ki zdaj v povprečju ne presega 50 do 60 %. Tudi v zasebnem sektorju bi v prihodnjih petih letih lahko vsako leto na novo zaposlili do 24.000 ljudi, kar pomeni, da bi tudi tu obseg zaposlovanja naraščal pribl. po 6,6 % na leto.

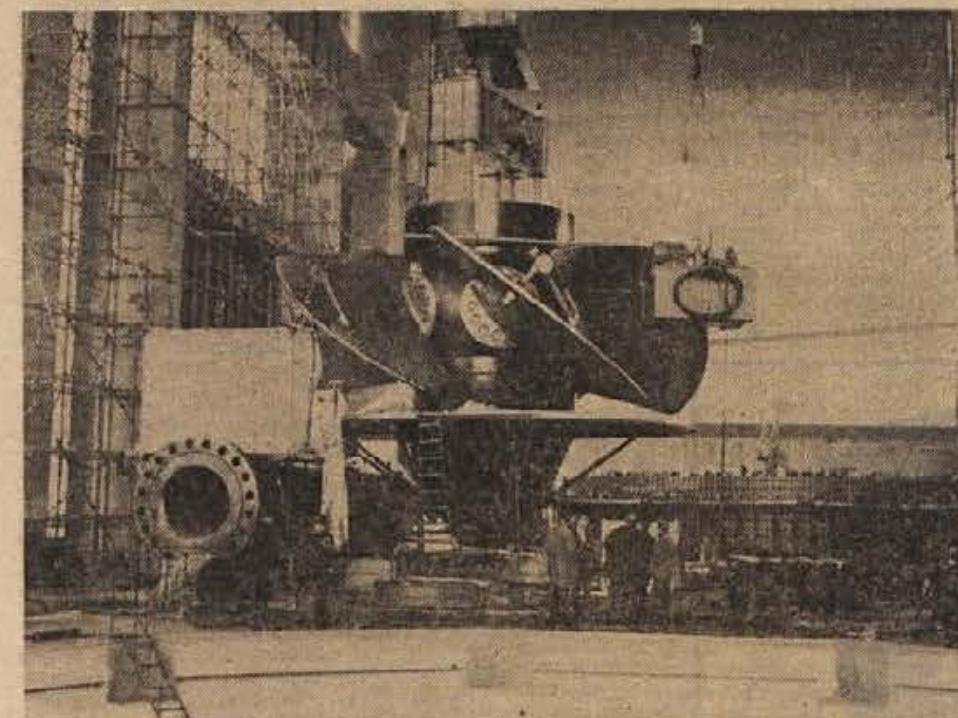
V 4 letih: pol milijona novih stanovanj

Po podatkih v zvezi je bil v letih 1966-1969 v Jugosloviji zgrajenih okrog 516.592 stanovanj, od tega 181.000 v družbenem in 334.340 stanovanj v zasebnem sektorju. Iz leta v leto narašča gradnja zasebnih stanovanj in že ne kaže let vodi, saj je bilo samo lani v državi v zasebnemu sektorju zgrajenih 88.000, v družbenem sektorju pa 42.000 stanovanj.

Vse kaže, da srednjoročni načrt za obdobje 1966-1970, ki je predvideval gradnjo 720.000 novih stanovanj, ne bo izpolnjem. Razlika znasa skoraj 210.000 stanovanj in je letos ne bo mogoče dohiteti, saj bomo v najboljšem primeru zgradili največ 135.000 novih stanovanj.

Za 12 odstotkov več denarja

Zvezni izvršni svet je pred kratkim obravnaval predloge za ukrepe na področju kreditno-denarnice politike v državi. Predvidena sta dva bistvena posega za spodbujanje gospodarske aktivnosti: porast denarne mase za pribl. 12 % in porast celotnega odsega bančnih kreditov za pribl. 14 %.

MONTAJA PRVEGA AGREGATA V HIDROCENTRALI DJERDAP. — Na prvem agregatu HE Djerdap je že montirano »delovno kolo turbine«, s čimer so montažna dela stopila v odločilni položaj: agregat — velik načel delati letos julija. Njegove naprave so težke kar 350 ton, vsaka izmed loput pa ima po 22 ton. Za montažo delovnega kolesa so uporabili največje dvigalo na gradbišču. Da se bo kolo lahko obrnilo, bo potrebnih 720 kubikov vode v sekundi. Količina električne energije, ki jo bo dajal samo ta agregat, je večja od celotne proizvodnje elektarne v Zvorniku. Te naprave so izdelali v Sovjetski zvezni. Na sliki: montaža »delovnega kolesa turbine« v Djerdapu. (Foto: Tanjug)

SODOBNA SOCIALISTIČNA ZVEZA JE ODPRTA ORGANIZACIJA

Socialistična zveza – ustavna pravica občanov in delovnih ljudi

Clani republiške konference so imenovali 15-člansko republiško žirijo, ki bo podeljevala posebna priznanja Osvobodilne fronte – Občinske konference SZDL naj bi podeljevale srebrna priznanja – Imenovana sta tudi odbora za proslavo 25-letnice svetovne organizacije (OZN) in odbor za pripravo kongresa samoupravnih ljavcev Jugoslavije

Na 7. seji republiške konference SZDL Slovenije so 3. marca sprejeli dokument »SOCIALISTICNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA DANES«, s čimer je zaključen prvi del preosnove Socialistične zveze v sodobnejšo družbeno politično organizacijo, ki prilagaja svoje delovanje doseženi stopnji samoupravnih odnosov in socialistične demokracije v naši družbi. Hkrati so na seji sprejeli tudi program za uresničevanje sprejetega dokumenta, ki bo tekel do 1. maja 1971, kakor tudi poročilo o poteku javne razprave ter poročilo o spremembah in dopolnitvah statuta SZDL Slovenije. Vsi člani republiške konference so podprli zasnovno dokumenta, po katerem postane SZDL instrument našega samoupravnega sistema. Omogoči naj delovnim ljudem izraziti njihove izvirne interese, jih soočati z drugimi, se o njih dogovarjati in nato dejavno vplivati na odločitve, ki imajo skupen pomen.

Socialistična zveza Slovenije je z dokumentom »SZDL danes« dobila dober in potreben temelj za svoje prilaganje nalogam in potrebam današnjega dne. Dokument ni natran s tekočimi in praktičnimi nalogami, obrnjen pa je k idejnim vprašanjem in hkrati kaže smernice, kako naj bi se v prihodnosti razvijala Socialistična zveza.

Pri tem je najpomembnejše predvsem to, na kakšni teoretični stopnji je danes SZDL Slovenije, s kakso širino in kulturo se loteva poglavitnih nalog, kot je dejal v razpravi Stane Kavčič. Teoretična kultura morda danes celo še nekoliko zavaja in jo je treba povezati z idejno usmeritvijo Osvobodilne fronte, predniece današnje SZDL. Za nadaljnje razvijanje tistih, se vedno veljavnih teoretičnih kapitalov, ki so vznikli v OF, je dovolj možnosti tudi v Socialistični zvezi. Delavski razred je tudi v dokumentu SZDL postavljen v sredino dogajanj, v osrednjem tok naših družbenih gibanj.

Pri politiki kmeta pa se žal marsikje še nismo znebili strahu, nezaupanja in pred-

sodkov. Dokument »SZDL danes« pa sodobno gleda na kmeta kot na delovnega človeka – proizvajalca, kar pa je tudi edino pravilno stališče. Bodonočnost vasi je hkrati treba jasno začrtati. Res je, da bo še vedno en del vaškega prebivalstva zapuščal vaš in odhaj v mesto, industrijo in druge dejavnosti. Tistim pa, ki bodo po lastni odločitvi ostali na vasi, pa je treba omogočiti, da se bodo z visoko proizvodnostjo kmečkega dela lahko usmerili v tržnost. Po mnenju Steneta Kavčiča in drugih govornikov, ki so sodelovali na razpravi konference, je tako usmerjena Socialistična zveza tudi pravo mesto za delovanje Zveze komunistov.

Obliko in vsebino črpajmo iz resničnega življenja!

Janez Vipotnik, predsednik SZDL Slovenije je v ugodnem govoru dejal, da sledi prvenstveno prilaganje Socialistične zveze nalogam in potrebam današnjega dne zdaj sele poglavito delo – uresničevanje sprejetega dokumenta.

Janez Vipotnik je opozoril med drugim, da so oblike in metode političnih organizacij v njihovo celotno delovanje še vedno obremenjene z vzorcem od takrat, ko so v srediscu političnega odločanja začenjali, oblikovali, ustoličevali in nadzorovali vsa pota političnega življenja. Potrebuja pa nam je nova praksa: politične organizacije naj obliko in vsebitno dela črpajo iz resničnega življenja.

Delo družbenopolitičnih organizacij je danes vse prevč osamljeno. Včasih so bile te organizacije samo pogonska os za prenašanje nalog, zdaj pa poznamo pri njihovem delu ponavljanje, dvojnost dela, kar seveda zmanjšuje in slabí njihovo resnično politično zmogljivost in učinkovitost, ko težijo, da bi se stvari spremene in stanje na posameznih področjih izboljšalo. Živimo pa v času, ko gre razvoj naše družbe v ustvarjanje družbenih dogоворov, ko državno prisilo čedalje bolj zamenjuje demokratično usklajevanje interesov na vseh ravneh od občine do zveze. Soočanje različnih interesov in nato oblikovanje najspremjemljivejšega stališča, ki ga je potem seveda treba upoštavati – to je pot iz zadreg, ki jih danes srečujemo.

SZDL – politično mesto za medsebojno dogovarjanje

Po ustavi je Socialistična zveza politični prostor, ki omogoča vsaki samostojni organizaciji ali društvu, da z drugimi sroča – a tista pomembna vprašanja, ki jih ne more rešiti samo v svojem okviru. Taksna vloga SZDL seveda ne pomeni pokroviteljstva nad popolnoma samostojnimi, družbeno političnimi in družbenimi organizacijami. Daje jim samo prostor in ustvarja možnost, da na podlagi dogovarjanja in boja minenj pridejo do enotnih stališč in akcij.

Socialistična zveza je torej najbolj široka družbeno politična, samoupravna grajena organizacija vseh, ki hočejo ustvarjati samoupravni socialistizem. V nej se srečujejo energija družbe, slobodne pobude, sročajo interesi, ki izvirajo iz dela in položaja vsakogar v družbi. SZDL zadovoljuje potrebe ljudi v raznih oblikah samorganiziranja in samodogovarjanja. Seveda pa ni SZDL samo tribuna za razpravljanje.

KAKO JE Z ZADOLŽITVIVO DRŽAVE?

Lani je znašala stopnja naraščanja zadolžitve naše države (srednjoročni in dolgoročni dolgov) na območjih četrstih valut približno 10 %. Hkrati je v 1969 porasla stopnja deviznega pritoka s tem območja za pribl. 27 %. Ob koncu 1969 so se v primerjavi s koncem 1968 povečale devizne rezerve za blizu 159 milijonov dolarjev. 31. decembra 1969 smo imeli deviznih rezerv skupno za 335 milijonov dolarjev. Medtem ko so bile ob koncu 1968 devizne rezerve za pribl. 57 milijonov dolarjev nižje od kratkoročnih obveznosti do tujine, pa so bile ob koncu 1969 devizne rezerve večje od teh kratkoročnih obveznosti. To pomeni, da so se lani naše devizne rezerve občutno povečale.

Dajmo več priznanja in pomoči krajevnim skupnostim!

Predsednik Vipotnik je na to opozoril na glavne stalne naloge političnega delovanja, na slabosti, ki ovirajo uresničevanje reform ter na naloge, ki so naša podpora za uresničitev reforme. Opozoril je tudi, da ne smemo v Sloveniji zapirati oči pred razlikami med bolj in manj razvitetimi področji. Posebej je opomnil, da zasluži aktivnost v krajevnih skupnostih veliko več družbenega priznanja. V času, ko se slovenski kmet tudi vedno bolj politično udejstvuje in želi delati zlasti v vrstah Socialistične zveze, mora družba poznavati in reševati sodobna vprašanja kmetijstva. Prav SZDL način je mesto, kjer prihaja kmetijsko prebivalstvo v družbenopolitičnem smislu do veljave. Predsednik je opozoril tudi na usposabljanje za vsespolni ljudski odpor, kot tudi na znanja, jasna stališča do Cerkve.

Gre torej za učinkovitejši vpliv in glas slovenske socialistične zveze; to ni le enkratna naloga, temveč spet prepletajočih se nalog, ki terjajo od nas trdno voljo, da zdaj v praksi uresničimo načela, zajeta v dokumentu »SZDL danes«. Gre torej za to, da zbudimo vse sile v naši družbi in da nadaljujemo delo v sodobni Socialistični zvezi, pri čemer so vedno pred nami svetle tradicije Osvobodilne fronte slovenskega naroda in četrstoletna dejavnost povelje OP in njene naslednice SZDL.

Na leto: 50.000 Jugoslovanov v tujino

Nov načrt našega srednjoročnega razvoja za čas 1971/1975 predvideva, da so bo vsak let zaposlilo izven države do 80.000 oseb, od tega največ nekvalificiranih. Podatki povedo, da se je v zadnjih štirih letih v tujini zaposlilo pribl. 350.000 Jugoslovanov. Od teh se jih je vrnilo okrog 140.000, kar pomeni, da se na leto zaposli v inozemstvu okrog 50.000 naših državljanov. Med osebam, ki gredo na delo v tujino, pa je vedno več strokovnih kadrov, kar zahteva posebno skrb. Skoraj vsak tretji v tujini zaposlen Jugoslovan ima srednjo ali celo visoko kvalifikacijo delovca, je strokovnjak. To narekuje drugadno kadrovsko politiko v naših delovnih organizacijah!

Živahnejši promet na mejah

V januarju je prišlo skozi slovenske mejne prehode v državo 2.675.000 potnikov, kar je 20 % manj kot v lanskem decembru. Po podatkih Zavoda za statistiko SRS je število domaćih potnikov padlo za 42 %, inozemske pa za 8 %. Primerjava januarskega prometa z lanskim v istem mesecu pa pove, da je bil letošnji vendarje za 38 % večji.

Kmetijski nasveti

Prednost gnojevke

Tako rekoč vsak kmetijec, ki je kdaj obiskal Švico, ve povedati veliko hvale o uporabi tekočega gnoja, ki je v tej deželi prišlo do izrednega napredka živilnega. Slovenija tudi sega v alpsko območje in ima podobne razmere, zato se bo uporaba tekočega gnoja gotovo sčasoma razširila tudi pri nas, zlasti v hribovskih krajih, kjer primanjkuje stelje in kjer je želeno, da bi pridelovanje žit se bolj zmanjšali.

Tekoči gnoj, gnojevka, je zmes živalskega blata in seči, ki nastane tako, da na kratkih stojisčih blati žival v poseben kanal pod rešetko, ne da bi ji nastiljali. Take hlevne poznamo že tudi pri nas in lastniki so prav zadovoljni z njimi. Gnojenje z gnojevko zahteva torej drugačno, uредitev hleva, drugačen prevoz (zelo je primerno srasvoz gnojevke po cevih), pa tudi drugačno rabe travinja.

Prednost gnojevke je v tem, da ima bolj ugodno razmerje hranihs snovi: dušika, fosforja in kalija, kot ga imata gnoj ali gnojnica vsak zase. V gnojevki je tudi kombinacija hitro in počasi delujočega dušika, ki omogoča enakomernejšo preskrbu rastline s tem hranilom. Nemajhna prednost je tudi ta, da lahko z gnojevko gnojimo takoj, ko je jama polna, ker ni treba čakati na zorenje. To omogoča, da je lahko jama manjša in s tem tudi manjši stroški gradnje. Z gnojevko je koristno gnojiti celo pozimi ko je še sneg na poljih in travnikih.

Ce gnojimo travnat svet, moramo vedeti, da je treba enakomerno pognojiti vse površine, ki hranijo živali v hlevu. Pretirano gnojenje bližnjih travnikov lahko povzroči poškodbe rastlin, pa tudi plevel se preveč razširi, kot je značilno za odcedne poli ob naših neurejenih hlevih. Povedati velja da intenzivno gnojenje z gnojevko zahteva tudi intenzivno rabo travnatega sveta, za kar je najboljša čredinska paša, pri kateri se menjata kravji gobec in kosa.

Gnojevka pa ne uporabljamo samo za travnike in pašnike, temveč tudi za njive. Če je delo mehanizirano, je gnojenje z gnojevko cenejše, ob tem pa odpade draga pridobivanje stelje, zbiranje in prevoz slame s polja. Ob žetvi kombajn zreže slame in jo pusti na njivi, nanjo pa navozimo gnojevko in podorjemo.

Inž. M. L.

Kako sprožimo upravni spor

Ceprav nudi pravni red dandanes ljudem dobro pravno varstvo, je v praksi še vseeno veliko primerov, ko ljudje ne uveljavijo pravic, ki jim gredo po zakonu. Med poglavitičnimi vzroki tega pojava je gotovo nepoznavanje predpisov. Ljudje se včasih ne zavedajo, da se je treba za pravice tudi boriti in da jim jih ne bo nihče serviral na pladnju. Seveda pa mnogi tudi ne vedo, kaj vse je treba pri tem storiti in kakšne so njihove možnosti. Tudi način varovanja pravic je namreč določen z zakoni in sicer s tistimi, ki govorijo o postopku pred sodnimi in upravnimi organi. Ker smo o upravnem postopku v našem listu lani že pisali, si tokrat oglejmo **upravni spor**. Ureja ga zakon o upravnih sporih. Zdaj veljavno besedilo tega zakona je bilo objavljeno v 21. številki Uradnega lista SFRJ z dne 5. maja 1965, lahko pa ga najdete tudi v posebni brošuri, ki ima na platnicah naslov »Zakon o splošnem upravnem postopku«. Tako imate v isti knjižnici oba najvažnejša zakona o postopku v zvezi z upravnimi odločbami. Brošuro je izdal leta 1966 Uradni list SRS.

Spomnimo se, da se občan lahko pritoži, če ni zadovoljen s prvostopno upravno odločbo. Na svojo pritožbo bo dobil drugostopno odločbo, ki jo bo izdal višji (instantski) organ. Toda tudi ta druga odločba je lahko nezakonita; zato obstaja v mnogih državah možnost, da se stranka upre še tej upravni odločbi. Ker pa je upravni postopek samo dvostopen, je z drugostopno odločbo zaključen in pravimo, da je izčrpana upravna pot.

Zdaj imamo na voljo še

sodno pot. To pomeni, da gremo na sodišče in tožimo organ, ki je izdal končno upravno odločbo. Upravnega spora ne moremo sprožiti kar proti prvostopni odločbi (razen če proti njej ni dovoljena pritožba), temveč se moramo obvezno najprej obrniti s pritožbo na drugostopni upravni organ. Pravimo, da je spor možen šele po izčrpani upravni poti. Še posebej pa si moramo zapomniti, da smo s zamudo pritoženega roka hkrati izgubili tudi pravico sprožiti upravni spor.

Upravni spor so poznali že v starji Avstriji

Pred prvo svetovno vojno so bile slovenske pokrajine pod avstrijsko oblastjo, zato je na našem ozemlju veljalo avstrijsko pravo. Avstrija je bila — ed prvimi državami, ki so uveljavile sodni nadzor nad zakonitostjo upravnih odločb. Zakon o upravnem sodišču je bil sprejet leta 1875. Zanimivo je, da sta poznali upravni spor tudi kraljevina Srbija in Črna gora, kjer pa so vzeli za vzor francosko ureditev in se je najviše upravno sodišče imenovalo državni svet. V starji Jugoslaviji smo imeli upravna sodišča (za območje Slovenije je imelo takšno sodišče sedež v Celju in ne v Ljubljani) in državni svet kot najviše upravno sodišče. Po drugi svetovni vojni smo dobili zakon o upravnih sporih leta 1952, spremenjen pa je bil leta 1965.

Kdo lahko sproži upravni spor in koga tožimo?

Upravni spor lahko sproži vsak, kdor misli, da mu je bila z upravno odločbo kršena pravica ali pa ne-

sredna in osebna pravna korist. Navadno nastopa kot tožnik stranka iz upravnega postopka. Tožni pa lahko tudi druga oseba, če meni, da so z neko odločbo kršene njene pravice ali koristi, na primer sosed. V določenih primerih je ta pravica priznana še nekaterim (javnemu tožilcu, sindikalni organizaciji itd.).

Tožena stranka je vedno tisti organ, ki je izdal končno upravno odločbo. To bo navadno drugostopni upravni organ, redkeje pa prvostopni organ (če je ta izdal odločbo, zoper katero ni dopustna pritožba). Ce je na primer izdal prvostopno odločbo občinski upravni organ za finance, drugostopno pa republiški sekretariat za finance, moramo tožiti republiški organ.

Kdaj in kje sprožimo upravni spor?

Po sedanjem ureditvi mora biti v upravni odločbi zapisan tudi pravni pouk o upravnem sporu. Na koncu odločbe moramo pazljivo prebrati, ali je dovoljen upravni spor (ali kakšna druga sodna pot), kje vložimo tožbo in v kakšnem roku. V nekaterih primerih namreč upravni spor ni mogoč (če je sočno varstvo zagotovljeno izven ravnega spora, v disciplinskih stvareh, če bi izdale odločbo zvezna ali republiška skupščina ali predsednik republike in če zvezni zakon izrecno tako določa).

Če je predpisana kaka druga sodna pot, bomo v pravnem pouku zvedeli, na katere sodišče se lahko obrnemo in v kakšnem roku. Takšni primeri so zlasti pri določanju odskodnine v zvezi z razlastitvijo, arondacijo in podobnimi postopki.

Rok za tožbo je 30 dni od vročitve dokončne pravnosti odločbe, o njej pa bo odločalo pristojno vrhovno sodišče. Navadno je to republiško vrhovno sodišče (v Sloveniji: Vrhovno sodišče SRS), razen če je izdal dokončno upravno odločbo vojaški organ (tedaj je pristojno Vrhovno vojaško sodišče) ali pa zvezni organ (v tem primeru odloča na prvi in hkrati na zadnji stopnji Vrhovno sodišče Jugoslavije).

Tožbo lahko vložimo kar pri pristojnem sodišču ali pa jo pošljemo po pošti, vendar je oddajno priporočeno. Lahko pa jo damo tudi na zapisnik. Da bi občanom olajšal sprožitev sporja, dovoljuje zakon tožbo na zapisnik ne samo pri pristojnem sodišču, ampak pri ka-

teremkoli občinskem sodišču, na primer v Novem mestu ali Murski Suboti. Ce izkoristimo to ugodnost, se izteje, da je bila tožba vložena tisti dan, ko je bila dana na zapisnik.

Tožba je možna tudi pri tisku, molku upravnih organov. Drugostopni upravni organ mora namreč izdati svojo odločbo v dveh mesecih od pritožbe. Ce tega ne storii, moramo od njega še enkrat zahtevati izdajo odločbe in če je v nadaljnjih 7 dneh ne izda, lahko sprožimo upravni spor, kakor če bi bila pritožba zavrnjena. Podobno je v primeru molka prvostopnega organa, če zoper njegovo odločbo (ki je sicer ni izdal) ni dovoljena pritožba.

Tožba in njene posledice

Tožba mora vsebovati podobne podatke kot druge vloge (tožnikovo ime in priimek, poklic, stanovanje, datum, podpis), dalje navedbo tožene stranke in upravne odločbe, ki jo napadamo, potem moramo v njej razložiti, zakaj tožimo in kaj naj sodišče napravi (kako in v čem naj odpravi upravno odločbo). Obvezno moramo tožbi priložiti napadano upravno odločbo. Tožbo bomo vložili vsaj v dveh izvodih (enega za sodišče, drugega pa bo sodišče poslalo toženemu organu v odgovor), če pa je več strank, potrebujemo toliko izvodov, da se dobila vsaka stranka po enega.

Vedeti pa moramo, da sprožitev upravnega spora nima istih posledic kot pritožba v upravnem postopku. S pritožbo smo namreč zadržali izvršitev prvostopne upravne odločbe, toda z izdajo drugostopne upravne odločbe je upravna pot izčrpana in ta odločba postane zdaj že izvršljiva. Sprožitev upravnega spora torej nima avtomatično za posledico odložitev izvršbe. Ker pa bi zaradi izvršbe lahko nastala za tožnika težko popravljiva skoda, je zakon dopustil, da se izvrša izjemoma v takšnem primeru še enkrat odloči. Odložitev pa lahko predlaga le tisti, ki je sprožil upravni spor (pri ložitev mora potrditi, da je vložil tožbo) in sicer pri upravnem organu, ki je pristojen za izvršbo. To je navadno občinski upravni organ, ki mora o predlogu odločiti v 3 dneh.

Tožba se razlikuje od pritožbe tudi po tem, da sodišče navadno le odpravi nezakonito upravno odločbo. Ceprav bi po zakonu smelo sodišče dostikrat s svojo sodbo nadomestiti upravno odločbo, torej odločiti o sami upravni stvari, sodišče v praksi le redko uporablja to možnost. Ce gre za odločbo, s katero nam upravni organ nekaj naloži, na primer placilo davka, potem smo seveda povsem zadovoljni, če sodišče takšno odločbo odpravi. Ce pa gre za kakšen zahtevek stranke (radi bi lokacijsko, gradbeno ali drugačno dovoljenje), pa z odpravo zavrnitve odločbe še nismo dosegli svojega namena. Zakon zahteva, da mora v takšnem primeru pristojni upravni organ izdati novo odločbo v 30 dneh.

od vročitve sodbe, pri tem pa mora upoštevati mnenje in pripombe sodišča. Ce tega ne storii, moramo od njega zahtevati odločbo, po 7 dneh pa se obrnemo na sodišče.

S tožbo se bomo obrnili na sodišče, če organ sicer izda odločbo, pa je ta spet nezakonita oziroma ni v skladu z mnenjem in pripombami sodišča. Kot vidimo, je pot za urešnictvem pravic včasih lahko precej zapletena.

Nekaj o delu sodišča

V upravnih sporih odločajo pri nas sodišča splošne pristojnosti in ne posebna upravna sodišča oziroma državni svet, kot je bilo v starji Jugoslaviji po vzgledu nekaterih drugih držav. Venadar pa imajo vrhovna sodišča posebne oddelke, ki rešujejo samo upravne spore, poleg oddelkov za kazenske zadeve in oddelkov za civilne zadeve. Ce pride do upravnosodne tožbe, odloča o stvari senat, ki ga sestavlja trije sodniki (ne porotniki). Upravni senatovi je lahko več; v Sloveniji sta 2.

Ko sodišče sprejme tožbo, najprej pregleda, če je vložena pravočasno, če jo je vložila upravičena oseba, če je v tej stvari upravni spor mogoč in podobno. Ce niso izpolnjeni zahtevani pogoji, bo sodišče tožbo zavrglo s sklepom, če pa tožbi kaj manjka ali pa je nerazumljiva, jo bo vrnilo tožniku v popravo. Dokler ni izdana sodba, lahko toženi upravni organ spremeni ali razveljavlja svojo odločbo. Ce je tožnik s tem zadovoljen, se spor konča, sicer pa se tožba razširi še na to odločbo.

Sodišče pošije tožbo tožni stranki in ta da odgovori na tožbo, potem pa o stvari odloči sodišče na nejavni seji. Izjemoma lahko razpisuje sodišče tudi ustno obravnavo. Sodišče odloči o sporu s sodbo, s katero bodisi tožbo kot utemeljeno zavrne ali pa ji ugodi in odpravi izpodbijano upravno odločbo, le izjemoma pa odloči o stvari sami. To sodbo bo dostrane do dobile v overjenem prepisu.

Pravna sredstva

Ker je upravnosodni postopek zaključena celota in ni enostavno nadaljevanje upravnega postopka, se v njem lahko uporabijo tudi pravna sredstva. Po sedanjem ureditvi pritožbe zoper prvostopno sodbo pravzaprav ni. V praksi jo v nekem smislu nadomešča zahteva za preizkus odločbe, ki pa je izredno pravno sredstvo. Stranka sme zahtevati v 30 dneh od vročitve prvostopne sodbe od Vrhovnega sodišča Jugoslavije takšen preizkus, če gre za kršitev pravice samoupravljanja ali za kršitev kakšne druge, v ustavi zapisane temeljne pravice ali svoboždine. Vrhovno sodišče Jugoslavije bo o tem odločalo v senatu petih sodnikov, sme pa prvostopno sodbo razveljaviti, odpraviti in spremeniti.

Poleg tega govori zakon še o izrednih pravnih sredstvih. Prvo je zahteva za varstvo zakonitosti, ki gre javnemu tožilcu, drugo pa je obnova postopka.

Dr. R. G.

»PIŠITE TUDI O KRITIČNIH REČEH!«

Črni kruh dražji ali ne?

Ljubljanski kombinat ZITO je naslovil vsem občinskim skupščinam, v katerih prodaja svoj kruh, prošnjo za podražitev črnega kruha. S tem je seznanjen tudi republiški zavod za cene, republiški sindikati pa pritisku za podražitev odločno nasprotujejo.

Podobno prošnjo so dobili tudi v Novem mestu: kilogram črnega kruha naj bi odslej veljal 1,55 din, polkilogramska štruka pa 0,80 din.

Desetino več turistov

Po napovedih jugoslovenskih turističnih agencij v tujini bo letos našo deželo obiskalo za deset do petnajst odst. več turistov kot lani. Lanski devizni priliv v Sloveniji je dosegel 83 milijonov dollarjev, Slovenija pa je imela v jugoslovenskem merilu slabo desetino nočitev. Prehod čez slovensko mejo se je v zadnjih petih letih povečal za četrtnino. Tudi na Dolenjskem računajo, da bodo imeli letos za dobro desetino več nočitev in da bodo morda celo za petino povečali promet.

J. SPLICHAL

Pogled na Velike Lašče. (Foto: Prime).

NASVET DELAVCEM, KI DELAJO V NEMČIJI:

Ko greste v domovino na obisk

Tokrat: kako začasno pridobite pravice do zdravstvenega zavarovanja na obisku v domovini

Delavci, ki delajo v Nemčiji, morajo izpolniti posebne pogoje, da so lahko začasno deležni pravic iz zdravstvenega zavarovanja, kadar so doma na obisku. Pri svoji bolniških oblagajih v Nemčiji morajo dvigniti obrazec JU-5 in s potrjenim obrazcem morajo dvigniti pri domačem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje drug obrazec po katerem so načelo deležni v domovini zdravstvenega varstva. To je bolj pomembno kot na prvi pogled kaže, saj se nemaločak zgoditi, da medtem, ko so ljudje na obisku v domovini, zholijo za gripo ali kakšno drugo nalezljivo boleznijo ali pa se poškodujejo v prometni nesreči. Samo te so si tako uredili pravico začasnega zdravstvenega varstva v domovini, imajo v času bolezni tuk pravico do nadomestila osebnega dohodka.

Edinole za delavce, ki delajo v Nemčiji, pa jih zateče porod doma ali pa želijo prevesti porodniški dohodek v domovini, ni potreben noben pristanek nemškega socialnega zavarovanja.

Opozoriti moramo, da dobitjo vsi delavci, ki delajo v tujini in uživajo po prej opisanih postopkih začasno pravico iz zdravstvenega zavarovanja v domovini, v vseh teh primerih denarne pravice po predpisih naše države in so te denarne pravice (nadomestilo osebnega dohodka, denarna pomoc za opremo dojenčka in drugo) plačljive samo v naši valuti.

MED 37 OBČINAMI TUDI DOLENJCI

Na seznamu nerazvitih

Trebnje in Grosuplje nerazvita v zveznem merilu

Novomeška industrija je tudi naredili ogromen skok, saj so podjetja močno povzročala proizvodnjo, izvor in število zaposlenih. Se posebej velja ugotovitev za nekatere najmočnejše delovne organizacije v občini: IMV, Krko, Novoles, Novoteks in druge. Cepav je bilo lansko poslovno leto rekordno, pa letoski proizvodni načrti kažejo nov optimizem, saj bodo nekatere delovne organizacije svojo proizvodnjo celo podvojile.

Klub takim nadvise razveseljivim podatkom o gospodarstvu v novomeških občinah in tudi sicer na Dolenjskem — spomnimo se samo izjave glavnega direktorja SDK — centralne za Slovenijo Lojzeta Kersnika, ki je pojavil dolensko industrijo, če da se solidno otepa tudi nelikvidnosti, te naše hude nadoge zadnjih mesecov — pa si ne smemo zapirati oči pred nekaterimi težavami.

Ob tako ugodnih rezultatih v poslovanju zadnjih dveh let vsaj novomeški občini brkone že tudi dosegajo slovensko poprečje — pred dvema letoma je narodni dohodek na prebivalca zaostal za 1.500 dinarjev. Tako hitro narasanje industrijske proizvodnje na Dolenjskem je nov dokaz, da dolenske občine ne pospešeno skušajo nadoknadieti nekdanji zaostanek.

Devet kandidatov

Na javni natečaj za idejno raziskavo Otočca in urbanični načrt širšega področja je prislo kar devet predlogov. Naloga je bila izredno obsežna, saj so morali v urbanističnem načrtu zajeti območje od Mačkovca do Kronovega, v idejnem načrtu za Otočec pa tudi razvoj najmočnejšega turističnega centra Dolenjske. Rok za natečaj so za en mesec podaljšali: vsi načrti bodo naslednje dni razstavljeni v Novem mestu in v Ljubljani.

Kandijska rešitev

V naslednjih dneh bodo razpisani javni natečaj za idejno rešitev širšega kandijskega območja, ki bo obsegalo del Trdinec ceste, Partizansko, Kandijsko in Zagrebško cesto in dostop v Naselje Majde Šilc, natačajni elaborat ima v izdelavi novomeški Dominvest, pomagali pa mu bodo zunanjji sodelavci, zvezne iz Ljubljane. Kajpak bo zanimivo, kako bodo arhitekti rešili sedanje ozko grio — kandijski most čez Krko in križisce.

»KRKIN« načrt: 50 milijonov

Novomeška kmetijska zadruga »KRKA« računa, da bo letos iztržila 50 milijonov dinarjev. Petino dohodka bodo ustvarili z lastno proizvodnjo — zvezne zivinorejsko — po 40 odst. pa jim bosta vrgla trgovina in operacija. Razveseljivo je, da kooperacija napreduje: bodo letos pri Dolenjski banki in hranični dohili 250.000 dinarjev posojila, bodo začeli urediščevati načrte, po katerih naj bi v naslednjih letih uredili 100 kmetij, ki bi se usmerila v proizvodnjo mleka in mesa.

KREMEN ni niti odgovoril

Podjetje Kremen iz Novega mesta, ki v svojem obračtu pri Merni kopije kvarcit, ni niti odgovorilo na zahtevki ribičev, ki so se potegnili za svoje gojitvene vode. Bazen, v katerega se odteka voda, s katero spirajo pesek, je že poln, tako da neocenjena voda odteka v potok, ki je sicer namenjen za gojitev salmonidnih rib. Na vse to so opozorili na zadnji konferenci krajevne organizacije SZDL na Merni, kjer so zahtevali, naj podjetje upošteva tudi ribice.

Imajo svojo menzo

1. marca so odprli menzo v podjetju RIKO v Ribnici. Članji kolektiva so zadovoljni, ker imajo svojo menzo. Sedaj bodo jedli bolj raznoliko hrano, kot so jo do sile. RIKO je sedaj že drugo podjetje, razen nekaterih manjših obratov, ki ima svojo menzo.

Sejmišta

Brežiški sejem

V soboto, 7. marca, so pripravljeni kmetovalci na brežiški sejem 627 prasičkov, pokupljenih pa je bilo samo 274, ker zaradi snežnih zametov niso prišli kupci s Primorskega. Cena je nekoliko padla: manjši pujski so bili po 13 din kilogram, večji pa po 8 din kg.

Sejem v Novem

V ponedeljek, 9. marca, je bilo na novomeškem sejmu, ki naprodaj prodal 483 prasičkov, prodali pa so jih 353. Za manjše pujske so zahtevali 180 do 200 din, za večje pa 270 do 580 din. Največ kupcov je bilo iz okolice Trebnjega.

Čas pred nakupom sadik

Sevnški kombinat ima na voljo sadike sadnih sort, ki jih priporoča slovenski sadni izbor

Bliža se čas sajenja sadnega drevja in marsikdo se ne ve kam obrniti, da bi kupil sadike, ki jih potrebuje. Kmetijski kombinat »Zavoj« iz Sevnice je pripravil večje število sadik različnih sadnih plemen.

Sadike so cepljene na sejancu, na voljo pa so tudi sorte jabolk in hrušk, cepljene na EM in MM podlagah.

Po ceniku kombinata sta enoletna jablana in hruška na sejancu 7 din, dvoletna jablana ali hruška na sejancu 12 din, enoletna ja-

biana ali hruška na EM podlagi 8 din, dvoletna hruška ali jablana na EM podlagi 13 din, enoletna marelica ali slika 8,5 din, dveletna marelica ali česnica 15 din, enoletna breskev 8 din, enoletni črni ribez 2,5 din, dveletni rdeči ribez 3 din.

V drevesnici kombinata lahko kupite večino sort, ki jih priporoča slovenski sadni izbor. Ob nakupu večjih količin sadik dobijo kupci do 20 odst. popusta. Sadike lahko dobiti na Impotil pri Domu počitka vsak dan od 7. do 16. ure, ob nedeljah pa od 7. do 12. ure.

NOVO V ZADNJIH DNEH

Končno imajo tudi v Čateških Toplicah prostor, so poveli pri Dolenski turistični zvezi. Zato je bil ob dnevu žensk popolnoma zaseden otoksi hotel. To je razumljivo, saj so za 8. marca na Otočcu poskrbeli najbolje: Vice Vukov je najprej pel za kolektiv tovarne KRKA, potem pa se dve noči za otroke goste. Prostora za vse, ki so hoteli slišati tega popularnega pevca, je bilo premo.

Prireditve ob dnevu žensk so imeli tudi v gostinskih in hotelskih podjetjih na Dolenjskem. V Mariboru so že imeli prvi maturantski plese — kmalu jih pričakujemo tudi pri nas.

Prostora v hotelih na Dolenjskem je zdaj dovolj, kajpak pa so še zaprti nekateri planinski domovi, ki jih navadno odpro pred prvomajskimi prazniki. Tudi v odprtih bazenih še ni vode, na prostem se zaenkratlahko kopijojo samo v Čateških Toplicah. Tam imajo odprt bar.

Ne zavirati zasebne gradnje!

Cena gradbenim zemljiščem je porastla

Zasebni graditelji iz Kočevja in okolice menijo, da sklep sveta za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje, s katerim so znatno povečane cene gradbenih zemljišč, ne bo več v toliki meri pospeševal zasebne stanovanjske gradnje.

Določili so, da so cene gradbenih zemljišč: na Trati 20,90 din, pri Šeškem domu 34,37 din, pri Strelišcu

30,25 din, ob Tomšičevi cesti 28,44 din, pri Petrou 30,00 din in v Dolgi vasi 8,67 din.

Spolna ugotovitev je, da bi morali tudi iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča nameniti več denarja za komunalno opremljanje novih zazidalnih okolišev.

V mnogih deželah na razne načine podpirajo stanovanjsko gradnjo. Prav bi bilo, da bi jo tudi pri nas.

Lani 400 priučenih delavcev

Sprejeti predračun za šest dolenjskih občin: 1.35 milijona dinarjev

Z novim letom so začeli v Sloveniji veljati pravilniki o minimalnih higieničnih in tehničnih pogojih za obravnavanje klavnic, mlekar in drugih obrokov za predelavo mesa, mleka, rib in jajc, katerih proizvodi so namenjeni notranjnemu trgu. Hkrati je ponovno začelo veljati potrdilo, da se nobena juha ne pojde tako vroča, kot se skuha.

V Sloveniji bi morali zapreti več kot 100 klavnic, a zaenkrat še vse normalno obratujejo. Po določilih novega pravilnika namreč na Dolenjskem ne bi smela delati nobena klavica, a zaenkrat dela jo še vse in kršilev tudi nihče ne kaznuje. Vendar Dolenjci delajo točno tako kot povsod druge v Sloveniji, saj doslej še ni bilo primera, da bi v slabih dveh mesecih, kolikor velja novi pravilnik, katero od klavnic, ki bi jih morali zapreti, zares zapri.

V Novem mestu so mnogi mnenja, naj bi poiskali rešitev v medobčinskem sodelovanju. Nobenega dvoma namreč ni, da bo treba pravilnik spoštovati, čeprav ga zdaj še ne upoštevamo. Vsekakor pa je trenutno bolje, da potrošniki dobirajo meso iz sedanjih klavnic — trebanjska je namreč ob lanski bolezni živine klala celo za vso Gorenjsko! — kot da bi mesoprehrambna podjetja vozila meso iz sosednje Hrvatske, kjer takega pravilnika niso sprejeli in kjer so pogoji za higienično delo še slabši kot pri nas.

Posvetovanje v Sevnici
5. februarja je bilo v Sevnici večje posvetovanje za predsednike in tajnike občinskih sindikalnih svetov v zvezi s 15. amandmajem, o problemih stanovanjske izgradnje in o predvidenih spremembah v stanovanjski politiki.

Sprememba naslova!

Naročniki si spremembo svojih naslovov naj sporočijo občini. Dogaja se, da sporočijo samo novega, ker pa imamo pri nas včasih več narodnikov z enakim terimkom in imenom, seveda ne morem redeti. Čeprav naslov je treba spremeniti

Komunalna skupnost za zaposlovanje v Novem mestu je sprejela predračun za letošnje leto, ki je za približno 300 tisočakov večji od lanskega.

Od 0,3 odstotka od neto osebnih dohodkov zaposlenih bo komunalna skupnost za zaposlovanje dobita v šestih dolenjskih občinah 1,35 milijona dinarjev. Za delo zavoda bodo potrebovali 760.000 dinarjev, kar je za 280.000 dinarjev več, kot so porabili lani. Poudariti pa je treba, da bo zavod zaposlil štiri nove delavce. Za gmotno preskrblo brezposelnih, to je za

denarna nadomestila in zdravstveno varstvo, pa so namenili 590.000 dinarjev.

Na Dolenjskem precej otrok ne dokonča osmiletke, zato težko dobiti zaposlitve. Zavodu pa je lani uspel priučiti približno 400 mladih fantov in doklet! Nič čudnega niti za to, da je prevladovala mnenje, naj bi lanska praksa postala pravilo. Tako usposobljeni delavci so se zaposlili pretežno v novomeški IMV, kjer je naslo kruh 152 delavcev. Krški LABOD je zaposlil 39 priučenih delavcev, semiška ISKRA 83, novomeška ELA 42 in Številne

druge delovne organizacije po nekaj deset ali manj mladine, ki jo je priučil zavod.

Na seji so ugotovili tudi, da je na Dolenjskem vse manj zanimanja za tiste oblike šolanja, ko morajo otroci v druge kraje: starši običajno ne znorejo dragega šolanja in dajejo otroke v uk doma — za druge poklice. Nasprotno je zadnja leta opaziti, da je vse več zanimanja za avtomehansko in električarsko stroko, kjer je kandidatov preveč, medtem ko za nekatere poklice (tesarje, zidarje) kljub možnostim ni pravega zanimanja.

Letos osmič Kurirčkova pošta

Pionirji se bodo tudi letos izkazali z že tradicionalno »Kurirčkovo pošto«, ki bo v času od 6. aprila do 14. maja obiskala znane dolenjske kraje — Sodelovali bodo tudi v tekmovalju za najboljši spis

Pionirji naši najmlajši državljanji se bodo letos, ko slavi naša socialistična domovina 25-letnico osvoboditve, spet lahko izkazali v vsakootni akciji »Kurirčkova pošta«, ki bo letos že osmič po vrsti.

V času od 6. aprila do 23. maja bo Kurirčkova pošta obiskala vse pionirske odrede in jave, kjer bodo pionirji skupaj z borci in predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij priredili proslave ter poslali maršalu Titu za njegov rojstni dan lepe pozdrave in najboljše želje.

Na nedavnjem posvetu v Novem mestu, ki so se ga udeležili predstavniki društev prijateljev mladine in ZZB NV iz Novega mesta, Ormoža, Metlike, Trebnjega, Brežice, Krškega, Sevnice, Kočevja in Ribnice, so napravili načrt naše TV kurirčkovega leta, ki bo povezovala vse te občine.

6. aprila se bo začelo to tradicionalno slavlje v vasi Dobrava v brežiški občini. Kurirčkova torba, v kateri bodo čestitke za tovarša Titia, bo šla iz rok v roke pionirjev-kurirjev po vsej občini. Krškim pionirjem jo bodo predali v Bučedži vasi 10. aprila Kurirčkova torba bo šla mimo nekaterih krasnih krajev, potem pa jo bodo dobili v roke sevnški pionirji 14. aprila na Blanci. Ti jo bodo oddali na Pijavicah 17. aprila Trebanjcem, ki jo bodo ponesli do Dobrniča, kjer jo

bodo prevzeli 21. aprila mladini Novomeščani. V dneh od 21. do 24. aprila bo obiskala vse pionirske odrede v novomeških občinah, nato pa jo bodo stopniški pionirji predali na Vahti pionirjem iz Suhorja. Metličani jo bodo dali v Gradcu Crnomornčanom 4. maja, ti pa Kočevarjem v Starjem trgu ob Kolpi 7. maja. Torba bo potovala po kočevski občini do 11. maja, takrat pa jo bodo prevzeli Ribnicanj na Jasnicah. Pri Dobropoljah jo bodo 14. maja predali pionirjem iz grosupelske občine. Od tam bo kurirčkova pošta krenila v Ljubljano, Kranj in Tržič do Zgornjih Gorj, ko se bo TV linija zaključila 23. maja. Na velikem partizanskem mitingu na partizanski Poklju-

ki se bodo sešle vse torbe iz Slovenije.

Na posvetu so se domenili, da bodo društva prijateljev mladine skupaj z borci pripravila podrobne načrte poti Kurirčkove pošte ter organizirala svečane prireditve in mitinge ob predaji pošte med občinami Novomeščani in občino Metličani. Novomeščani jo bodo tokrat že tretjič predali Metličanom na Valbu. Letosna Kurirčkova pošta naj bo vzorno organizirana; ker slavimo tako pomemben jubilej, pa naj pionirji obiščejo tudi znane aktiviste OF, borce in partizanske mame. Sklenjeno je, da se bodo udeležili tudi nagradne tekmovalja za najboljši spis na temo: »To je naša domovina.«

MARJAN TRATAR-UCO

Načrti dela komunistov

Kaj pripravljajo komisijske ZK za letos?

Komisijske občinske konference Zveze komunistov Kočevje pripravljajo za letos več zanimivih analiz, poročil, razprav in drugega.

Komisija za gospodarska vprašanja bo analizirala gospodarska gibanja v občini v reformskem obdobju in analizo o izpolnjevanju 15. amandmajna zvezne ustawe, se pravi, kako se ureščujejo ta določila v samoupravnih aktih delovnih organizacij.

Komisija za organizacijo,

razvoj in statutarna vprašanja bo analizirala vlogo in delo komunistov v krajevih skupnostih in vzroki, zakaj se krajevna samouprava ne uveljavlja hitrej.

Komisija za ideološka vprašanja je izdelala analizo o mladinji za razpravo 12. marca.

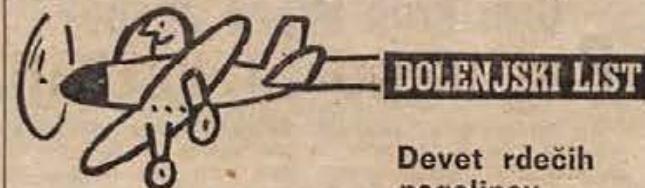
Posebna komisija pri komiteju ZK pa analizira še delo državnih organov.

Občinska konferenca Zvezde komunistov bo organizirala javno razpravo o kulturi, in sicer o kulturnih dejavnostih znotraj občine ter o kulturnih nasploh. Komite občinske konference se dogovarja z delavsko univerzo, da bi organizirala seminar za mlade oziroma nove komuniste. Kasneje je predvideno predavanje komunistov o gospodarskem položaju doma in v svetu.

Več turistov

Lanska turistična sezona je bila za novomeški turizem dokaj uspešna, saj se je število nočitev povečalo v vseh treh turističnih središčih. Na Otočcu so imeli 30.287 nočitev, od tega skoraj 23.000 nočitev tujih turistov. Stevilno nočitev se je povečalo za 13 odstotkov. V Dolenjskih Toplicah so imeli 39.482 nočitev, kar je za slabo desetino več kot leto dni poprej, medtem ko so imeli v Smarjeških Toplicah 23.514 nočitev.

Pozdravi ob dvajsetletnici

DOLENJSKI LIST

Devet rdečih nageljnov ...

(Nadaljevanje s 1. str.)
HORTIKULTURNO DRUŠTVO IZ NOVEGA MESTA nam je na dan izida jubilejni stevilko domačega časnika poslalo velik šopek rdečih nageljnov, zraven njih pa še toplo čestitko z najboljšimi željami za nadaljnje uspehe našega tednika.

Predsednik:
FRANC BEG

Čestatka polkovnika Jožeta Nagodeta

Komanda garnizije JLA Novo mesto vam čestita za 20-letnico izhajanja vašega lista z željo, da tudi v bodoči dosegete obilo uspehov v obveščanju javnosti na lokalni ravni. — Ob jubileju se vam zahvaljujemo za doseganje uspešno obveščanje o naši ljudski armadi v vašem listu z željo po nadaljnjem sodelovanju pri skupnih ciljih in interesih na tem področju.

Komandant garnizije
pehotni polkovnik
JOŽE NAGODE

... Skromne so bile pred 20 leti prve strani domačega lista, vendar so že pokazale vsebino, ki jo danes list ima.

Vaša zasluga, delavcev v uredništvu je, da ste dosegli tako razširjenost in bratstvo listu doma in po svetu. Vsem nam iz srca čestitim in želim samo še mnogo lepih številk in mnogo let listu na poti bogatega obveščanja prebivalcev širše Dolenjske!

Sodelavec DL od 1950 dalje:
MARJAN TRATAR-UCO

... in še košarica drugih pozdravčkov!

Za dvajsetletnico izhajanja našega časnika so nam postali pismene pozdrave in čestitke tudi naslednji tovarisi in kolektivi:

Podpolkovnik Dušan Bojančić, odgovorni urednik časnika »ZA DOMOVINU« iz Zagreba; Božo Borštnik, upokojeni urednik iz Kostanjevice na Krki; uredništvo revije »Teorija in praks« v Ljubljani; slikar Jože Peterlej, iz Zidrov; Tina Šantl, Zadra; Zvonko Kocjančič iz Mađovca 10 pri Dvoru (Zužemberk); Franc Klementič iz Godemarcev pri Mali Nedelji; Rezka Prijatelj iz Dol, Oaz 33 pri Ribnici; Jože Kršič iz Ljubljane; Milena Moškon iz Pokrajinskega muzeja v Celju, dr. Jože Gošnik iz Grosupljja, Jože Zupančič iz Litije in dr. Marjan Aljančič iz Kranja.

DNEVNIK — DOLENJCU

Prisrčne čestitke za dvajsetletnico — NEDELJSKI DNEVNIK.

MIRAN SATLER, MARJAN REMIC, FRANC ANZEL in SONJA ZUPAN

Portret tega tedna

Dijaki so jo izbrali

Ko so dijaki novomeške gimnazije v začetku leta izbrani, so imeli 20-letnico solskega leta volili novo mentorja mladinske organizacije, so se odločili za tovaršico Božo Podgorčaj.

To dolžnost sem sprejela le pod pogojem, da ustavimo novinarski krožek, pravi tov. Podgorčaj, »in o dogajanju na gimnaziju obveščamo dijake v našem glasilu. Mladi novinarji so se resno lotili dela in dijaki sedajlahko spremljajo delo tudi v drugih krožkih, kjer sam ne sodelujem.«

— Kakšen je odnos med dijaki in mentorjem?

»Rada bi dosegla to, da bi se dijaki z mano pogovarjali odkrito in brez predvodnikov. Mentor mora upoštevati predloge dijakov, če vidi, da so koristni. Nočem jim vasiljevati nečesa, kar jih ne zanima.«

— Kakšno je zanimanje dijakov za družbene probleme?

»Z družbenimi vprašanji se dijaki začnejo seznaniti.

ANA VITKOVIC

NAMESTO NEZANESLJIVE ŽIVINOREJE — INDUSTRIJA V MESTU

Živila, kooperacija in sanje

Živel in garal je kot oče, kot ded in kot vti rodovi nazaj, ki so živeli na tej zemlji. Vajen je bil trdega dela: vstajal je prej, preden se je zdravilo, počeo ponoči je legal k počitku.

Redil je živilo, prodajal jo je, zaslužek je bil včasih boljši, včasih slabši, kakršno je pač bilo leto. Včasih je pričakovalo krme, drugič je nagašala potreba ali toča. Toda cene so bile stalne. Na trdnih kmetijih je živel in vedel je, da da so tudi cene trdne: za kilogram žive teže bom dobiti toliko in toliko.

Tako so minevala leta, dobre letine so sledile suhih. Potem je prišla kriza: živilne ni bilo mogoče prodati brez izgube.

Kmet, ki je vedno gospodaril na svoje, je bil v kooperaciji, zagotovili so mu trdno določeno ceno. A glej, vrata, prav takrat so cene spet poskocile in pri kilogramu je zaradi pogodb izgubil nekaj deset starih dinarjev. Naslednje leto ni podpisal pogodbe — in spet je bil prikrajan, ker rasel plevel.

so cene globoko zdržali. Trdi zakoni so takoj nekaj let nihali in kmet jih nikoli ni uveljaval: gospodar je klel in se končno odločil, da bo opustil tak način gospodarjenja. Ce so to storile zadruge, ki jim zdaj prazni hlevi moči ostanajo nekdanja upanja, potem bo to lahko storil tuš.

Kaj zdaj? Tako kot zadruga, ki se je povezala s klavnicami in tistimi podjetji, ki živilo tržajo, ni mogel narediti. Preusmeril je svoje gospodarstvo, od banke je dobil kredite in kmetijo preuredil tako, da je prodajal mleko. Tukaj so računi čisti, za takoj kvalitetno mleko toliko in toliko dinarjev. Vsak dan toliko litrov — vsak mesec toliko denarja, izplačanega v gotovini. O, lepa sanje — gospodar tega ni naredil, kajti njegova volja je bila ubita. Zapustil je svojo zemljo, odsel v mesto, v tovarno. Zdaj stoji za strojem, njegove roke tega dela sicer niso vojene, a stroj daje denar. Zemljo pa bo zdaj zdaj preprodal.

Kmet, ki je vedno gospodaril na svoje, je bil v kooperaciji, zagotovili so mu trdno določeno ceno. A glej, vrata, prav takrat so cene spet poskocile in pri kilogramu je zaradi pogodb izgubil nekaj deset starih dinarjev. Naslednje leto ni podpisal pogodbe — in spet je bil prikrajan, ker rasel plevel.

Pogumno in vztrajno naprej!

Zdi se mi, da je prav in primerno, da se tudi jaz pridružim mnogim čestitkam za 20-letnico DOLENJSKEGA LISTA, ki prihaja že od prve številke naprej kot dober prijatelj v moj dom in prinaša toliko lepega in zanimivega iz vseh krajev prelep Dolenjske.

Tvoj praznik - ni tudi moj

Gledam skozi okno. Snejšči. Izra oblakov tu pa tam posije sonce, kot bi hotelo pregnati drobne sneženke, pregnati moj žalostni dan.

Po ulicah hitijo ljudje, vedri in nasmejani. Danes je praznik — dan žena!

Može in fantje imajo danes še posebno polne roke dela. Svojim ženam in sodelavkam v kolektivu nosijo darila, cuetje. Vsí hitijo...

Zene se pripravljajo na večerno praznovanje. Imajo lepe pričeske, oblike. Od radosti kar blestijo.

Jaz pa sem tako sama. Nihče mi ni podaril cvetja, nihče skromnega darila.

Mož zaradi prevelike zavoljenosti verjetno ne ve za praznik Nič zato...

Se vedno sneži. Sonca ni več. Vse je še bolj sivo... L. P. Ribnica

Strogi šofer

V sredo, 18. februarja, sem z skupino delavk po službi čakala na avtobus, ki naj bil nas odpeljal iz Straže v Novo mesto. Ko je avtobus pripeljal, so delavci in delavke izstovili in šofer je začel obračati. Medtem so nekateri vstopali in tudi mi same poskusile in tudi ne samo roskusile dobiti sedeže. Tedaj je šofer stekel k zadnjim vratom in odrnil nekaj delavk, ki so že bile v avtobusu. Držala sem se za vrata, ko me je šofer prikel za roke in ornil s stopnic v sneg.

Strašujem se, ali šofer GORJANCEV Franc Kume do starejših delavk nima pravnic spoštovanja ali lahko v avtobus stopajo kadarkoli vstopajo samo njegovi prijatelji.

Kje si, lovska pravičnost?

Lovišče lovske družine Mokronog obsega del zemljišča, ki spadajo pod krajevno skupnost Trebelno. Nekateri mokronoški loneci se tam pogosto sadržajojo, saj je v loviščih precej divjih svinj, ljudje pa so postoljubni in radi posrežejo obiskovalce.

Do tukaj bi bilo za kmete vse v redu, seveda če divjad ne dela škode. Ne gre pa v račun, da lovci pobijajo malec in psa čuvajo, ki odganjojo lisice, za katere škodo nam lovci ne plačajo odškodnine.

Toda kaj se dogaja? Lani je eden izmed lovcev lovske družine Mokronog v Bajhovcu ustrelil psa kar pred kmetovo hišo. 21. februarja letos se je ponovil tak primer v naselju Marof, ko je lovec ustrelil psa čuvajo le 50 korakov od hiše. Pes se je oddalil

od hiše, ko je stekel za motorjem, ki ga je vozil sin lastnika psa. Ubitega pes je kruti lovec pustil leščati kar na cesti, da so ga še naslednjice dni trgale strake in vrane.

Tudi kmetje vemo, kaj določujo zakoni, ki pravijo, da sme lovec pokončati psa ali mačko le teda, če ga zaloti pri preganjanju divjadi ali kadar je pes prost in oddaljen najmanj 200 m od naselja (ali v gozdu 50 m od gospodarja). Kmetje iz Drečjega vrha in Čušnje vasi prosijo občino, naj naredi red, posebno že, ker vaščani z območja lovske družine Trebelno nimajo takih pritožb, zakaj tamkajšnji loveci spoštujejo zakone in ne pobijajo od kraja vsega kar laja in miščavo.

F. D.

Davno je že naš list prerasel nekdaj »Dolenjske Novice« in danes je zares največji in najbolj razširjen pokrajinski časnik v Sloveniji. Iz »majhnega« semena je zraslo mogočno drevo, čigar veje segajo tudi v zamejstvo in prek širnih morij.

Prvi naročniki, ki skrbno spremljam ta naš resnično dolenjski list že od 1950 dalje, moramo priznati, da je pognal časnik globoke korenine, da se je znašel tudi v najtežjih časih svojega obstoja in da smo ob 20-letnici lahko vsi ponosni nanj.

Slovenski izseljeni ga vedno komaj cakajo, da jih obišče daleč zunaj naših meja v tujini, pa naj bo v Ameriki, Australiji ali kjer koli. Več novic kakor sleherno pismo od domačih prinaša naš list. Dolenjci, pa budi doma ali kjer koli po svetu, ga preberemo in prve do zadnje strani in ga vedno z velikim zadovoljstvom odložimo. Od tedna do tedna je bogatejši.

Cudili so se mi na Gorenjskem: »Kako, da imate naročen razen našega pokrajinskega glasila še Dolenjski list?«

»Kako ga ne bi imel načrtenega? Saj sem Dolenec in sem živel ter služboval v Beli krajini tri desetletja in me zanima vsaka stvar, ki se dogaja in tež lepi deželici na jugu slovenske republike! Kar vživim se v tiste tepe kraje, v tiste dobre ljudi, ki sem jih spoznal in jih užiljabil, kadar berem list in poročilo o tem in onem dogodku. Zanima me vse, prav vse! Od prve do zadnje strani ga preberem. Zvem, kako se razvija gospodarstvo, kako napredujeva prosveta in kultura, kako rastejo in se razvijajo mesteca v Beli krajini, na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju. Zvem, kako raste in utripa življenje v deželicu, ki se malo počasneje razvija, a vendar skuša ujeti korak z drugimi krajji v naši republiki...«

Včasih je Dolenjski list veliko pisal o zgodovini naših krajev; tudi v bodoče želimo imeti v njem reportaže od tu in tam. Take stvari ljudje radi vetrovno znamenitosti, opisi gradov letoriških krajev, sestavke o umetninah, ki se nahajajo v številnih cerkvah po Dolenjskem, o

LOJZE JOZE ZABKAR župnik v Kropi na Gorenjskem

Lep, toda pomanjkljiv prospect Dolenjske

Dolenjska je že dolgo klicala po prospectu, kakršen je najnovejši. Toda zat se stavljavci niso imeli posebno srečne roke. Ne vem, kako so mogli v zemljevidu posabili vrisati cesto Trebnje — Dobrnič — Žužemberk. Zdi se, da se nihče ne zaveda, kako pomembna je ta cesta.

Mnogokrat sem že slišal in bral, da je to iz Stajerske ena najkrasnejših zvez v morjem (Maribor — Celje — Sevnica — Trebnje — Dobrnič — Žužemberk — Kočevje — Delnice — Reka), kar je tudi res. Pogled na ta zemljevid pa kaže, kakor da med avto cesto in dolino Krke ni prav nobene zvez. Turist, ki Dolenjske ne pozna in se bora navadno po tej karti, bo iz Trebnjega potoval v Žužemberk daleč okrog, skrakata, v dolino zgornjega toka Krke.

V zemljevidu tudi ni vrisan odcep z avto ceste pri Biču proti Rebri in Žužemberku. To napako bi pri ponatisu morda popraviti!

STANKO PLESKOVIČ, Dobrnič 2

Zahvala z Impoljce

Tovariš urednik!

Dovolite mi, da prek časnika pohvalim to osebje doma potnika na Impoljci pri Sevnici, zakaj toko pohvalo si je zelo zaslужilo. Po zaslugi prizadevnega upravnika Franca Valanta, bolničarja Toneta Starca, dr. Jurija Pesjak, bolniških sester in strešnic je dom zadnja leta postal tak, da si vanj želi vsak osamel človek. Načudnega ni, če vsem prošnjam niti ustredi morejo. Prostori, kjer predivajo varovance, so moderno opremljeni, poskrbljeno je za ugodje varovancev, ki si čas lahko krajsajo tudi s priložnostnim delom, pletenjem kosar, nogavic itd. Za to delo pa dobrajo tudi plati. Oskrbovalec se z oskrbnim osebjem dobro razumejo, saj so vsi skupaj kot ena velika družina.

FRANC JESENICK, Impoljca 13

84-letna Ivana Mavec iz Velikih Poljan nad Ortekom je vzela metlo v roke in se pogumno lotila snega. »Pred hišo mora biti pometen,« tako pravi in komaj čaka pomladni, kajti takrat bo spet lahko plela na njivi. Cila je in zdrava in trdi, da ji je lepo kot še nikoli. (Foto: Franc Modic)

Vestni pismonoša v Ortneku

Nisem novinarka. Raje čitam, kot pišem. Bolj mi pristoji gospodinjstvo kot sukanje peresa. Pa vendar bi se list razviral, rastel in na predoval ter opravil v svojo veliko nalogu med našim ljudstvom v lepi socialistični domovini!

Za dvajsetletnico iskreno čestitam!

LOJZE JOZE ZABKAR župnik v Kropi na Gorenjskem

prevoziti z mopedom skoro vsak dan, in to v vsakem vremenu.

Poleti kljub dežju in vročini še kar gre, pozimi pa je hudo zaradi snega, nekaterih neizpluženih cest in visokih zametov. Poniekod je tudi do dva metrov snega. Jarke zakrlejte sneg, ne pozna se, kje je cesta, in poštar mora zelo paziti, da se ne ujame v kakšno past, ki mu jo je nastavila narava.

Delati prične ob šestih zjutraj, ko počisti urad in razporedi poštné pošiljke. Nato si naloži nahrbnitik in gre na teren. Večkrat pride domov se ob devetih zvečer, ves utrujen in premoten. V vseh dvanajstih letih službe česenj ni bilo pritožb zaradi zamujene dostave pošte. Ljudje ga zelo čistojo in hvalijo. Lepa bi bilo, če bi imelo vse poštné uprave take usluženje, kar bi jim dalo tudi ugled.

Darilo za mamo

Kuhala sem večerjo in misila na jutrišnji dan, na dan žena. Mož mi je prinesel šopek cvetja, hčerka me je razveselila z dobro oceno v šoli in s poljubi in vsi smo bili srečni.

Tiho, kakor da zvoni nekje v daljavi, jo pozovati zvonec. Odprla sem vrata in pred mano je stala v mraku majhna deklica. Prišla sem luč in zagledala najprej plaho Martinco, nekaj koralov za njo pa njenega leta dni starejšega bratca.

Martinca je bila iz sosednje vasi. Imela je še štiri bratce, ki so bili večkrat lačni kot siti. Oče je bil pisanec.

»Kaj bi rada, Martinca?« sem jo vprašala.

Dvoje plavih oči je skozi razmršene lase pogledalo krišču in se nasmehnilo. Pogladila sem jo po laseh in komaj slišno je dejala:

»Rada bi nekaj kupi-

POPRAVEK IN POJASNILO

Podpisani Tone ODLAZEK iz Okroga 15 sem v članiku v Stevilkì 43 Dolenjskega lista v rubriki »Pisma bralec« in pod naslovom »Hlapčevstvo in šovinizem« izrekel očitek gostilničarju Bojanu Kolencu z Mirne, da je favoriziral tuje goste pred domačimi, in Bojanu Zakrajsku, upravniku restavracije »Dan« na Mirni, da je netočno odstranil lokalna skupina delavcev iz Bo-

Kot prvo moram javnosti pojasniti, da naslov mojega originalnega dopisa ni bil »Hlapčevstvo in šovinizem«, marvec »Neenakopravnost gostov na Mirni.«

Drugo: za očitek Bojanu Kolencu nisem imel osnove, ker sem kasneje zvedel, da je bila večerja za lovece dogovorjena vnaprej in je bila plačana po normalni ceni v domačem denarju. V svojem originalnem dopisu nisem navajal, naj bi lovska družba plačala večerjo v tem denarju.

Za »incident« v restavraciji »Dan« sem kasneje dobil zanesljivo pojasnilo, da je upravnik odstranil skupino delavcev iz Bosne, ker so predhodno že preveč pili in v zeli, da bi med mešanjem družbam ne prišlo do incidentov in ker je že tako potekel obratovalni čas.

Tone Odlazek, Okrog 15

Hvala za lepe besede

Kot redna bralka in načrtnica Dolenjskega lista in kmečka žena si štejem v dolžnost izreči jano zahvalno tovarišu Zdenku Roterju, uredniku revije Teorija in praksa v Ljubljani, za sočutstvovanje v lepo in resnično napisanemu prispevku izpod njegovega peresa, ki je bil objavljen v jubilejni številki za 20-letnico Dolenjskega lista. Globoko v srce so me ganile vaše besede, tov. Roter, in vaš čut do kmeta, ki se stara brez pomoči sam na velikih kmetijah. Ganilo me je vaše razumevanje do ostarelih ljudi, ki dajejo svoje zadnje moči za zemljo, in vaša želja, da bi tudi zanje končno sprejet zakon o pokoininskem zavarovanju. PEPCA in MARTIN SKODA BLANCA 23

Gasilci imajo zadovoljivo opremo

Pri zasebnikih in delovnih organizacijah so nabrali precej denarja - Letos bodo usposobili za tekmovanja tudi pionirske desetino

Prostovoljni gasilci iz Velikih Lašč so imeli 2. februarja redni letni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno 1896. Sedaj ima 92 članic in članov, od tega je 7 častnikov, 12 podčastnikov, vse ostali pa so izprašani gasilci.

Pred leti so imeli dobro izurjeni pionirske desetino, ki jo bodo letos obnovili ter usposobili za medobčinsko tekmovanje, ki bo na občinski praznik 27. aprila in posvečeno praznovanju 100-letnice gasilstva na Slovenskem.

V preteklem letu niso imeli na svojem območju nobenega požara, kljub temu niso potrevali.

Razen rednih vaj so zbirali prostovoljne prispevke in pri zasebnikih nabrali veliko denarja. Na Veliki Svetišnici so nabrali 1.210 din., v Malih Laščah in Puščah

2.170 din in v Velikih Laščah 5.765 din. KZ Velike Lašče je prispevalo 500 din., osnovna šola Velike Lašče 500 din., Združeno KGP Kočevje 500 din., trgovina »Zelenina« Velike Lašče 300 din. in krajevna skupnost Turjak 2000 din. Skupaj so nabrali 12.945 dinarjev gotovine.

Za ta denar in s prihranki so nabavili 675 m gasilskih cevi iz sintetičnih vlaken in 9 hidrantov, kar jih je stale (brez montaže hidrantov) 13.932,35 din. Za preostali denar bodo kupili nekaj oblik

in pri DOZ zavarovali desetino za morebitno nesrečo pri akcijah.

Sedaj ima društvo zadovoljivo opremo. Ima skoraj nov gasilski avtomobil, motorno brizgalno VW, 675 m sintetičnih in okrog 800 m konopljenih cevi ter drugo orodje in opremo. V. S.

Turjak brez konj?

Turjaška šola je pozimi odrezana od glavne ceste. Ne morejo dobiti konja, da bi prečrpal nekaj deset metrov snega, zato bosta šola in krajevna skupnost skušali naslednjo zimo organizirati oranje snega s konjsko vprego iz sosednje vasi.

L. S.

Turjak: šola 7 let brez poti

Ze 7 let je podružnična šola Turjak brez prave poti. Prejšnjo so uničili, ko so navorili ob novi cesti priključek za Grosuplje. Kasneje je prispevalo nekaj skupin, ki so pot do šole označile in zakotile. Pri tem je ostalo do danes razlika je le ta, da so količki med tem zgnili. Zaradi neurejenega dohoda je bilo na tem mestu že več hudih prometnih nesreč.

Šola bo v dogovoru z oskrbnikom zemljišča sama uredila peš pot, da učenci ne bodo gázili po nevarni blatni stezi.

L. S.

ZAKAJ TAKO?

Priklučkov še vedno ni

Za cesto je bil denar, za prikučke pa ne

Kakor ponekod drugod obočevskih cest takoj so tudi na območjih krajevne skupnosti Turjak priključke obljubili zgraditi pa ne.

Ko je bila leta 1963 kočevska cesta dograjena, so izvajalci del mechanizacije pobrali in odšli drugam. Še prej pa so obljubili, da bodo kmalu prišli urediti priključke. Do danes jih se ni nazaj.

V teh letih je prišlo precej komisij, ki so ugotovile, da je treba nujno urediti priključke pri Malem Osovniku in Malem Ločniku, pa tudi na Turjaku pri Šoli. Obljubili so, da bodo izdelali načrte in predračune, o svojih ugotovitvah pa bodo tudi pisemo

Dobili so nov vodovod

Eni gradili, drugi pa so le gledali

Letos so vaščani Malega Ločnika dogradili vodovod. V začetku gradnje, so nekateri z nezaupanjem opeozovali najbolj delovne in vnete graditelje.

Vetinja je bila prepricana, da z vodovodom ne bo nič, kar potruje tudi podatek, da je doslej priključen na vodovod le 7 od 16 hiš.

Prepričani smo, da bodo tudi ostali, ki se nimajo priključkov, spoznali, kolikšno korist imajo tisti, ki že imajo vodo v hišah in hlevih.

Tudi prebivalci vasi Pečki, Mački, Strleti in Uzmani že nekaj časa razmisljajo o svojem vodovodu. Spoznali so, da jim vodnjaki ne ustrezajo več in so zato lani zgradili nov vodovodni zbiralnik in

V. S.

Invalidi v Velikih Laščah

1. marca je bil redni letni zbor invalidske organizacije v Velikih Laščah. Ob dobrati udeležbi so se spomnili stolnica rojstva velikega voditelja revolucije Lenina in ugotovili, da je organizacija invalidov dobro delovala. V njihovih vrstah je 62 članov, med njimi 18 osebnih in 44 družinskih invalidov, med zadnjimi pa je 39 vodov. Vprašanje invalidskega varstva se za vojaške vojne invalide vedno boljše rešuje, so z zadovoljstvom ugotovili na zboru. To kažejo večje invalidnine, povečani ortopedski dodatki in tudi večje družinske invalidnine. Na zboru so se zahvalili vsem organizacijam, ki so jim pomagali pri delu.

J. PRIJATELJ

500 let Lašč!

V eni prihodnjih številk našega lista bomo objavili razgovor našega dopisnika Lojzeta Severja z Justino Jagodičem, ki zbirja zgodovinsko gradivo o Velikih Laščah. Po doslej znanih virih naj bi bile Velike Lašče prav letos stare 500 let.

Največ za GRUDO

Kmetijska zadruga Stična pita v svojih pitališčih živono največ po pogodbah za podjetje GRUDA iz Ljubljane. Podjetje GRUDA ji kreditira krmila, prirasteck pa plača po 6,50 din. kilogram. Teleta za pitanje nabavlja zadruga deloma sama, včasih pa ji oskrbi teleta tudi podjetje GRUDA.

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

■ ■ ■ ZIMSKI SPORTNI DAN — Na debeli snežni odeli je osnovna šola Primoda Trubarja v Velikih Laščah pred kraskim izvedla zimski sportni dan. Pioniri so se pomerili v smučanju na strminah pod vodoj Strme Tekmovale so v smiku in veleslalomu. Najboljši so bili: smuk: 1. Borut Pirš 7. r., 2. Matjaž Pečnik 8. r. in 3. Janez Virant 7. r. Veleslalom: 1. Matjaž Pečnik 8. r., 2. Jernej Novak 7. r. in 3. Borut Pirš 7. razred.

■ ■ ■ TUDI SANKACI so učili. Debeli snežni jih je prisilil na sankanje po ztopljenih poteh. Steptani snegi pa ni vadrial mnogo sankanja, spremeni se je v kato. Najbolj korakali so se pomerili: nato kar v snegu, kjer so se kepali in ribali. Poseljeno so ustivali, ko so svoje moči pomejili s učiteljem.

■ ■ ■ SPREVOĐENI IN SPORTNI DAN — O uspehu športnega dne odločajo tudi sprovođeni avtobusovi. Nekateri namreč ne dovolijo prevoza sami in smuti. Tako so najbolj vnotrišni, kar so dali smanjiti na name in pripečali na športni dan po 5 ali

več kilometrov dalec, avtobusno vozovnico pa so imeli severa v žepu.

■ ■ ■ SMUČARSKIH SKAKAL-CEV NI — Pred leti so bili pri nas zelo priljubljeni smučarski skaki. Mladinci in pioniri so prirajali vsako leto tekmovanja in dosegli lepe uspehe. Zadeli so se pravljati celo zemlježice za novo in večjo skakalico. Zanimanje zanjo pa je po odhodu nekaterih najbolj vnetih tekmovačev usnililo. Ne bi bilo prav, da bi ta sportna ponudba pri nas izumrla.

L. S.

J. PRIJATELJ

KAJ DELAJO SOSEDJE?

Otročki v vrtcu, zgnečeni za mizo kot piščančki, so še premajhni, da bi vedeli, kaj je to referendum. Veliko stisko s prostorom pa kljub temu bridko občutijo.

Vsi smo zato dolžni prispevati in jim zgraditi nov otroški vrtec!

V NEDELJO REFERENDUM V GROSUPLJEM:

Grosupeljčani, obkrožite "DA"!

Volivci in starši! V nedeljo boste na referendumu odločali o sreči in bodočnosti svojih otrok! Ne pozabite tega! To vas prosijo šolarji in najmlajši, ki potrebujejo novo, svetlo šolo in nov vrtec!

Malokdaj je od drobnega kroga s svinčnikom odvisno tako veliko, kot bo to na nedeljskem referendumu. Od kroga, s katerim boste na glasovalnem listku obkrožili enega od obeh mogočih odgovorov, ki sta jima naša osnovna šola in vrtec že pretesna sta odvisna sreča in bodočnost šolarjev in najmlajših. Življenje bo zahtevalo od njih vedno več znanja, tega pa jim v današnjih razmerah ni mogoče dati. Obkrožimo torej »DA« na glasovalnih listkih in primaknimo s tem svojo opeko ZA NOVO, VEČJO IN SVETLEJSO STAVBO SOLE IN OTROSKEGA VRTCA!

Pustimo ravnateljici osemletke v Grosupljem Hildi Lučovnik, naj opiše razmere na šoli: — 786 šolarjev se šolska v 10 učilnicah in v 2 sobah ter treh kletnih prostorih, zasilno preurejenih v učilnice. Pousk je ves dan v tren izmenah, od 6. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Šola

nima ne delavnice za tehnični pouk ne telovadnice ne kabinetov za sodoben pouk. Tudi jedilnice nimamo!

Otrokom ne moremo zagotoviti v teh prostorih, če se še tako trudim, tistega znanja, ki ga bo od njih terjalo življenje. Grosuplje pa se ob tem širi iz dneva v dan, povečuje z novimi, mladimi priseljenji, ki si grade hiše, in otrok je vedno več!

Zdaj naj še upravnica otroškega vrta spregovori o vrtcu: — 90 malčkov gostuje v stavbi, ki je bila včasih hlev. Eno samo stranišče imamo, ni umivalnice, otroci pa se igrajo in jedo za istimi mizami. Kadar po kosišu spijo, umaknemo mize k zidu in zmosimo v sobe počivalnike, ki so sicer zloženi ob zidu v eni izmed sob. 46 prosenj za sprejem otrok imamo, pa mamicam, ki prosijo, žal ne moremo ustreši! Prosenj bi bilo še več, pa mnoge majice vedo, da ni prostora, zato niti ne prosijo za spremem otrok! — Tako je v vrtcu.

Sreča otrok, ki zdaj obiskujejo solo, in tistih, ki jo bodo se obiskovali, je torej

Dr. Jože Gošnik je hotel v službo, obstal je za hic in odgovoril: »Otroka imam in sem tudi zato za samoprispevki. Šola in vrtec delujejo zdaj v nemogočih razmerah!«

res odvisna od naše odločitve. Tudi počutje in delovna sposobnost zapošlenih matric ter vzgoja najmlajših, ki obiskujejo vrtec, sta odvisna na naše odločitve.

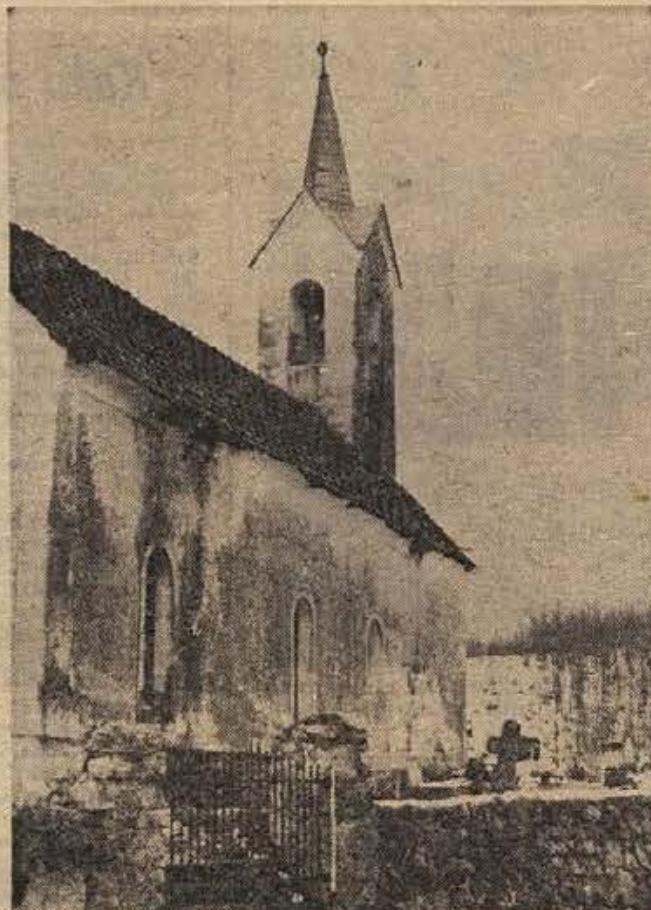
Obkrožimo DA na glasovalnih listkih in pritožimo s samoprispevkom tudi svojo opeko za novo stavbo šole in otroškega vrta v Grosupljem! Skupaj s tem, kar bodo prispevali delovne organizacije in republika, bomo s svojim glasom na referendumu že v prihodnjem letu zagotovili otrokom NOVO SOLO IN VRTEC!

18 parov otroških oči v enem izmed razredov stare grosupelske šole vas v imenu vseh učencev roči: obkrožite DA na glasovalnem listku in se odločite za samoprispevki, ki bo tem otrokom pomagal k večji, svetlejši in sodobnejši šoli!

ČE ZA MRTVE NI PRO- STORA

V dolini pod Suhorjem je na hribčku majhna cerkvica sv. Jakoba, obdana z grobovi. Že dolgo je tu zadnje počivališče prebivalcev Suhorja, Bereče in Dra-

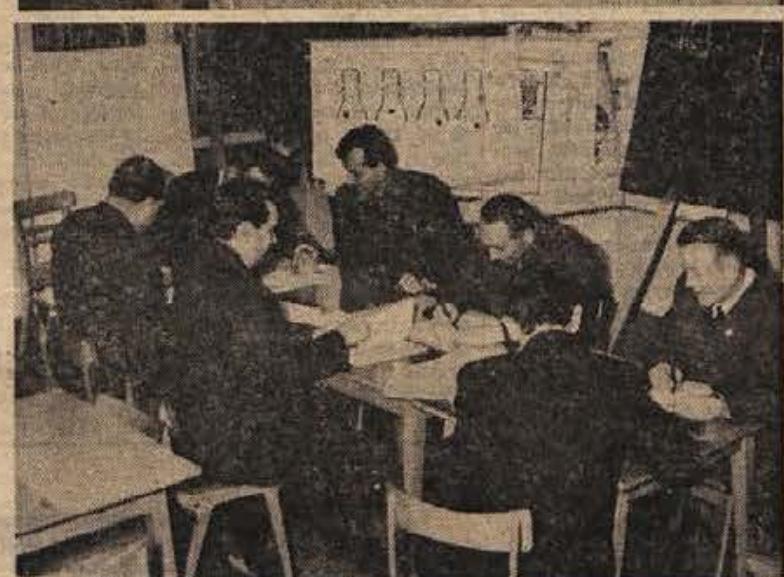

gomilje vasi, Ravnac in nekaterih s Hrasta. Ljudje umirajo in prostora na pokopališču ni več.

V strahu, da mrtvi ne bi mogli v grob, so se prebivalci teh vasi lotili velike akcije pod okriljem krajevne skupnosti. Zasuli bodo dolino, nadrobili in navozili 2.000 kubičnih metrov materiala. Delajo moški in ženske. Vsaka hiša bo prispevala deset delovnih dni in še 5 dni dela z vprežno živino. Na udarniskem delu, ki traja ves dan, hitijo, kot bi kopali na svojem. Počitek je le, kadar katera od sovaščank prinese malico in požirek, da si človek priveže dušo.

RIA BACER

„BIT' ŠOFER NI LAHKO...“

FOTOREPORTAŽA

R. BAČER

F. BRUS

Tako poje pesem. Še teže je postati voznik. V Kočevju je lani delalo izpit 1103 kandidatov, naredilo pa ga je le 683. Zanimivo je, da so poklicni instruktorji bodoče voznike mnogo bolje naučili večinvo vožnje, saj je od 177 kandidatov naredilo izpit 135. Zal pa je zanimanje znatno večje od možnosti, še zlasti zdaj, ko vsi hite: v drugi polovici leta bodo morali bodoči vozniki narediti tudi tečaj prve pomoči. Tako, kot kažejo naše fotografije, je bilo v Kočevju 5. februarja: prijavilo se je tudi dovolj žensk, kljub dežju je bilo obilo redovednežev, člani izpitne komisije so imeli dosti dela — srečnejši pa so naslednji dan dobili voznika dovoljenja.

(Foto: France Brus)

Starejši, najstarejši...

Mnoge šole tožijo, da delajo v nemogočih prostorih. Običajno utemeljujejo svoje težave s starostjo poslopja. Velikokrat pa se stisti, katera sola je najstarejša: vsekakor ima rekord zgradba stiške gimnazije, ki so jo začeli zidati leta 1135. V nekdanjem cistercijanskem samostanu so danes razen samostanskih bratov tudi gimnaziji, dijaki višjih razredov osnovne šole pa sirarji, mesarji, milnarji, trgovci in drugi... Kljub starosti — ni pritožb!

Veliko strokovnjakov

Stiška gimnazija bo letos slavila 20. obletnice ustanovitve. V tem času je na gimnaziji maturiralo 341 dijakov. Vecinoma so se vpisali v višje in visoke šole. Polovica dijakov ima v žepu diplome fakultet in višjih šol, 120 pa jih še študira. Stevilke so prav osprijive, če vemo, da konča naše fakultete v povprečju komaj tretjino študentov. Gimnazijo v nekdanjem samostanu pa nameravajo ob jubileju preimenovati v gimnazijo Josipa Jurčiča.

»Poroka zaradi stanovanja«

Tretječoloji stiške gimnazije pripravljajo za gledalce novo predstavitev: nastudirali so igro »Poroka zaradi stanovanja«, s katero nameravajo gostovati po grosupeljski občini. Zanimivo je, da zdaj nihov dramski program obsega že dve deli, saj še vedno zaigrajo tudi igro, ki so se je naučili lani — »Srečo na kreditu«. V stiški gimnaziji pravijo, da bodo za prihodnjo sezono skušali postaviti na oder »Otok in Strugo«.

Prizadevni športniki

Med mladino v grosupeljski občini je precej zanimanja tudi za šport. Z dokajnim uspehom tekmujejo grosupeljski rokometaši, nogometniki iz nekaterih drugih krajev v občini, postavijo pa se tudi drugi športniki. Na preteklem dolenskem zimskem košarkarskem prvenstvu smo privič videli pri delu tudi mlade košarkarje iz te občine. Pantje iz Stične in Šentvida pri Stični so pokazali že kar lepo znanje.

Spet zveza z Grosupljim

Letošnjo zimo so bili Dobrepolci brez prometnih zvez z Grosupljem, razej če so potovali prek Skofljice; ta pot pa je za 30 km daljša. To prometno oviro je povzročil dotrajani leseni most nad železniško progo v Zdanski vasi. Zdaj so ga ponovili in zgradili novega iz železobetona, ki ga že uporabljajo.

L. S.

Zapreti meje

Tudi v grosupeljski občini je precej mladih ljudi, ki zapuščajo kmetije in odhajajo s trebuhom za kruhom — v inozemstvo. Kajub temu pa stevilni kmetija sodijo, da daje kmetiji ali trdem delu dovolj kruha. Ampak kaj bo, ko bomo mi pomrli? se sprašujejo starejši kmetje. Zdaj vse odhaja in edini ukrep za rešitev teh problemov je po njihovem mnenju preprost: treba je zapreti meje za tiste, ki odhajajo delat na tuje. Bržkone bi bile potem kmetije vseeno prazne — naša industrija pa takega navala ne bi prenesla. Kajpak pa bodo meje ostale — odprte.

Sentvid pri Stični je kraj s približno 750 prebivalci in prizadevno krajevno skupnostjo, ki vedno snuje nove načrte, da bi postal kraj še lepši. (Foto: M. Vesel)

Velika zavzetost za napredek

Bili smo v deželi desetih bratov, Kravljev in drugih Jurčičevih junakov. Veliko let je minilo od takrat, ostajajo samo se spomini. Spomini, ki jih čas ne bo prekriti: stiška gimnazija bo ob letotni 20. obletnici obstoja poimenovana svojo solo po Josiju Jurčiču...

Veliko se je spremenilo od takrat, ko so Jurčičevi junaki živeli. Veliko se je spremenilo, del nekdanje idilike je še vedno ostal. Ostali so ljudje, dobri in prijazni, pridi in zavzeti za napredek. Se vedno je v grosupeljski občini veliko kmečkega prebivalstva in kmetije danes ne dajejo sladkega, mlečnega kruha. Trdin in poštenih rok potrebuje zemlja, garaških in zaljubljenih v zemljo, v pokrajino.

V nedeljo bodo v Grosup-

ljem na referendumu glasovali za samoprispevki. Sola ni več tak, kakršno terja sodoben pouk. Inkratno si že lijo učencu in učitelji. Tudi druge so imeli samoprispevke in jih še imajo. Prebivalci so povsod pripravljeni pomagati za skupni napredek, ne z besedami in željam: z denarjem, z delom. Ne govorijo: »Radi bi naredili cesto, napeljali vodovod, ampak pravijo: »Lani smo storili to in to, letos bo naša krajevna skupnost uredila še to.« In tisto je prav. Ljudje so se zavzeli za napredek. Grosupeljska občina ne sodi med razvite, njen narodni dohodek je celo pod jugoslovenskim poprečjem. Zato pa ima dovolj pridnih rok in potrpicenja in dovolj moči, da bo naredila, kar si je zastavila v delovnih programih. Prebi-

valci pa pri teh načrtih izdatno pomagajo.

DIREKTOR STIŠKE GIMNAZIJE PROF. LOJZE SONC:

„Naša gimnazija je trdnjava kulture“

Dijaki stiške gimnazije so dobrodošli gostje ljubljanskih fakultet

»Prebivalci tod okrog čutijo in delajo z našo gimnazijo,« trdi direktor stiške gimnazije prof. Lojze Sonc. »To se je še posebej pokazalo takrat, ko so hoteli našo solo zapreti — zdaj pa smo krepko v sedlu in dijaki, ki zapuščajo klopi te šole, so dobrodošli na ljubljanskih fakultetah.«

— Prej ste predarali v Novem mestu. Kako bi primerjali, okolje in vaše počutje v Šiški oziroma Ivančni goricici?

— Ljudje so dobri, prijazni in zavzeti za razvoj tega kraja in tega območja. Grosupeljska občina sodi med nerazvite tudi v zveznem merilu, a prebivalci si na vse krijejo prizadevajo, da se iztrajajo iz zaostalosti. Ce bo urejeno kmečko vprašanje potem se lahko nadejamo se hitrejšega razvoja. Z eno besedo, tukaj sem bolj zadovoljen kot pred leti v Novem mestu.«

— Gimnazijo imate v nekdanjem stiškem samostanu. Je njen »g. i tak, k.«? Vabil, nekde ugledni cistercijanci v samostanu?

— Gotovo, gimnazija je trdnjava kulture v teh krajih.

Kako pa referendum?

Referendum ni uspel — to je bilo kot strela z jasnega, potem ko je delavski svet soglasno sklenil, da bi veljalo poseli po odločnih ukrepih: združitev z DOLENJKO naj bi bila dobra rešitev za stiško Mesno podjetje. Zakaj tako? Stiško podjetje ima zdaj prisilno upravo in slišati je, da bo ta uprava končala svoje delo v začetku julija. Kaj torej potem? Prvi letoski podatki o gospodarjenju v tem kolektivu kažejo, da se stanje ni bistveno spremnilo. To torej pomeni, da bo čez nekaj mesecov včerajšnje vprašanje spet na dnevnem redu. Kotekčtu se bo najbrž moral odločiti za poslovno sodelovanje, ker nima pogojev za samostojno delo. Vseeno je, komu se bo priključil: važno je, da bodo stiški mesarji imeli zagotovljen svoj kos kruha in — tržisce. Referendum zdaj ni uspel, ostaja vprašanje, kako pa referendumu. Stiško Mesno podjetje mora najti izhod iz današnjih težav, da bo jutrišnji dan manj boleč.

J. SPLICHAL

titi vzroke za neuspeh, čeprav nekateri sodijo, da je zgodba na las podobna piranskemu gostinskemu primeru. Stiško podjetje ima zdaj prisilno upravo in slišati je, da bo ta uprava končala svoje delo v začetku julija. Kaj torej potem? Prvi letoski podatki o gospodarjenju v tem kolektivu kažejo, da se stanje ni bistveno spremnilo. To torej pomeni, da bo čez nekaj mesecov včerajšnje vprašanje spet na dnevnem redu. Kotekčtu se bo najbrž moral odločiti za poslovno sodelovanje, ker nima pogojev za samostojno delo. Vseeno je, komu se bo priključil: važno je, da bodo stiški mesarji imeli zagotovljen svoj kos kruha in — tržisce. Referendum zdaj ni uspel, ostaja vprašanje, kako pa referendumu. Stiško Mesno podjetje mora najti izhod iz današnjih težav, da bo jutrišnji dan manj boleč.

Pousem nepotrebno je zdaj po referendumu iska-

tivni, kot bi sicer lahko bil.

— Vaš savod je verificiran. Ali bo potrebno na soli se dosti preureditev in obnovitev del?

— Zadnja leta smo prvej obnavljali. Kajpak iz takih stare zgrudbe ni več mogoče delati čudežev. Toda opremili smo kabinete in samo lani smo dali 24 tisočakov za učila. Nekaj učil bomo morali se kupiti, drugače pa lahko recem, da imamo zdaj dokaj urejene pogoje za normalno delo.«

J. S.

Nerazvito Grosuplje

Po podatkih republike gospodarske zbornice je grosupeljska občina med trinajstimi slovenskimi občinami, ki tudi v jugoslovenskem merilu sodijo med nerazvite. Po teh podatkih je imela 1967. leta grosupeljska občina 4.133 dinarjev narodnega dohodka na prebivalca, republiško povprečje pa je bilo 8.172 dinarjev. Občina sicer zadnja leta napreduje, a potrebno je še veliko naporov, da bo narodni dohodek ujel vsaj jugoslovensko povprečje.

Prof. Lojze Sonc

imamo nevski zbor in recitacijski krožek, dijaki pa se zanimajo tudi za športna tekmovanja. Škoda je samo, da se precej dijakov v selo vozi, zato ne morejo biti takoj, ak-

DA,
zdravnika moramo poslušati!

Vsiček četrtek boste redno prejeli zdaj tudi Vaš DOLENJSKI LIST, ki edini redno poroča o novicah in zanimivih dogodkih iz Vaših krajev. Pričlubljen je pri svojih 30.000 naročnikih,

★ ker piše preprosto, razumljivo in kratko

★ ker daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo

★ ker je največji in najcenejši pokrajinski tednik v Jugoslaviji!

Naročite ga lahko tudi pri Vašem pismonosi!

DOLENJSKI LIST

Košarkarji Partizana Stična — Šentvid so na zimskem košarkarskem prvenstvu v Trebnjem pokazali dobro igro, vendar so zaradi slabih taktik izpadli že v prvem kolu. V razgovoru z njimi smo zvedeli, da košarko igrajo kot dopolnilni sport, ker so v glavnem sami rokometaši. (Foto: S. Dokl.)

Kdo ve pred koliko leti je bilo, ko je prvi Belokranjec potoval čez Lužo. Idilična pokrajina ob Kolpi kot kralji visoko v strmini nad reko ter vasice obdane z livačami, na katerih v vetru šelestijo krošnje belih brez, razen lepot ne dajejo ljudem koristi.

V zemlji je kamen. Na kamnu se nikdar ni nič pridala zraslo. Koliko skal so ljudje že izkopali in jih na hrbtih znosili na kupe! A kot bi rasle nove in nove. Se vedno je zemlja kamnita, težko jo je obdelovati in malo daje.

Ko je pred mnogimi leti v Ameriki prvi domačin obogatel in se doma polevil s trdim klobukom, zlato verižico pri urki, v ustih pa se mu je od zlata kar bleščalo, se je marslikdo odločil. Namesto da bi kamenje na hrbtni nosil, da bi kašo in žganec natepaval in na steljnikih visoko praprot kosil, se je poslovil od domačih in še iskal srečo. Vse več je bilo domačinov, ki so se v Ameriki znašli, zato jih je vse več odhajalo. Nekateri so se kdaj pa kdaj vračali, druge je tujina za vedno požrla.

Kaj je rekel slavni viniški rojak?

Nekaj desetletij je minilo, kar je viniškemu rojaku pesniku Otonu Zupančiču izseljevanje leglo na dušo. Zelo znana je njegova pesem DU. MA, v kateri med drugim pravi:

...morajo v svet in tujino se diti z deli njihovih rok; tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam jzginili — več ne doseže jih naše oko...

Njegove verze so ljudje sprejeli kot kritiko tedanega družbenega reda, v katerem je bil človek izkoriscen, kjer na lastni zemlji ni imel kruha in kjer so ga nevzdržane razmene pognale v svet. Se je mar od časov, ko so prvi Belokranjeni potovali v Ameriko čez Gorjance še s postljoni in od nastanka Župančičevih verzov kaj spremeno? Kljub temu da je napredek v zadnjih letih segel do zadnje belokranjske vasi, domačini še zmeraj odhajajo.

Ni samo nemirna kri!

Jih žene v svet samo podavljajo nemirnost, želja po potovanjih in dogodivščinah? Najbrž ne, ko pa mnoge, ko si pripravljajo krovček, oblikujejo solze in hlapajo od bolečine, kadar zapuščajo rodno vas.

Pra tri leta po zadnjem vojni nihče ne žel nikam, ker se ni dalo, že leta 1948 pa so prvi domačini naskrivaj pred mejo. Do leta 1960 je z viniškega konca odšlo že 265 ljudi. Ti ljudje so danes večinoma v Kanadi, v ZDA in Avstraliji. Viničani povedo, da so prvi povojni emigranti odhajali zato, ker so videli, da je na Gorenjskem in Štajerskem veliko laže zaslužiti kot v zakotni Belli krajini, ki so ji po vojni obljubljali raj. Tisti, ki so obljubljali, so šli, ostala pa sta kamen in živiljenje kot prej. Za kmeta je bilo se slabše, ker je bil obubožan že od medvojne radočnosti.

Anica Bene, članica fotokrožka na osnovi soli Vinica, je svoj posnetek imenovala »Očka so šli na tuje.«

VIDITE SOLZE V TEH ČEH?

S področja Vinice izseljevanje danes ni nič manjše kot v Župančičevih mladih letih. Kamnita zemlja že od nekdaj ne daje kruha. Po vojni je šlo na tuje že 460 ljudi, veliko pa se jih je odselilo tudi v domača mesta. Bodo obkolpske vasi izumrle s starčki, ki so prisiljeni ostati? Ni še vse zamujeno, če bi prodri načrti prizadvenih domačinov! Vinica in njeno zaledje bi se lahko kosala celo z Gorenjsko ...

Iz vsake hiše gre vsaj eden

Na matičnem uradu Viničana so zbrali podatke o izseljevanju, za zadnjih sedem let. V tujino je šlo 195 ljudi. Iz Bačkovcev jih je šlo 8, z Brega 2, z Dalmajn njiv 5, iz Damija 8, iz Drag 2, iz Šepharjev 1, s Sinjega vrha 10, iz Gorice 2, iz Učakovcev 17, iz Vukovcev 2, iz Kovačega grada 3, iz Vinice 6, s Šejrega sela 13, iz Drenovca 8, iz Ogulina 2, z Goleka 7, iz Podklanca 9, iz Žilj 9, s Preloke 21, iz Perudine 3, s Hrasta 8, iz Drežnika 7, iz Nove Lipa 21, iz Stare Lipa 6, s Suhorim 5.

Od 195 ljudi, kolikor jih je v teh letih zapustilo domačije, je 135 ljudi začasno na delu. Pretežno so zaposleni v Nemčiji, posamezniki pa tudi v Franciji in Švici. Zadnje se je odselilo v Kanado 14, Avstralijo 41, občanov 13 pa jih živi v raznih državah. Med začasno izseljenimi je 97 poročenih moških in 18 poročenih žensk, ki so doma pustili družine in otroke. Zar ni podatkov, koliko

domačinov se je odselilo v druge kraje po Sloveniji in Jugoslaviji. Tudi teh ni malo. Zaskrbljujoče pa je, da odhajajo v vset samo zdravi in mlajši ljudje, medtem ko ostajujo doma bolezni, starci in otroci.

Lani in letos je viniški konec zajel nov val izseljevanja. Dela v tujini ni težko dobiti, saj pomaga celo zavod za zaposlovanje. Po vseh so zelo redke hiše, kjer ne bi imeli nikogar čez mejo.

Že šolarji so kandidati

Tudi na viniški osemletki občutijo izseljevanje. Ugotovili so, da je že 25 odstotkov staršev otrok v tujini, zato učni uspehi padajo. Otrok, ki je bil še pred dvema letoma odličen, dobiva veliko slabše ocene, odkar ni več oceta doma. Imajo pa tudi primere, ko odličenjak ali vse do 7. razreda prav dober učenec v zadnjem šolskem letu učitelju zabrusi:

— Zakaj bi se učil, ko

grem v Nemčijo ali za stalno v Kanado? Tam me ne bo nihče vprašal za spričevalo. Namesto da bi zdaj trafil čas ob knjigah in učenju, raje pomagam na polju.

Tako so razmere in Viničani jih prav nič ne skrivajo. Nasprotno! O tem veliko premišljajo v vseh krajnih organizacijah in na soli. Nekaj prizadvenih domačinov, ki jim ni vseeno, če je prebivalstva vedno manj, je pripravilo svoj predlog, kako zadržati doma prebivalstvo odročnih krajev in mu omogočiti sprejemljive življenjske razmere na domačih tleh.

Rešitev: industrija in turizem

Pogovoru za okroglo mizo so se pred kratkim odzvali predstavniki viniškega družbeno-političnega življenja: odbornik Bogomir Mihelič, poslanec in ravnetljek sole Anton Troha, sekretar osnovne

organizacije ZK Jure Perko, predsednik krajevne organizacije SZDL Franc Pavlakovič in odbornik Miko Prokšelj. Samo nekaj njihovih izjav:

• **ANTON TROHA:** — Viniški predel velja družbo na manj 1 milijon dinarjev na leto. Toliko stanejo solstvo, socialne podpore in druge oblike družbenega pomoči ljudem, ki se ne morejo sami preživljati. Mnogo več pa bi Vinicu lahko sama ustvarila, če bi imeli manjši industrijski obrat in razvoj turizem. Obe dejavnosti skupaj pa bi potegnili za seboj tudi razvoj kmetijstva, ker bi imel kmet potrošnika pred seboj in bi lahko prodal svoje prideanke.

• **FRANC PAVLAKOVIC:** — Res, da smo dobili cesto, vendar to ni dovolj, da bi lahko sami kraj turistično razvili. K turizmu sodijo še vodovod, urejene trgovine in gostinske lokali ter zabava gostov. Vsega tega sami ne moremo zgraditi. O teh stvari reči kar naprej razpravljamo na sestankih. Žal nimamo v občini niti sveta za turizem, ki bi naše predloge proučil, nimamo turistične zveze, da bi nam pomagala.

• **BOGOMIR MIHELIČ:** — Naši ljudje so močno vezani na zemljo. Prepričan sem, da bi izseljevanje zavrljalo, če bi imeli ljudje doma možnosti zaslužka. Po mojem mnenju sam naših krajev ne bo izvlekel iz zaostalosti. Zaradi bi morali z zaposlovanjem v industrijskem obračtu. Ne prosimo družbe investicij zastonj ali na racun tega, kar so naši kraji dali med vojno, prosimo le za posojila in ekonomsko utemeljene naložbe. Ves obkolpski predel je za turiste še nepokvarjeno in neodkrito področje. Če bi naše lepote napravili dostopne, bi se lahko merili z Gorenjsko.

• **JURE PERKO:** — Važno je, da bi mladino zadržali doma, kajti s starejšimi ljudimi ne bomo mogli začeti niti turizma ne industrije. Izseljevanje se širi kot kuga. Na našem območju bi lahko spodobno živel od kmetijstva samo 50 do 60 družin, vsi drugi bi morali imeti zaposlitev. V kmetijstvu je potrebno tudi združevanje parcer, kajti zdaj velja za velikega kmeta že tisti, ki ima 2 hektara zemlje.

• **MIKO PROKŠELJ:** — Naši odhajajo v tujino s težkim srcem. Ob novozelnih praznikih je mo, znanec joka kot otrok, ko je bil doma na obisku in je prisel čas vrnitve. Ne izseljujejo se ljudje brez tehničnega razloga. Kmet sem in vem, da gre vsakdo v Nemčijo z določnim namenom. Eden služi za kosičnico, drugi za popravilo hiše, tretji za traktor.

Domačini imajo načrt

Kot je povedal poslanec Troha, so Viničani sami izračunali, kaj bi lahko imeli:

— Viniško območje bi lahko imelo na leto 185.000 bivanjnih dni, 43.900 prenočitev, turizem pa bi zaposli 123 ljudi. Promet bi znašal najmanj 6,5 milijona din na leto. Da bi to uresničili, je potrebno okoli 27 milijonov din investicij za gradnjo vodovoda, kopalnice, nočitvenih zmogljivosti, igrišč in lokatorje.

Vinicu bi lahko postala regionalno središče, na Sjajnem vrhu, v Damiju, Učakovcih, Žiljah in na Preloki pa bi bile postojanke.

Imamo Kolpo, poleg Soče najčistejšo reko v Sloveniji, po toplopih pa ji ni enake vode. Imamo vse pogoje za vodni turizem, lov in ribolov. Hribovski turizem je predviden na Želžah. V bližini so toplice. Imamo podzemne jame. Naši kraji so bogati etnografskimi zanimivostmi: izkopanini iz keltske in rimske dobe. Imamo bogato zgodovino iz NOB, imamo gradove, folkloro in ohranjenje stare običajev ter Župančičev muzej. V načrtu je gradnja naselja miru, kar bi bila edinstvena mednarodna privlačnost.

PET LJUDI PA NE MORE USTVARITI TURIZMA, CEPRAV BI ZANJ ZGORELI Z ENOTNI NASTOPOM IN DOBRO PRIPRAVLJENIMI NACRTI PA BI OB PODPORI OBCINE IN PREKO NJE REPUBLIKE LAJKO ZINTERESIRALI VECJA PODJETJA ZA VLAGANJE KAPITALA. SAMO TO BI LAJKO OBVAROVALO OBKOLPSKE KRAJE REVSCINE IN IZSELJEVANJA.

RIA BACER

Jure Perko, sekretar osnovne organizacije ZK; Franc Pavlakovič, predsednik krajevne organizacije SZDL; Bogomir Mihelič, odbornik; Miko Prokšelj, odbornik; Anton Troha, poslanec prosvetno kulturnega zbora republike skupščine

kultura in izobraževanje

Aplavz za folkloro

Z bogatim sporedom plesov in pesmi, pripravljenim za proslavo ob 50-letnici ljubljanske univerze, je 7. marca zvečer nastopila akademika folklorna skupina »France Marolt« tudi v Novem mestu. Ljubljanske umetnike je novomeško občinstvo — predstavitev je obiskalo tudi večje število predstavnikov družbeno-političnega življenja in JLA — v Domu kulture prisrno pozdravilo z dolgotrajnim aplavzom. Nastop folklorne skupine je bil hkrati tudi osrednja proslava za dan žena v novomeški občini.

Poljanke so praznovale

V turističnem domu v Prelešu so v soboto zvečer praznovale svoj dan žene iz starih okoliških vasi. Zelo veliko jih je prišlo in prav dobro so se zabavale po slavnostni večerji. Sklenile so, da bodo odsej redno praznovale 8. marca, saj si kmecico žensko tako nič ne privočijo. Tudi žene iz Radenc so imeli predstavitev z programom, prav tako tovarisce iz Starega trga. Osnovna šola v Starem trgu je v počastitev 8. marca pripravila lepo proslavo, ki je bila dobro obiskana.

KR

Tečaji v INLES

INLES iz Ribnice organizira tečaj za pridobitev polkvalifikacije za delavce v lesni stroki. Tečaj, ki se v obračuh INLES v Sodražici, Loškem potoku in Dolenji vasi. Obiskuje jih 125 članov kolektiva, ki poslušajo predavanja o tehnologiji (predelavi surovin v izdelke) lepljenju, varnosti pri delu in požarni varnosti. Tečaji bodo trajali 3 mesece, končani bodo maju. Ob zaključku bodo imeti. Med tečajniki je precej žena in deklet, ki se uče zelo prizadeno. Podoben tečaj za obrat INLES v Ribnici je bil jani.

Želijo si televizor

Mladina na Merni je v minulem letu s pomočjo občinske konference ZMS in krajevne skupnosti Mirna skrbno uredila svoj prostor. Klub prizadovanju pa se tu ne zadržuje kmečka mladina. Pravijo, da mladi kmetje ne morejo spremijati programa TV, ker nimajo televizorja. Morda se bo le našla rešitev, da se jim tudi ta želja izpolni.

Z.G.

Delovna skupnost Dolenskega muzeja v Novem mestu je postavila za smotorno politiko v Dolenski galeriji poseben umetniški svet, v katerem so likovni pedagogi z novomeških šol, predstavniki javnosti in kot umetnostni svetovalec dr. Emilian Cevc, znani umetnostni zgodovinar in kritik iz Ljubljane. Svet se bo v kratkem sestal in oblikoval načrt likovnih in drugih predstavitev v galeriji za leto 1970 ter ta načrt kasneje razgrnil tudi pred javnostjo. Na sliki: zanimiv pogled na del galerije, muzej in kapitelj.

(Foto: Ivan Zoran)

DOLGORAJNO NASTAJANJE PARKA KULTURNIKOV

Kdo so zaslužni možje ribniške doline?

Že nekaj let si Ribničani prizadavajo, da bi pri gradu uredili park kulturnikov — Spomeniki za Petelina, Prijatelja in Škrabca — Vklešana bodo tudi imena ostalih kulturnikov in drugih zaslužnih mož

Ureditev parka kulturnikov pri ribniškem gradu bo predvidoma še letos urešnjena. Ob vhodu v park bo napis, ki bo opozarjal, komu je namenjen park kulturnikov, v parku pa bodo stali spomeniki Jakoba Petelina Gallusa, dr. Ivana Prijatelja in o. Stanislava Škrabca.

Na spominski plošči, ki bo v parku, bodo zapisana imena pesnikov, pisateljev, prevajalcev, upodabljajočih umetnikov, znanstvenikov in politikov iz Ribniške doline, imena ribniških grščakov, ki so bili ljubitelji slovenske in umetne pesmi ter dobrotniki umetnosti, in imena drugih nosilcev omike iz ostalih krajev, ki so del življenja prebili v Ribnici.

Na spominski plošči, ki bo v parku, bodo zapisana imena pesnikov, pisateljev, prevajalcev, upodabljajočih umetnikov, znanstvenikov in politikov iz Ribniške doline, imena ribniških grščakov, ki so bili ljubitelji slovenske in umetne pesmi ter dobrotniki umetnosti, in imena drugih nosilcev omike iz ostalih krajev, ki so del življenja prebili v Ribnici.

In Ribniške doline so bili doma: dr. Franc Zbašnik, pisatelj, rojen v Dolenji vasi; dr. Anton Debeljak, pesnik, in prevajalec, doma iz Segovje vasi v Loškem potoku; Janez Pucelj, pesnik in prevajalec iz Gorenje vasi; Franc Zbašnik, pesnik iz Dolenje vasi; Matija Mraček, prevajalec iz Zapotoka pri Sodražici; Anton Lesar, nabožni in strokovni pisatelj iz Sušice; Jože Lesar, bibliotekar in zgodovinar iz Sušice; Janez Podboj, poljudni pisatelj (zapisal je znano »Ribniško himno«) iz Ribnice; Ignacij Burgar, nabožni pisatelj iz Ribnice; Anton Burgar, žolinik in prvi Gregorčičev življenjepisec iz Ribnice; Ivan Merhar, narodopisec in literarni kritik iz Prigorice; dr. Fran Trdan,

Znanstveniki: Peter Kozler, prvi kartograf slovenske zemlje iz Orteka; dr. Jože Rus, zemljepisec in zgodovinar, iz Ribnice; dr. Matevž Smalc, jezikoslovec in prvi tajnik slovenske univerze iz Ribnice; dr. Miroslav Gorše, slovenski zgodovinar iz Ribnice.

Politiki: Karel Klun, državnozborni poslanec in branitelj slovenskih narodnih in gospodarskih pravic iz Prigorice; dr. Ivan Sušteršič, politik, kranjski deželni glavar, iz Loškega potoka; dr. Janez Ev. Krek, socialni politik, pisatelj in časnikar iz Sv. Gregorja; Ignacij Merhar, orga-

nizator slovenskega gasilstva iz Prigorice; dr. Ivan Lovrenčič, ustanovitelj slovenskega lovskega društva in pisatelj iz Sodražice.

Ribniški grščaki — podporniki umetnosti: Anton Ruđec, Jožef Rudež in Karel Rudež, vsi iz Ribnice.

Druži nosilci omike v Ribnici: Peter Bonomo, arhidiakon v Ribnici in Trubarjev učitelj; Primož Trubar, protestantski pridigar; dr. Janez L. Schönenbeck, arhidiakon v Ribnici, kranjski zgodovinar in nabožni pisatelj; Valentin Vodnik, pesnik, kaplan in zboralec ribniškega ljudskega duhovnega in besednega bogastva; Ignacij Holzapfel, pesnik Kranjske Čebelice, dekan v Ribnici in mecen, ter Anton Skubic, dekan, socialni delavec in zgodovinar.

V ribniško šolo je hodil dve leti France Prešeren in bil zapisan v Zlato knjigo odličnikov.

Naj še dodamo, da se ribniško turistično društvo pri-

zadeva, da bi izplačila izpod pe-

resa profesorja Janeza Debe-

ljaka iz Ribnice knjižica, v

kateri bodo obširnejše obde-

lani življenjepisi in delo lju-

di, pomembnih za kulturo,

znanost v Ribniški dolini.

Al' prav se piše...

Napisana beseda ostane

Pri koncu leta 1969 je neki tovariš iz Novega mesta razočaran ugotovil, da je z napakami napisal priznanje za uslužno delavce iz svojega kolektiva. S tako napisanimi listinami je imel prave preglavice, zlati še, ker nismo mogli ustreči njegovih želj, da bi spodrljajo le kako opravili. Z odgovorom, da se na napakah učimo, ni bil povsem zadovoljen, čeprav je takoj pribil, da bo v prihodnje vsak stavki trikrat premlet v mislih, preden ga bo (kot dokončno) prenesel na papir.

Sloveni so pribilno takoj primer »Delovni kolektiv daje tovarišu inženirju Janezu Kotarju priznanje...«

daje tovarišu inženir Kotar Janezu priznanje za desetletno uspešno delo v podjetju. (Pripomba: ime je izmisljeno.)

Marsikdo se bo vprasal, kje so v stavku liste pomembnosti, ki so tovariša tako pekli.

Sloveni imajo praviloma dve lastni osebni imeni: ime, ki ga dobimo ob rojstvu, in primitek, ki ga navadno podujemo po očetom. Tema dvenaščina pa se včasih pridruži še tretje, izmišljeno ime, znano kot pseudonim (Kajuh, Speran, itd.).

V primeru, ki smo mu prisodili napake, sta pred primikom besedi tovariš inženir. Rojstno ime zapisemo pred primikom in vse štiri samostalnike upošlimo s oblikami tretjega sklopa. Pravilni odgovor je: »Delovni kolektiv daje tovarišu inženirju Janezu Kotarju priznanje...« Prof. JOZE SKUPCA

Mali kulturni barometer

■ PISATELJSKA DELEGACIJA V MOSKVI — Mladci Olja, Ciriš Kosmač in Gans Todorovski sestavljajo delegacijo jugoslovenskih pisateljev, ki bo v Moskvi podpisala sporazum z zvezno svetovno pisateljev o medsebojno sodelovanju.

■ KNJIZJEVNIKE VOLITVE V BOSNI — Izt Sarajlić, v slovensko prečelje prevajali sarajlički pisatelj, je bil pred kratkim izvoljen za predsednika društva književnikov Bosne in Hercegovine.

■ NOVOST NA TELEVIZIJI — Prejšnji teden smo na malih zaslonih videli novo slovensko televiško dramsko studio. Avtor je Črt Skodlar.

■ POMEMBNA KNJIGA O KUCARJU — Pred kratkim je izšla v Nenadiji več kot 300 strani obsegajoča knjiga, ki obravnava arheološko spomenike z območja Kucarja v Beli krajini. Pisec dr. Sprešler je s tem opozoril na veliko arheološko pomembnost arheoloških najdišč v delicih okraj Gorjancev.

Dva četrststoletnika

Pred jubilejem DPD Svoboda »Dušan Jereb« in njegovega pevskega zbora iz Novega mesta

Skoraj neopazno se približuje rojstna dneva novomeškemu delavskemu prosvetnemu društvu Svoboda »Dušan Jereb« in njegovemu pevskemu zboru. Ustanovljena sta bila pred 25 leti drug za drugim, kakor bosta letos proslavila tudi vsak svoj jubilej.

Na proslavo se društvo in pevski zbor že nekaj časa pripravljata. Društvo bo imelo za to priložnost tudi občni zbor, na katerem bodo s kulturnim sporedom sodelovale vse tri njegove sekcije: dramatska, pevska in glasbena.

Pevski zbor pa bo svoj jubilej proslavil s samostojnim slavnostnim koncertom v maju, najverjetneje ob dnevu zmage. Nastopil bo s sporednimi, kakovostenega je pripravljen za koroško turnejo pred koncem minulega leta s tem, da bo nekaj pesmi na novo uvrščenih v repertoar, med drugim.

Ogledalo jezika

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je naposled poslala na knjižni trg slovar slovenskega knjižnega jezika, to prepotrebno ogledalo pisane besede, ki so ga napovedovali in pripravljali tokratno let. Prvi zvezek (izšel je v 15.000 izvodih) obsegajo več kot 900 strani z okoli 20.400 gesli in 1.660 podgesodi od črk A do H. Za prvim zvezkom bodo prišli na svetlo še štirje, tako da bo to znanstveno delo v celoti obsegalo okoli 4.000 strani.

Novomeščan gre na SAZU

Prof. Janez Keber, ki posluje slovenski jezik na šolskem centru za gostinstvo v Novem mestu, bo odšel kmalu za asistenta na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljano.

Ribniški grščaki — podporniki umetnosti: Anton Ruđec, Jožef Rudež in Karel Rudež, vsi iz Ribnice.

Druži nosilci omike v Ribnici: Peter Bonomo, arhidiakon v Ribnici in Trubarjev učitelj; Primož Trubar, protestantski pridigar; dr. Janez L. Schönenbeck, arhidiakon v Ribnici, kranjski zgodovinar in nabožni pisatelj; Valentín Vodnik, pesnik, kaplan in zboralec ribniškega ljudskega duhovnega in besednega bogastva; Ignacij Holzapfel, pesnik Kranjske Čebelice, dekan v Ribnici in mecen, ter Anton Skubic, dekan, socialni delavec in zgodovinar.

Še ta mesec »Besia«

26. marca bo v novomeškem Domu kulture gostovalo Mestno gledališče Ljubljansko z Dostoevskoga drame »Besia«. Tako bo naše občinstvo naposled spoznalo tudi pomembnega klasičnika ruske književnosti.

Štej razstavlja v Mali galeriji

Miroslav Šutej, zagrebški likovni umetnik, čigar dela smo pred mesec vidi na razstavi v Laimutovem likovnem salonu v Konstanjevici, je te dni gost ljubljanske Male galerije. Razstava naslavnih Šutejevih likov, s katerimi ponazarja gibanje najmanjih delov materije, so odprt 4. marca, obiskovalci pa si jo bodo lahko ogledovali do 5. aprila.

Preden odločamo o poklicu

Na osnovni šoli »Katja Rupena« sedi v šolskih klopih v 8. razredu 176 šolarjev, ki se nekaj mesecev pred koncem šole odločajo za poklic.

Gledamo skozi okno na cesto, po kateri bomo že čez nekaj mesecov stopali v novo življenje. Zadnje polletje smo v šolskih klopih, 14. in 15-letniki. Nakateri med nami še ne vedo, kam bi po končani osnovni šoli. Tako se pogovarjamo:

MAJDA: »Tako rada bi šla na aranžersko šolo. Starši mi tega ne branijo, vendar jih skrbi, kako bo z mojim šolskim uspehom, saj bi morala oditi v Ljubljano. Mislim, da bi bila v tem poklicu srečna. Tudi denar ne bo največja težava.«

TONE: »Ne bom hodil več v šolo, izčil se bom za avtomehanika. Tudi to bom težko dosegel, ker doma nismo imeli denarja, do šole pa bi se moral voziti z vlakom. Starši bi radi videli, da bi ostal doma na kmetiji. Če ne bo denarja, bom moral ustreči željam staršev.«

SONJA: »Dobro vem, da bom po končani osnovni šoli nadaljevala soljanje na kemski tehnični srednji šoli v Ljubljani. Kemija je moj konjiček, in če bo po sreči, bom na koncu šolskega leta prav dobra v Ljubljani bom stanovanja pri svoji sestri.«

Mnogi med nami še ne vedo, kakšna bo njihova življenjska odločitev. Tudi o

vseh poklicih še ne vedo vsega. Doslej smo imeli na šoli eno samo predavanje ter testiranje poklicnega sestovalca. Ali je bilo to dovolj? Mi trdimo, da ne.

IKA

Nimajo posluha za delo mladine

Pred kratkim je bil v Dolnjih Toplicah seminar za predsednike aktivov v gospodarskih organizacijah, mlade člane samoupravnih organov in odborov sindikatov, ki ga je organizirala občinska konferenca ZMS Novo mesto. Seminar je bil uspešen in tudi precej zanimanja je bilo zanj. Udeleženci so poslušali predavanje o položaju mladih v delovnih organizacijah. Na programu je bil tudi skupen posvet s predsedniki sindikalnih organizacij, upravnih organov v podjetjih, vendar je odpadel, ker je od 36 vabiljenih prisel samo predstavnik »Iskre« iz Žužemberka. Razumljivo je, da so bili mladi seminaristi razočarani.

Niso mogli razumeti, da so člani upravnih organov in družbeno-političnih delavci pokazali tako malo zanimanja za program občinske konference ZMS, ki bi ga na tem posvetu lahko natačneje spoznali.

Anton Kastelic, predstojnik Franjin mojster, pravi tako le:

»Jezi ni bilo ne konca ne kraja. Nastale so najrazličnejše govorice, zato so ta primer obravnavali pristojni organi občinske skupščine Novo mesto.«

Franja Kraševac, 17-letna vajenka, bodoča krojačica iz Vavte vase, je novinarki povabila, da zna veliko manj kot njene tovarisice, ker je pomembala po hiši in pazila na mojstrove otroke. Tako je povedala in tako je bilo napisano. Potem ji je mojster odpovedal in le z veliko pomočjo nekaterih družbeno-političnih delavcev v domačem kraju je dobila prostoto mesta vajenke pri novomeškem »Krojaču.«

Jezi ni bilo ne konca ne kraja. Nastale so najrazličnejše govorice, zato so ta primer obravnavali pristojni organi občinske skupščine Novo mesto.«

Anton Kastelic, predstojnik Franjin mojster, pravi tako le:

»Sam je v članku priznal, da je počilc krojača ne veseli in da bi raje postala negovalka. Mama je prosila zanjo, zato smo jo vzeli v uk. Bila je raztresena in ni delala tako, kot bi morala. O trok ni pazila in tudi poimenovala ni nič drugega kot delavcev. Odpovedali smo ji zaradi članka. Nikomur ni prijetno, če ga obtožujejo po krivem. Sploh pa se ni ob nasaig tako, kot bi se morala, dokler je bila še vajenka.«

Ugovarjala je, iz delavnice je oinašala majhne krpice, ki so odpadni material, včasih pa le prav pridejo.«

Jože Majerle, direktor »Krojača:«

»Franja je pri nas nekaj več kot teden dni. V 15 mesecih, kolikor je vajenka, se je malo naučila. Toliko znanja počažejo pri nas vajenke, ki se učijo le tri ali štiri meseca. Najbrž bo morala podaljšati za nekaj mesecov prakso, da bo hotela postati dober krojaški pomočnik. Nasili dolazi so jo radi sprejeli medse. Le z zaposlitvijo bo težko, če bo znala šivati samo hlače. Pomagali ji bomo, da nadoknadi zamudeno, čeprav je to ne bo lahko.«

Franja Kraševac:

»Kako naj dokazem, da sem govorila resno? Lahko samo znova potrdim. Nisem vedela, da ne sem povedati resnice. Ce bi bila tiho, ne bi imela težav. Obdržali bi me, zdaj pa mi očitajo še nepostenost. Pa je res le to, da

sem enkrat odnesla nekaj kropic za sosedovo deklico in nisem vprašala mojstra. In za 2 din sem se zmotila, ko sem mu vracala denar. Res je, da sem popravljala in kuhalila in pasila otroke. To lahko povedo sosedje. Kako naj se branim? Prej mi niso nicedesar očitali, zdaj pa mi marsik vržejo v obraze!«

Pristojni organi skupščine so se odločili, da bodo uvedli postopek proti Antonu Kastelicu.«

Toda kdo bo pomagal Franji, ki je zagrenjena, ker je spoznala resnico, staro kot svet: »Močnejši izkoriča šibkejšega!«

M. PADOVAN

**OGLE*
DALO
MLA
EDIH**

Mitja Gorjup v Trebnjem

V sredo, 4. marca, je obiskal Trebnje Mitja Gorjup, predsednik republike konference ZMS. Tamkajšnjim mladincem je predaval na seminarju za mladinske aktiviste o mladinskem gibanju v svetu. Predsednik Mitja Gorjup je obiskal tudi mladince na Mirni in se zanimal za njihovo delo. Mladinci so bili kritični in so priznali, da sloveni delo tamkajšnjega aktivista le pečici ljudi. Na sestanku so bili tudi starejši družbeno-politični delavci, ki so povedali, da so pripravljeni pomagati mladini.

Maturantski ples kmetijskih tehnikov

Maturanti kmetijske srednje šole »Grme« v Novem mestu bodo organizirali 14. marca maturantski ples v Smarjetinskih Toplicah. Nameravajo prirediti tudi srečolov, seveda, če jim bodo priskočile na pomoč delovne organizacije s svojimi izdelki. Z izkuščkom nameravajo bodoči kmetijski kriti del stroškov za končni izlet po Jugoslaviji.

O razlikah med mladimi

Na pobudo republike konference ZMS je bilo na eni zadnjih sej občinske konference ZMS v Trebnjem osrednja točka dnevnega reda posvetovanje o pripravah na problemsko konferenco ZMS, ki bo posvečena reševanju družbenih in socialnih razlik med mladimi.

V Semiču: odslej več rednega dela

Semičani radi pohvalijo delo mladine. Mladinski aktiv

in »Iskri« je namreč delaven in spremenil pri organizaciji najrazličnejših prireditev. La

nji so mladici s »Stricem Ih-tos« dosegli na Zupancičevem natečaju kar drugo mesto,

organizirali pa so tudi več plesov, izletov in športnih tekmovanj.

Na zadnji letni konferenci

so mladinci sklenili, da bodo skrbeli za red in disciplino

ter redno delo mladine v »Iskri«, za denarno pomoč pa bodo zaprosili sindikat, ki jim je tudi doslej stal ob strani.

M. C.

Z. G.

Na zadnji letni konferenci

so mladinci sklenili, da bodo skrbeli za red in disciplino

ter redno delo mladine v »Iskri«, za denarno pomoč pa bodo zaprosili sindikat, ki jim je tudi doslej stal ob strani.

M. C.

Z. G.

Že tretjič „Mendozino“

Poslali ste 173 glasov. Odločili ste tako:

1. »Mendozino« - Ivica Šerfezi - 65 glasov.
2. »Moj dom je zaprt« - Slaki - 25 glasov.
3. »Cemu da živim« - Mišo Kovač - 22 glasov.
4. »Pridi, dala ti bom cvet« - Eva Sršen - 21 glasov.
5. »The green Manerleshi« - ansambel Fleetwood Mac - 8 glasov
6. »Ljubi, ljubi, ljubi« - Eva Sršen - 8 glasov

Za tiste, ki na radijskih vajenih ujamete tudi radio Brežice, smo pripravili prijetno presenečenje. V petek 13. marca, bo radio Brežice od 18.35 do 18.45 v oddaji »NAJPOPLAT« predvajal tiste melodije, ki ste jih prejšnji teden najraje poslušali in ste zanje poslali največ kuponov. Podobno oddajo bodo morda uveli tudi na radio Sevnica; z njimi se še dogovarjamo.

V Crnomlju bo 21. marca nastopil ansambel »Faraonia. Cisti dobitek je namenjen za prizadete v Banjaluki.«

V marcu - samo nekaj dni nas še loči od tega - se bo začela v brežiški občini zabavna prireditev: »Karavana mladih pevcev amaterjev, ki so jo organizirali skupaj s prijateljskimi hrvaškimi občinami. Na teh zabavnoglasbenih prireditvah, ki bodo

vsakih 14 dni v drugem mestu, bodo poleg neznanih pevcev sodelovali tudi že priznani pevci.

Ta teden je žreb določil takole:

1. Branka Bukovec, Uršna selo 85, Uršna selo, dobi ploščo »Moje jedino blago« - Vjeko Jutt;

2. Ivanka Savnik, Trnje 18, Brežice, dobi ploščo »Winter world of love« - Engelbert Humperdinck;

3. Stanka Gregorčič, Dol Kronovo 6, Smarjetinski Toplice, dobi ploščo »Hero comes the star« - Herman's Hermits.

Plošče so darilo novomeške ELEKTROTEHNIKE, kjer imajo bogato izbiro plošč.

NAJPOPLOT

Ia teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kral _____

Rok: 16. marec 1970

Kupon št. 9

„Nisem vedela, da ne smem povedati!“

Učna mesta so redka in to zasebni mojstri dobro vedo - Vajenci opravljajo najrazličnejša dela, namesto bi se učili poklica, ki so si ga izbrali -

Reklo: »Mojster je moj sovražnik,« je postal pregovor

Izbruhnilo je, ko je v januarju letos izšel v »Kmečkem glasu« članek z naslovom: »Stara zgodba o vajencu z metlo. Kramljanje z vajencem, gojenci Centra strokovnih šol v Ljubljani. O tem, kako se počutijo, kdo jih vzdržuje, koliko so se na praksi naučili.«

Ugovarjala je, iz delavnice je oinašala majhne krpice, ki so odpadni material, včasih pa le prav pridejo.«

Jože Majerle, direktor »Krojača:«

»Franja je pri nas nekaj več kot teden dni. V 15 mesecih, kolikor je vajenka, se je malo naučila. Toliko znanja počažejo pri nas vajenke, ki se učijo le tri ali štiri meseca. Najbrž bo morala podaljšati za nekaj mesecov prakso, da bo hotela postati dober krojaški pomočnik. Nasili dolazi so jo radi sprejeli medse. Le z zaposlitvijo bo težko, če bo znala šivati samo hlače. Pomagali ji bomo, da nadoknadi zamudeno, čeprav je to ne bo lahko.«

Franja Kraševac:

»Kako naj dokazem, da sem govorila resno? Lahko samo znova potrdim. Nisem vedela, da ne sem povedati resnice. Ce bi bila tiho, ne bi imela težav. Obdržali bi me, zdaj pa mi očitajo še nepostenost. Pa je res le to, da

Mladi zaljubljeni v šport

Radi tudi plešejo, so pa še dobri gasilci

Mladinski aktiv v Dolgi vasi je med najbolj delavnimi v kočevski občini. Mladi so najbolj navdušeni za sport. Ze nekaj let zapored priredijo pozimi tekmovanja v smučarskih skokih. Skakalnici: 25 metrsko (za tekmovalce) in 15-metrsko (za začetnike), so si postavili sami. Januarja letos so se skakalci včamili v kočevskem Partizanu. Zdaj nameravajo skakalnico s pomočjo krajevnih in drugih organizacij podaljšati in da bodo lahko skakali 45 m daleč.

Poleti igrajo nogomet. Tekmujejo na posebnem nogometnem turnirju okoliških vasi. Zogo jim je kupilo domače gasilsko društvo.

Mladinci sestavljajo tudi samostojno desetino domačega gasilskega društva. Ustanovljena je bila lani in dosegla že lep uspeh: 2. mesto na občinskem tekmovanju v B skupini. To je tudi prvo Prostovoljno gasilsko društvo, ki je uspelo pritegniti v svoje vrste več mladih.

Brucovanje v celoti uspelo

Novomeški študentje se bodo v marcu sestali z domaćimi gospodarstveniki, obiskali pa bodo tudi letošnje maturante na gimnaziji

26. februarja je bila v Ljubljani seja odbora Kluba novomeških študentov, na kateri smo razpravljali o dosednjem delu in o načrtih za spomladanske mesece.

Najprej smo se ustavili ob lotošnjem brucovanju. Finačno je zelo uspelo, saj smo lahko z denarjem od vstopnic in srečolova pokrili vse organizacijske stroške, plačali smo glasbo in drugo. Dvorana je bila popolnoma nabit, program pa se nam je po nekaj letih vendarje zelo posrečil; in kar je najvažnejše - ljudje so se lahko zabavali od 20. do 4. ure zjutraj.

Zatem so se na sestanku pogovorili o nadaljnjem delu. Nato smo se ustavili ob lotošnjem brucovanju. Finačno je zelo uspelo, saj smo lahko z denarjem od vstopnic in srečolova pokrili vse organizacijske stroške, plačali smo glasbo in drugo. Dvorana je bila popolnoma nabit, program pa se nam je po nekaj letih vendarje zelo posrečil; in kar je najvažnejše - ljudje so se lahko zabavali od 20. do 4. ure zjutraj.

Zatem so se na sestanku pogovorili o nadaljnjem delu.

lu. 26. marca bomo v Novem mestu pripravili razgovor o gospodarstvu. Nanj bomo povabili predstavnike ObS in nekater

**DEŽURNI
POROČAJO**

Z NOZEM PREGANJAL DRUZINO — P. J. iz Smarjeških Toplic se je 3. marca opt. nato pa z nozem podil družino okrog hiše, grozil z pozidom ter doma in pri sosedih rasil šipe na oknih. Umirili so ga še milicijski, ga odpeljali v Novo mesto in predal preiskovalnemu sodniku.

INSTALATERJU UKRADLI PRIMOS — Vodovodni instalater Anton Zonta iz Žabje vasi je pred dnevi delal v hotelu KAN. DLA. Na dvorišču je imel pri most, vreden okoli 210 din. Nekoga je prvič zamakal in ga ukradel.

ISKAL DENAR, ODSEL PRAZEN — 4. marca je neznanec premestil vso hišo Rudija Rifija v Smihelu pri Novem mestu, vendar denarja, ki ga je očitno iskal, ni našel. Hijo je očitno zapustil praznili rok, saj Rifjevi niso prijavili kakšne druge tativne.

UBOGAL MILICNIKE — Stane Cerin iz Regeče vasi je bil 4. marca ponocno malo preveč giban pred domom J.A. v Novem mestu, nato so ga milicijski napotili domov. Cerin jih je ubranil.

MED OBRAVNATO MOTISODNIKA — Janez Brajdščič iz Dobrinci je 3. marca dopoldne razgrajal pred novomeško dvorano novomeškega okrožnega sodišča in motil obravnavo v dvorani. Sodnik je poklical milicijarko, da so Brajdščiča odstranili. Zaradi takšega vedenja bo moral Janez Brajdščič tudi pred sodnikoma za prekrške.

DENARNICE IZGINJAJO — V Mercatorjevi prodajalni »Počas« na novomeškem Glavnem trgu je neznanca oseba izmaksnila Novomeščanki Pepej Martinčič de namico z 250 din. Tatu pa so imeli tudi v prodajalni »Obortnik«, vendar pa stranka z dolgimi prstimi imela srčce: zasuli so jo, se preden je prišla do hradnih vrat.

Ljubi tuje mopede!

24-letni A. J. iz občine Fatre v kočevski občini je v Kočevju vzpel tuj moped in se z njim odpeljal proti Ljubljani. Med vožnjo so ga prijeli varnostni organi. Za storjenje kaznivo dejanje se je moral zagovarjati. Kaznovan je bil s tremi meseci zapora. Kasen ga ni spomnjevala. Sedaj je v postopku pri sosednjem sodišču na Hrvaskem.

Solo so kamenjali

Minulo nedeljo ponoc so se neznani objestneži grdo znesli nad osnovno solo v Smihelu pri Novem mestu: a kamni so pobilj kar peto velikih okenskih šip v učilnicah. Ko so učenci in učitelji zjutraj prišli k posku, je bilo v razredih še vse polno črepinj. Preden so v okna vstavili nove šipe, so imeli pouk kar v plaščih.

**HUMOR
IZ SPISOV**

Prednost

SODNIK: Ze spet ste bili pijani za volanom. Kaj ne veste, da je alkohol strup, ki počasi ubija?

Obdolženec: Saj prav tem je njegova prednost...

Iz sodnega zapisnika

Obravnata se preloži za nedoločen čas, ker sodišče bolet glava.

Zapleteno

Obdolženec: Kadar kaj pojsem, vse pozabim.

Sodnik: In zakaj pijete?

Obdolženec: Ne vem. Sem posabil...

Na zasneženi ali poledeneli cesti je pot do nesreča silno kratka. Dovolj je, da prisnete na zavoro, pa vas že vrže na nasip. Tako se konča tudi vožnja, če s težko naloženim tovornjakom zapeljete na neutrjeno bankino. Posledice so navadno hude: ljudje potolčeni, velika gmotna škoda. Odkar prometni milicijski izločajo iz prometa težja vozila, zlasti pa tovornjake s prikolicami, je nesreča sicer manj, vendar pa to ne pomeni, da lahko vsi ostali lahkomiselno vozijo. Sneg in zima sta zlasti sovražna vozilom z zlizanimi gumami, brez zimske opreme itd. Vsaka nesreča (kot ta na sliki) je davek prometu, je pa tudi najstrožji opomin drugim (Foto: Mirko Vesel)

Mala kronika nekaznovanih dejanj

ali zapis ob prebiranju zapisnikov in pripovedovanju prizadetih občanov, ki znova opozarjajo na izsiljevanje in predzrnost Ciganov

»Mama, daj šnopca!«

Za uro in pol hoda od Novega mesta je vas, kamor Cigani ze desetletja zahajajo. Nace se je vselej najprej oglasi pri »stari zmanki«. Tu di mrazlo februarško nedeljo je prišel. Ni potiskal, kar pa del je v kuhinjo. Pijan! Nato je zaječal: »Mama, bos dala dva deci?« Ker mu spodinija ni hotela odgovoriti, je zarjal: »Boš dala pa šnopca!« Ko je rekla, da niti vina niti »šnopca« ne bo dobil, ker ga nima, je poskobil: »Meni ne boš, mi bo pa sin dal...« Ogorčen, ker ni dobil nič za v malino in nič za po grlu, je stegnil roko po kuhinjskem nožu na zmaki, ker pa je tisti hip stopil sosed v hišo, je roko hitro potisnil v žep. Po tistem Naceta ni bilo več...

»Ti bom že pokazala!«

Dvakrat, trikrat je Ciganka iz Žabjeka pritisnila na kljuko v nekem stanovanju v Trdinovi ulici v Novem mestu in poskusila neslišno odpreti vrata. Ko se ji je to posredilo, je bila takoj pri ženski torbici na omari pri stenskem ogledalu. Dotaknila pa se je ni, ker je tedaj planila gospodinja, ki je nepovabljenko opazovala izza kopaliških vrat. Po bližnjici je morala Ciganku iz bloka.

»Enkrat mi je tako že zmanjkal denar, potem pa sem postala previdna,« je pripovedovala gospodinja. »Nekoč je prav ta Ciganka prišla z dvema otrokoma in

prosila kruha. Ko sem ji dala kruha, je hotela staro oblike. Ko sem ji tudi to dala, je hotela še denar. Bila mi je večga dovolj, pa sem zahtevala, naj gre. Zabrusila mi je: »Le čakaj, ti bom že pokazala!«

Ona v hišo, on po kokos

Iz pogovora na cesti Bršljin-Mirna pet 25. februarja:

»Ciganka z otrokom čez prsi in umazano culo v roki je v hiši prosjačila krompir, njen mož — ali kdorkoli je že bil — pa je neopazno smuknil med svinjak in lopo in zavil vrat kokoši, ki je to zimo edina se kaj pride nesla... Se prden sem se se ovedel, Ciganov ni blo več...«

Zakaj ni prijavila tatvine?

»Da si jih prihodnjih še več nakopljam na glavo? Mislite, da je ena kokoš res toliko vredna?«

Oblast naj naredi konec!

Lani na nekem sestanku v Zužemberku:

»Cigani imajo konje, kromo pa kradejo iz naših kozolcev. Na njivi sem jih zavil, ko so kopali krompir. Pa kaj sem mogel; ce bi jim karkoli rekel, bi mi začeli groziti in kaj vem, kaj bi se lahko zgodilo...« Takole bi rekel, da smo proti Ciganom nemocni kot pred točo v divjadju. Oblast bi po mome morala nekaj napraviti, da bi bilo-tega konec. Ce ne, naj dovoli nam, da naredimo po svoje...«

Doklej tako?

Tako bi lahko zapisovali zgodbo za zgodbo in te male kronike, zlepja ne bi bilo konč. Kdaj drugič bi kažalo spregovoriti o otrocih, ki v avlu kina KRKA prosidijo denar za ljubki kruhok, čež čas pa jih vidi s cigarami v ustih...

Dogodek in dejanje, za katere vedo le storilci in prizadeti, je veliko. Toda doklej še, doklej se bo vse to ponavljalo in kopljelo?

I. Z.

Primerne kazni izucijo

V sevniški občini lani manj prekrškov kot leta 1968 — Znova več prometnih prestopkov

Skupno število prekrškov je v sevniški občini naraščalo iz leta v leto, lani pa se je prvič zgodilo, da je imel sodnik za prekrške manj dela kot predianškim: 966 predlogov ali ovadov zoper 1102 obdolžencev, to je za 18 odstotkov manj kot v predianškem letu. Zmanjšanje gre predvsem na račun predianških kršiteljev odioka o obveznem fluorografiranju, vendar se lani tudi skupno število drugih prekrškov ni povečalo, kar je zelo razvlečljivo.

Lani je bilo več kot za dve trejetini manj prekrškov v gozdu, kar dokazuje, da je bilo dosedanje kaznovanje učinkovito. Celo število kršiteljev javnega reda in mizu se je zmanjšalo za dobro deset%, manj pa je bilo tudi višnjih voznikov, ki so jim odvzeli vozniska dovoljenja. Zaradi vse večjega števila motornih vozil pa žal se nadalje zelo hitro narašča število kršiteljev cestnopravnih predpisov, saj se je lani znova povečalo za tretjino. Največje težave so v ljudini, ki brez vozniskih dovoljenj vozijo mope.

Semški sodnik za prekrške je lani izrekel za 68.645 dinarjev denarnih kazni, skupno 45 dni zapora, dva kršitelja pa sta dobila ukor. Jamnik in Murn jutri zadnjic pred sodniki

Obožena Ciril Jamnik in Janez Murn bosta jutri spet sedila pred sodnike novomeškega okrožnega sodišča. V razpravi dvoranji št. 101 se bosta (tekrat bržkone zadnjikrat) zagovarjala, ker sta lani 19. julija tako preteplia kemika Janeza Žiberno, da je zaradi poškodb umrl. Jamnik bo tokrat zagovarjal odvetnico Margaretu Zakonjsek. Razprava se bo začela ob 8. ur.

Misticizem na cesti

Cesta se je kot belo šiva kača vijugala med zelenimi griči in travniki. V obe smeri so brzeli avtomobili, kateri so na večjih klancih zadrževali le težki tovornjaki...

Težak tovornjak s prikolti je počasi požiral kilometre na cesti. Za njim je pripeljal osebni avtomobil. Po sredini ceste nepreklenjena

bela črta, a voznik osebnega avtomobila se je kljub temu odločil za prehitovanje. Vse je opazovala policijska patrula...

Prehiteli ste na nepreklenjeno beli črto.

»Pojdite k vragu vi in vaša bela črta je zabrusil voznik. Predlog za kaznovanje zaračuna nepravilnega prehitovanja in nedostojnega vedenja do uradne osebe.

Obdolženec se zagovarja, da ni poslat k vragu miliciški z belo črto, temveč le belo črto (brez miliciški). Priče pa trde drugače.

In zdaj je treba odločiti, kdo naj bi sel k vragu: ali bela črta ali miliciški ali —

Tudi na cesti smo ljudje...

Marsikje v Sloveniji so se prejšnji teden vozila s tezavo premikala naprej zaradi velikega snega, na Dolenjskem pa predvsem zaradi luknenj, ki sta jih v asfalt zavrtala mraz in voda, avtomobili pa se razširili in poglobili.

Prav reštaste so te dnevnosti ceste v večjih, bolj prometnih krajih. Nič boljše niso vpadnice. Jama pri jami je, če se pripelje s avtomobilsko cesto v Novo mesto od Karteljevega ali od Mackovca, jama pri jami, če hočete v Krško, Brešice.

Ubogi avtomobili, vozniki in pesci!

Lahko pa bi se vsemu temu izognili. Zamenjajmo avtomobilska kolesa z vrčnim blazinami! Tisti, ki so tako vozila preizkusili, pravijo, da med vožnjo prek luž in jam prav nič ne trese... N.N.

Kuhinjski tat

Neznan zmikav je ob dnevu žena obiskal v Bršljinu hišo Antona Hrastarja. Ker ni bilo nikogar doma, se je vtihotapl v kuhinjo in iz omare ukradel 700 din.

KRONIKA NESREC

PONIKVE: ZARADI PESCA SE JE PREVRNIL — Viktor Petič iz Brešic je 8. marca popoldne potonal s skidom v Ljubljano. Pri Ponikvah je na cesti nezadigal pesca Franca Brajdščiča iz Dolne Nemške vasi. Da ga ne bi povabil, je zavil na levo, nato pa izgubil oblast nad krmitom. Skidom je zletela s ceste, se večkrat prevrnila in obstala na njiju. Voznik sopotnika Viktorija Petiča se je med prevršanjem ranila. Skido so ocenili na 8.000 din.

KOČEVJE: Z AUSTINOM V STEBER — Danilo Kubelj iz Loke pri Crnomlju se je 6. marca zjutraj pri Ponikvah prehitel tovornjak Antonom Prusa iz Gotne vasi. Ker je prišel naproti nego vozil, je ga napolil na desno stran, z osebnim avtom zadel tovornjak in se zmel pod cesto. Skido je bilo na 800 din.

POLJANE: NESRECNI KLANEC — Mihovil Rukavina iz Novih Gradišč v Zagrebčan Krešimir Stih se 2. marca zjutraj pripeljal z osebnim avtomobilom do Poljan, kjer ju je zmel na kmetovo zaselje. Voznik je zletela s ceste, se večkrat prevrnila in obstala na njiju. Voznik sopotnika Viktorija Petiča se je med prevršanjem ranila. Skido so ocenili na 9.000 din.

NOVO MESTO: ZASLEPLJENI VOZNIK ZBIL DVA PESCA — Dr. Peter Žiberna se je peljal 7. marca ponocni z osebnim avtom iz Novega mesta po Cesti herojev proti Lodni. Ker ga je zavil počivalnik, ki je priskočil naproti, je dr. Žiberna podrl Staneta in Terezijo Žalokar, ki sta šla po robu ceste. Žalokar je dobil poškodbe na glavi, njegova žena Terenzija pa preživel.

IRCA VAS: PESEK POD AVTO — Ciril Pernar iz Žabje vase je 7. marca zvolel peljal s tiskom do Broda v Novo mesto. V Irči vase je med srednjem z nekim vozilom zaseleni in, nato pa prešel Marijo Arsovko, ki je pripeljal na cesto. Voznik je zavil, nato pa se ustavila. Za njim se je tovornjakom pripeljal Zagrebčan Stjepan Miklenc in ju zadel. Skido je bilo na 900 din.

LAKENC: MED TRČENJEM DVA RANJENA — Celjan Stanko Vovk je 2. marca zjutraj vozil tovornjak po Zgornjem Lakencu. Naproti se je pripeljal z osebnim avtom Jože Duke iz Smarjeških Toplic. Vozil sta se zatele. Voznik Duke in njegov sopotnik Ivan Duke sta se late ranila, zmotno skido so ocenili na 6.000 din.

KOSTANJEVICA: VOZNIK POSKODOVAN — 1. marca popoldne se je pripeljal prometna neresa na cesto na križišču Ljubljanske in Goranske ceste v Kostanjevici vozniku kolesa na pomočni motor Antoniu Kolaku iz Kostanjevice. Pri nesreči se je lažje poškodoval, na kolesu pa je za okrog 400 din.

DOBRAVA: NESRECA V GOZDU — 3. marca popoldne se je pripeljal prometna neresa na cesto Brešice-Brezoljci v grodu Dobrava vozniku osebnega avtomobila Josipu Crkvencu iz Zagreba. Na avtomobilu je na okrog 500 dinarjev skido.

BREGANA: VECJA GMOTNA SKRBA — 3. marca ponocni se je pripeljal prometna neresa na avtomobilski cesti pri Bregani vozniku osebnega avtomobila Milanu Nikoliću iz Crkvenca. Na avtomobilu je na okrog 500 dinarjev skido.

karavana
odkrija

DRUG JE SE JE ZGODILO

Klub ozdravljenih alkoholikov

■ Bosanskem Brodu so ustanovili klub ozdravljenih alkoholikov, ki steje 43 članov. Podoben klub so ustanovili pred petimi leti pri zdravstveni postaji Rafinerije naftne in je dosegel odlične rezultate. — Klub so občani toplo pozdravili, saj je od tri tisoč odraslih moških v tej občini 30 odstotkov alkoholikov, od teh pa je polovica kroničnih bolejnikov. Neči motekar srednjih let, ki je od svoje polnoletnosti daže bil večkrat pisan kot tresen, je s solzanimi očmi pripovedoval: »Seda, ko ne pijem več, vidim sebe, svojo ženo in otroke in smisel svojega življencega.«

»BRODSKI LIST«, Bosanski Brod, 27. 2. 1970

Izgubljeni učenci

■ Osnovna šola »Mladen Stojanović« v Bronzanej Majdanu je ena izmed največjih šol v Bosanski krajini in ima čez 1600 učencev v več kot 60 učiteljev. In kako ta šola izgublja svoje učence?

Vsak leto se vpisuje učencov v 12 oddelkov, v osmem razredu pa sta le dva. Kaj je z drugimi desetimi oddelki? Težko je verjeti, da se vsi ti dajaki izgubijo, pa je vendar tako. Učenci odhajajo v Slovenijo, Hrvaško, Avstrijo in Nemčijo in kdoč kam vse.

Sola v Majdanu je pretečna, da bi mogli spregoveti vse. 600 učencev v štirih izmenah se stiska v surin učilnicah. V nekaterih razredih je tudi nad 50 učencev. Razen tega učenci po zakonu ne morajo obiskovati šole, če so od njih oddaljeni več kot 6 kilometrov. Nekateri učenci pa so oddaljeni tudi 15 do 20 kilometrov. Kdo bi hodil v šolo tako daleč?

»GLAS«, Banjaluka — 21. 2. 1970

Mladost - norost

■ Ali vemo, da katerega leta je človek še mlad natančno sme biti mlad? Sodeč po oglašu, ki je dobesedno prepisano iz časopisa, lahko rečemo, da starosti ni. Imano samo mladinci začetnike in mladince z daljšo delovno dobo. Oglas je bil natanko tak: »Simpatičen fant z dobro pokojnino želi spoznati dekle do 20 let zaradi poroke! — Mladino z daljšo delovno dobo, ne dajte sol!«

»VIROVITICKI LIST«, Virovitica, 26. 2. 1970

Povedal bom nekaj novega!“

■ Na zadnjih sedmih delavskih svetov tovarne sfona iz Lukovice in rudnikov soli iz Tužle je med burno raspravo o zdravstvu zaprosil za besedo eden izmed članov in dejal: »Konkreten bom in bom povedal samo to, česar se nikoli nismo povedali. O tem sem sam govoril že pred dnevnim letom in tudi dostikrat pozneje.« — Res ni snežno, vendar so se mnogi nasmejali.

»FRONT SLOBODE«, Tuzla, 25. 2. 1970

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Zatisnil je oči

■ (IZ SKOCJANA SE NAM PISE:) — Dne 7. svetega ali, 1. ob 4/2 ure popoldne proumljuje je in zatisnil oči za vedno občepoštovani gosp. Matija Povše, posetnik v Starci Butki. — Kako spozvan je bil rajni, kazal je njegov mirtvalji sprevec dne 9. februarja, ob 8. uri dopoldne. Nad 400 ljudi se je zbralo ter hitro pokazal zadnjo čast možu poštenjaku, čigar ime je zapisano v zlati črki daleč na okrog.

■ (NA NOVOMESKI GIMNAZIJU) — je prvo polletje zvrstilo 11. t. m. Mladina je lahko vesela, ker je bil uspehl sploh jasno povojen. V 1. razredu je izvršil z dobrim uspehom izmed 67 učencev 50, med tem 7. z odliko. Drugi red je dobit 11 in treči 6. V drugem razredu je doseglo dober uspeh izmed 39 učencev 32. Odliko imajo trije, drugi red 4. tretji red 3. — V sedmem razredu se trije veseli oddlike, 11 prvega reda, 5. jih žaluje nad dvojko in 1 nad trojko. 8. razred se ponosa s tremi odliknjenci, 12 s prvim redom, 6 pa jih želi v drugem semestru spremeniti dvojko v prvi red.

■ (LUDJANSKI GIBANJE) — V novomeški politični okraju, ki steje 48346 prebivalcev, bila je minilo leto 301 poroka. Rodilo se jih je 1669, umrlo pa 1659.

V prvem mesecu po rojstvu je umrlo 89 otrok, do leta starib 20, do pet let 351, od petnajst let sedemnajstindejet, od petnajst do trideset let 74, od trideset do petdeset let 86, od petdeset do sedemdeset let 243, čez sedemdeset let 258. — Umrl jih je 61 vsled prirojene slabosti, 147 na jetki, 100 na pljučnici, 50

POJDEM NA PREJO KO PTIČEK NA VEJO...

Kolovrati — simbol minulega

V Ravnacah Muhičevi se ne bodo kupovali volne v trgovini

Kolovrat — beseda, katera pomena najmlajša ne bo več znali opredeliti. Kolovrat — simbol neke stare obrti, ki izumira. Danes ga v mestih vidimo samo še kot otres, na deželi pa lahko izbrskamo in zapravljamo. Tematni kotov podstreši. Obri, nekoč slična in zanimiva, ob kateri se je spletovalo toliko nenavadnih zgodb in zanimivih pripovedi, bo v kratkem izumrla. Redko se zna še zgoditi v vasi Ravne, da se zgoditi v vasi, kjer je naslonjena v breg gorjanških pobodi. Pri Muhičevih, kjer nad vrati številka označuje, da je to deseta vaška hiša, je domača gospodinja Katarina Še večka temu današnjemu danu dokaj navadna nemu opravlu.

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ Kmetij je v kmetij, kjer je kmet preveč grenač. Kolovrat so zasoreni, tudi v Ravnacah 10. bo brkone šel na podstrešje. Vnukov sicer stari občaj zavzeto opazjuje, a kolovrat je v njihih očeh samo zanimivost in nič druga. J. SPLIHLA

POJDEM NA PREJO KO PTIČEK NA VEJO...

Kolovrati — simbol minulega

V Ravnacah Muhičevi se ne bodo kupovali volne v trgovini

Kolovrat — beseda, katera pomena najmlajša ne bo več znali opredeliti. Kolovrat — simbol neke stare obrti, ki izumira. Danes ga v mestih vidimo samo še kot otres, na deželi pa lahko izbrskamo in zapravljamo. Tematni kotov podstreši. Obri, nekoč slična in zanimiva, ob kateri se je spletovalo toliko nenavadnih zgodb in zanimivih pripovedi, bo v kratkem izumrla. Redko se zna še zgoditi v vasi Ravne, da se zgoditi v vasi, kjer je naslonjena v breg gorjanških pobodi. Pri Muhičevih, kjer nad vrati številka označuje, da je to deseta vaška hiša, je domača gospodinja Katarina Še večka temu današnjemu danu dokaj navadna nemu opravlu.

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ Kmetij je v kmetij, kjer je kmet preveč grenač. Kolovrat so zasoreni, tudi v Ravnacah 10. bo brkone šel na podstrešje. Vnukov sicer stari občaj zavzeto opazjuje, a kolovrat je v njihih očeh samo zanimivost in nič druga. J. SPLIHLA

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ Kmetij je v kmetij, kjer je kmet preveč grenač. Kolovrat so zasoreni, tudi v Ravnacah 10. bo brkone šel na podstrešje. Vnukov sicer stari občaj zavzeto opazjuje, a kolovrat je v njihih očeh samo zanimivost in nič druga. J. SPLIHLA

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ Kmetij je v kmetij, kjer je kmet preveč grenač. Kolovrat so zasoreni, tudi v Ravnacah 10. bo brkone šel na podstrešje. Vnukov sicer stari občaj zavzeto opazjuje, a kolovrat je v njihih očeh samo zanimivost in nič druga. J. SPLIHLA

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ Kmetij je v kmetij, kjer je kmet preveč grenač. Kolovrat so zasoreni, tudi v Ravnacah 10. bo brkone šel na podstrešje. Vnukov sicer stari občaj zavzeto opazjuje, a kolovrat je v njihih očeh samo zanimivost in nič druga. J. SPLIHLA

■ Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več.

Nenavdino je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spremo izpod prstov.

Nenavdino tudi zato, ker

izbratu,

je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Juguru. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj!

Predih so tudi za rube, ki so jih nosili tuk na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počne nikjer več. Za kolovrati so redki, predice se bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je brkone starejši od nje, a izdelan je izbruno — tako, kot so znali nedanji majstri.

■ Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti, modrije Muhičeva, sin samo od snega je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa brkone so bo nič. Kdo pa bi se danes stal na kmetij? Sin se bo očenil, toda mar bo stal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presi? Kdo ve...«

Redko, da vse.

■ K

Skromne želje Brestaničanov

Vsakodnevne malenkosti, ki občane motijo

Ktor je imel v tej zimi opravka v mesnici, zelenjavni trgovci ali na pošti, je bil večkrat v nevarnosti za življeno. Cele plosce zmrzlega moga so včasih drsele s streha, naravnost pred vhode v lokalne. Odgovorni bodo vsekakor morali poskrbeti za varnost občanov — potrošnikov!

Pri Agrokombinatu Krško in pri PTT verjetno ne vedo, da se nimajo vsi občani avtomobilov in da prihajajo v zelenjavno trgovino, mesnicico in na pošto tudi taki, ki se morajo zadovoljiti s kolesom. Zato doslej pred temi lokalji se niso postavili nobenih stojal za kolesa. Potrebo bi bilo taka stojala cimprej postaviti.

Prostor pred zgoraj omenjenimi trenutnimi lokalji se obdajejo kar hitro spremeniti v pravesto jezera, kar pa čisto nič ne pripomore k lepšemu videzu našega kraja. Ker kamionom oddaljen le en kilometr, kamionov pa v Brestanci tudi ne manjka, nemimo, da tega prostora ne bi bilo preveč težko posipati. V kakšnici brestanske ambulante bi pacienti včasih le radi vzel v roke kakšen

V Partizanu telovadnica TSŠ

Dom televizorjev društva Partizan v Krškem je edini prostor v mestu, ki je primeren za umnožično televizijo. Na nedavneh sestankih političnih predstavnikov in zastopnikov delovnih organizacij so se dogovorili za preureditev doma. Zaradi boje prispevale denar delovne organizacije. V razpravi so priznali, naj bo v prihodnjem sestopnik doma tehnična sredstva, medtem ko bo imelo društvo Partizan v njem še vse iste pravice kot do sestanja. Tehnički sredstvi so namenjena za upravljanje predsedstva zaradi tega, ker ga bodo dajški uporabljali za telovadnico.

FRANC RADEJ

Na plesne vaje ali k maši?

Mladinski aktiv v Koprivnici prireja ob nedeljah plesne vaje. Občinski komite ZMS Krško mu je pri tem priskocil na podob tako, da je mladim priskrbil plesnega učitelja. Ko pa so se vaje začele, so se sočitili s precej težkim vprašanjem. Tukaj ješčasni kaplan jim je namreč prepovedal obiskovanje plesnih vaj. Ker mladi na to niso reagirali takoj, kot je pričakoval, se je obrnil na starše, naj prepovedo otrokom obisk plesnih vaj.

Da bi mlači resili ta problem, so v dogovoru s plesnimi učiteljem prestatiti plesne vaje na bolj združljive popoldanske ure, tako da s plesnimi vajami ne ovirajo obiska pri popoldanski muši. Zaradi tega, ker mladi vedno manj obiskujejo maše, kaplan od staršev, na katere imata velik vpliv, še vedno odločno zahteva, da bi otrokom prepovedali obiskovanje plesne vaje. Take stvari bo treba rešenati z vso resnostjo in odločnostjo, da si kaplani ne bodo dovoljevali mladim prepovedovanju tistega življenja, ki jim v naši družbi pripada.

FRANC RADEJ

Kljub mrazu za debelimi zidovi brestaniškega gradu prihajajo v muzej izgnancev skoraj vsak dan novi obiskovalci. Več se jih nadejajo v aprilu in maju, ko bodo priprljali sem učence osnovne šole od blizu in daleč. (Foto: J. Teppey).

KMET IN DELAVEC GOJITA ENAKE ŽELJE

Po cesti hitreje prihaja napredek

Na Kozjanskem bi dobra cesta lahko odprla lepe možnosti za turizem

Cesta Senovo—Koprivnica—Kozje povezuje vzhodni in južni del Kozjanskega z železniško postajo v Brestanci in avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb. Za ta predel je to pomembna vez s svetom.

Toda cesta je ozka, slabo vzdrževana in klub temu preobremenjena s potniškim in tovornim prometom. Dnevno vozi po njej v obe smeri štirinajst avtobusov, ki že takoj slabo cestišče še bolj uničujejo.

Za boljšo ureditev ceste govoriti več razlogov. Dobra cesta bi pomagala k hitrejšemu razvoju nerasvitega Kozjanskega, izboljšala bi dostop v razvitejše kraje in omogočila redne prevoze delavev na delo. Cesta bi lahko zelo približala kmečkemu prebivalstvu tržišče za kmetijske pridele in odprla turizmu še ne odkrite pokrajinske lepote. Na Kozjanskem

imajo izredne pogoje za razvijanje lovskega in kmečkega turizma. Tam bo načel prijeten odmor vsak, kdor ljubi mir in domačnost.

Kozjanski območje je odigralo pomembno vlogo v narodnoosvobodilnem boju. Danes je veliko borcev in to platio s požganimi vasmimi. Zasluzilo s, je torej večjo delarno pomoč, ki pa mora biti takšna, da bo omogocala napredok v teh krajih.

Prebivalstvo si zelo želi, da bi skozi te kraje vodila sodobnejša cesta. Ljudje tam gori so skromni, toda ko prebirajo v časnikih, da so astalirali cesto zdaj tukaj, zdaj tam, se počutijo zapostavlje-

ne in naglas vprašujejo, kako dolgo bodo morali oni čakati na to. D. DORNIK

Nova plošča Bergerjev

Ansambel Berger je pred kratkim izdal novo ploščo. Pošiljka prvih deset tisoč izvodov je bila povsod na mah razprodana. To je že šesta plošča priljubljenega ansambla, ki je znan po uspehnih nastopih doma in v zamejstvu.

Zasebniki ne vodiči knjig

V Krškem je davnina inspekcijska lani prijavila devet obrtnikov in gostilničarje sodniku za prekrške, ker sploh ne vodijo predpisanih knjig. Nekateri opravljajo to delo, vendar tako površno, da nimajo nikje pravega pregleda.

Kaj, če bo nesreča?

Po starem krškem mestu je prehod sicer prepovedan, toda pešci ne upoštevajo opozorila. Med njimi je tudi veliko otrok. Kaj, če se bo zgodila nesreča? Kdo bo odgovoren? Dobro bi bilo, da bi starši opozarjali otroke, kadar hodijo in kod ne-

Stane Kranjc pride v Krško

Medobčinski svet Zvezko-komunistov Posavje sklicuje 16. marca ob 9. uri posvet z ravnatelji Šol v Krškem. Razpravo o idejno političnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja bo vodil z njimi član predsedstva CK ZKS Stane Kranjc.

Hočejo vsestransko

Na Senovem pripravljajo ustanovitev mladinskega kluba. Njegova dejavnost bo zelo pastra. V njem bosta vključena marksistični krožek in aktiv mladih komunistov. Pod dežnikom kluba naj bi zaživel tudi športna dejavnost in se razmahnile delo ljubiteljev dramske umetnosti.

Pazite na golijufe!

Ni vse zlato, kar se sveti in ni vsaka trsna sadika žlahne sorte. Kmetje v krški občini, žal, se vedno nasledajo golijufom, ki jih preprljejo, da prodajajo žlahne sadike, v resnici pa jim odvajajo razne srbske sorte. Ki tam ne uspevajo. Nekateri so celo tako predržni, da zahievajo za sadiko le 80 par ali dinar kot ars, drugo pa naj bi jim kmetje plačali šele potem, ko bo tri obrodila. S takim načinom marsikogga preprljejo.

Informacije že desetič

Vse kaže, da bodo Informacije ki jih izdaja občinski sindikalni svet, postale nepriljubljiva oblika za obveščanje osnovnih organizacij v podjetjih. Marca je izšla že deseta številka. Prispevki v njej so zanimivi in se tokrat ne omoujejo izključno dogajanja v delovnih organizacijah. Uredniški odbor je namreč upošteval želje po širših, splošnih informacijah.

OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG

razpisuje delovno mesto

SOFERJA

za šolski avtobus

Kvalifikacija: D kategorija

Kandidati naj vložijo pisمنe prošnje s potrebnim dokumentacijo do 15. marca 1970.

KRŠKE NOVICE

■ DAVKI LE ZA SOCIALNE POTREBE — Kljub razmeroma dobro razviju industriji so potrebe za socialne podpore in druge oblike pomoči v krški občini velike, zato je v letosnjem proračunu predvideno za reševanje socialnih vprašanj 2 milijona dinarjev ali toliko, kot značajo letni dohodek od vseh prispevkov. Odborniki menijo, da je ta izdatek v primerjavi s celotnim proračunom preveč, zato so na zadnji seji skupščine predlagali revizijo socialnih podpor.

■ INTI PREDSEDKNIK — Krajevna organizacija ZB NOV Krško je pred kratkim na občnem zboru izvolila novo vodstvo. Za predsednika so udeleženci ponovno izvolili t.ov. Vinko Poljanca. Organizacija je zabeležila doseganjem obdobja lepe uspehe.

■ KOLIKO ZA LETOVANJE?

Upravni odbor počitniške skupnosti v Materadi pri Poreču je sprejel cenile penzionerje za letosnjico počitniško sezono. Prijavljenici nad 10 let bodo morali odsteti razen turistične take 24 dinarjev na dan, otroci od 3. do 10 let sta-

rosti bodo lahko letovali za 13 din na dan, otroci do 3. leta pa za 8,00 dinarjev. Navedene cene veljajo le za člane počitniške skupnosti. Za nečlane in inozemce turiste bo pension nekoliko dražji. Politinski dom v Materadi bo odprt od 1. junija do 20. septembra. Člani skupnosti morajo oddati prijave za letovanje počitniškemu domu najkasneje do 15. aprila.

■ LETOS PRVIC NA IZLET — Avtobusno podjetje IZLETNIK bo 21. marca organiziralo izlet v Trst. Letos je to prvo potovanje v to mesto. Udeleženci bodo morali plačati zanj po 60 dinarjev.

■ OBČINSKA SKUPSCINA bo letos morala dobiti sredstva za ustalitranje ceste od Križaja do Podbočja, kjer bo za dan borce srečanje Gorjanskega odreda.

■ NA GRADNJO nove osnovne šole se v Krškem temeljito pripravljajo. Dosedaj se je odzvalo na razpis za preizjem dela kar sedem podjetij. Šola bo veljala 10,5 milijona dinarjev. Občani bodo zbrali s samoprispevkom približno 600.000 dinarjev na leto, morajo tudi 700.000 din.

DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA IN TRGOVSKEGA PODJETJA AGRARIA — Brežice

oglaša prostovoljno mesto

PRODAJNEGA REFERENTA in SKLADIŠČNIKA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati naslednje:

VKD ali KD trgovske stroke, biti mora prost vojaški dohodki po pravilniku o OD podjetja ali osebni dogovoru. — Poskusna doba traja dva meseca. Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje po objavi sklepna.

Kultura vzporedno z gospodarstvom

Konferenca SZDL je sprejela več priporočil in sklepov, ki naj bi pripomogli, da bi v občini bolj napredovali tudi na področju kulture.

Druga seja občinske konference SZDL, ki je bila v četrtek, 5. marca, je bila namenjena predvsem kulturi v občini. Uvodno besedo je imel Janez Garšnar, razpravi pa so sodelovali Slavko Kržan, Franc Rečnik, Bojan Brezovar, Jože Suhadolnik, Tone Klebovsek, Lojze Ratajc, Zofka Klemen, Branko Sladič, Stane Peček, Ludvik Bizjak in Frane Videčnik.

Nekaterim novim pridobitvam kulturnega življenja v trebanjski občini (tabor likovnih samorastnikov, razstave) je mogoče trditi, da je splošno kulturno življenje v primerjavi s povojnim obdobjem močno zaostalo za družbenim napredkom. Kulturna postaja vsakdanja po-

treba človeka, zato je ne smejo prepustiti tokovom, nalogu družbe je, da usmerja in pospešuje njen razvoj.

Kulturna rast mora vzporedno z gospodarsko rastjo.

je bil eden od najvažnejših sklepov občinske konference.

Da bi vedeli, kaj v občini hočemo, je nujen program razvoja, v katerem bo jasneje določeno mesto nekaterih že uveljavljenih kulturnih preditev. Kulturna dejavnost mora biti v prihodnje deležna večje družbene pomoci, pri čemer so dolžne prispetati tudi delovne organizacije.

Poseben pomen so na konferenci pripisovali kulturni dejavnosti znotraj krajevnih skupnosti. Te samoupravne enote, ki dobivajo vsako leto večjo družbeno pomoc, morajo v prihodnje občutno več narediti na področju kulture, kjer je pomembno mesto tudi za udejstvovanje mladine.

Konferenco je precej časa posvetila tudi amaterskemu delu na področju kulture. V občini ni podprtih kulturnih skupin, zato je amaterizem še toliko pomembnejši, po-

sebno še ker pomeni aktivno obliko sodelovanja v kulturnem življenu. Ker pa je vseskozi primanjkovalo denarja, ima to udejstvovanje sorazmerno slabo materialno podlago. Konferenca je zato predlagala občinski skupščini, naj poskrbi, da bodo pravni domovi bolje oskrbovani in boj izkorisceni v kulturne namene, kar pa se veve ni odvisno samo od skupščine.

Udeleženci razprave so prispevali se vrsto misli o knjižničarstvu, o komercializaciji v kulturi, o slabih knjigi in reviji, ki si utira pot do vse večjega števila ljudi, o premajhni družbeni podpori, o kulturnih skupnostih itd. to pa so stvari, ki ne zadevajo samo eno občino, marveč slovensko kulturo v celoti.

M. L.

OB LETOŠNJIH KONFERENCAH KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Bilo je premalo politične vsebine

Delovanje Socialistične zveze na vasi se ne sme zožiti le na nekaj stvari, s katerimi se povečini uspešno ukvarjajo krajevne skupnosti

V februarju se je v občini zvrstilo 16 letnih konferenc krajevnih organizacij SZDL, ki so svojevrsten barometer dela in problemov prebivalcev. Po udeležbi ter pozornosti, katere so bile deležne konferenca, je mogoče trditi, da se je predvsem v nekaterih krajih povedal ugled organizacije.

Obisk je ponekod presegel prisotovanja. Letne konferenčne se je na Trebelnem udeležilo 160 ljudi, v Dobrniču 100 ljudi, večja deležba je bila še v nekaterih krajih. Znova se je izkazalo, da se ljudje zanimajo za delo organizacije, če prisluhujete od nje, da bo znala prisluhniti njihovim težavam in da jim bo pomagala. Izrazita izjema je Trebnje, ki je že začelo vbolehati za bolezljivo večjih krajev in mest, kjer ljudje niso več takoj tesno povezani med seboj, in s svojimi problemi. V Trebnjem so morali namreč

prestaviti konferenco zaradi premajhne udeležbe.

Izvršni odbor občinske konference SZDL, ki je na podlagi zapisnikov ter obiskov na posameznih konferencah ocenil letne konference, je ugotovil, da so udeleženci sicer zavzeto obravnavali posamezne krajevne zadeve, konference pa so, v celoti gledano, vendar imele premalo politične vsebine, ki mora biti značilna za družbeno-politično organizacijo.

Dobrnič: ob zadnjo zvezo

Dobrnič je zgubil se zadnjo avtobusno zvezo s Trebnjem, odkar je pred nedavnim avtobus Trans turista iz Skofje Loke, ki vozi delavce v Litostroj, odpovedal svoje usluge. Zato so na letni konferenci krajevne organizacije SZDL predlagali, naj bi avtobus podjetja Gorjanci, ki pripelje zjutraj iz Sevnice, svojo vožnjo nadaljeval še v Dobrnič. Kako bo s tem, je odvisno od izracuna podjetja Gorjancev. Prizadeti ljudje prosijo, naj bi delavski avtobus se vnaprej prevažal tudi druge potnike.

Mokronog: dogovor za nove akcije

Na letnem občnem zboru gasilskega društva v Mokronogu so ugotovili, da niso v celoti uresničili lanskih nártov. Letos namenljajo kupiti novo motorno brizgalno, saj stare ne morejo več uporabljati. Gasilski avtomobil se ni povsem opremil, zato ga uporabljajo le za prevoz ljudi. V gasilske vrste so sklenili pritegniti več mladih in žensk ter navezati tesnejše sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami. Dogovorili so se še za nekatero druge akcije ter podeli Francu Strelu, Francu Metelku in Francu Florjančiču diplome za 40-letno sodelovanje v društvu.

T.Z.

Beli grič: med najboljšimi

S prispevki in skromno denarno pomočjo občinske gasilske zveze so člani društva Beli grič zgradili nov dom in kupili motorno brizgalno. S svojo požrtvovanostjo so se člani tega društva, ki je nekdaj samo živatarilo, uvrstili med najboljša društva v občini. T.Z.

Omejitev tudi za mirensko cesto

Težki tovornjaki v zgodnjem pomladu delajo največjo škodo po naših cestah. Tako je tudi na cesti Trebnje-Slovenska vas, kjer je bilo več poškodov cestnišča, ki zaradi povečanega prometa še naraščajo. Ljudje menijo, naj bi tudi na tej cesti uvedli omejitev osnega pritiska, saj ne kaže uničevati tistega, kar je bilo narejeno z veliko truda in velikim prispevkom delovnih organizacij in ljudi iz trebanjske občine.

Sodoben vrtec na Mirni

Otroško varstvo v občini je te dni dobitilo največjo pridobitev: na Mirni so v starosti osnovni soli dokončno uredili prostore za otroški vrtec. Preureditve je veljal okoli 500.000 novih dinarjev, stavba je opremljena zelo sodobno in bo zadostovala za dalj časa. Trenutno je v vrtec vpisanih 50 otrok, ki že uživajo sedove prizadavanja osnovne sole domaćinov in občinske skupščine. Kot je bilo pojasnjeno na letni konferenci krajevne organizacije SZDL, bo začal prispevek za enega otroka v vrtoču 100 dinarjev na mesec.

Mokronog: o gradnji obeležja

Na letni konferenci krajevne organizacije ZB so največ razprave posvetili gradnji spominskega obeležja na mokronoškem pokopališču, ki bo veljalo 15.000 dinarjev. Dve tretjini potrebnega denarja bo prispeval občinski proračun, preostali del pa bo zbrala organizacija s prostovoljnimi prispevki. Na konferenci so poudarili, da je potrebno predhodno natanko ugotoviti, katere žrtve so padle na območju Mokronoga, ker nameravajo naknadno vklesati imena ali število na spomenik NOB, ki stoji na razvalinah mokronoške gradu. V načrtu je tudi, da bodo uredili okolje spominskega obeležja nad Mokronogom, kjer je počila prva partizanska puška.

T.Z.

TREBANJSKE IVERI

PROSLAVA DNEVA ŽENA. Krajevna organizacija SZDL Trebnje je v petek zvezd privedla praznik 8. marca. Pred početom dvorana so nastopili mirenski pevski zbor, trebanjska godba na planah, učenci osnovne šole ter varenici otroškega vrta.

KNJENICA ODPRTA PET POPOLDNEVOM. Matična knjižnica v Trebnjem je po zadnjem sklepni sveta knjižnice odprta pet popoldnev v tednu. Zanimanje za dobre knjige je veliko, saj si v tej knjižnici izposoja knjige okoli 700 bračev. V pretekli včini mladična. Zal so se knjige zadnjega leta toliko podražile, da kupi knjižnici manj knjig, čeprav ne občinska pomoč knjižnici delno povečuje.

ODDAJA »POKAZI, KAJ ZNAS!«. Mladični aktiv v Dolnem Trgu je po zadnjem sklepni sveta knjižnice oddajal »Pokazi, kaj znas!«. Prireditve bo v nedeljo, 22. marca, nastopile pa bodo različne amaterske skupine in posamezniki.

PRAV BI PRISLA CVETLIČNA. Prodajalna Mercatorja je

pred praznikom žena hitro razprodala rezano cvetje, ki je ilustriralo vse več. Trebnje je najbrž postal tolkin, da bi v njem lahko donosno poslovila tudi cvetiličarna, posebno sa, če bi prodajala cvetje tudi v nekaterih drugih krajih.

PROSTOR ZA UPOKOJENCE. Drusivo upokojence namerava kupiti Kovarikovo hišo v Starem Trgu. V njej so tri manjša stanovanja, razen tega pa bi tam imeli upokojenci tudi svoj društveni prostor.

SE ENA PRODAJALNA. Po doljšem dogovarjanju bodo v kratkem začeli preuredati spodnje prostore v Semčovi hiši. Mercator bo tam uredil sodobno trgovino z živil.

NOVE GARAJE. Na pobudo Stanovanjskega podjetja bodo v bližini poslovnih prostorov Komunalno obrtnega podjetja začeli graditi skupinske garaje. Pomanjkanje garaj v kraju je precejšnje, posebno še ker ob gradnji blokov niso došli misli na garaje.

TREBANJSKE NOVICE

Udeleženke tečaja v Velikem Gabru. (Foto: M. L.)

DAN ZENA. Iz vseh krajev prihajajo vesti o praznovanju. Ženam so priredili proslave v Velikem Gabru, Trebnjem, na Mirni in drugod. Mladinci so se spomnili na matere partizanskih borcev, jih obiskali in obdarili s cvetjem. Na sliki: predsednik občinske konference ZMS Lojze Ratajc čestita Ani Božič z Griča pri Trebnjem. (Foto: M. L.)

Danes seja konference ZK

Za danes je sklicana seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri bodo razpravljali predvsem o mudiču (izobraževanje, stipendiranje, zaposlovanje, odnos do družbeno-političnih organizacij in društev, delo v klubih, vpliv vere na mladino itd.). Komunisti bodo na seji obravnavali še zaključni račun za lani in načrt za letos, pregledali bodo izvrševanje sklepov zadnje konference, sprejeli poslovnik častnega razsodnika itd.

Malo prisotnih, veliko razprave

Nedavnega abora občanov Kočevja, ki ga je sklicala 5. marca krajevna skupnost, se je udeležilo malo občanov. Razprava pa je bila živahnja. Največ so razpravljali o asfaltirjanju ulic, gradnji vrtca, kopališču, ponovnem oštevilčenju in imenovanju ulic, odvozu smeti in smetšču ter mnogih drugih komunalnih, pa tudi ostalih zadev. Več bomo o zboru občanov poročali prihodnjih.

Mesnica in gostilna

Stara cerkev je pred kratkim dobila novo mesnico, do 1. maja pa bo odprta tudi nova gostilna. Mesnico je ureidel v svoji novi hiši Franc Tušek in jo dal v najmen Združenemu KGP. Novo gostilno pa bo v sedanji »Metka« odprla zasebnica Anica Cerar iz Ivančne gorce. Prostoročje je dala za 5 let v načem krajevna skupnost, in sicer za mesečno najemnino 600 din in s pogojem, da bo gostilna odprta že do 1. maja letos.

Nočitve v februarju

V HOTELU PUGLED v Kočevju so februarja letos zabeležili skupno 524 nočitev (od tega 83 tujih), v istem mesecu lani pa 553 (od tega 41 tujih). Skupno število je letos torej za 29 manjše zaredi upada nočitev domačih gostov. Med tujci so letos prenodiči v hotelu največkrat Poljaki, lani pa Avstriji.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ PRIREDITVE V KOČEVJU — V Domu Jozeta Šelka bodo naslednje prireditve: v soboto, 14. marca, bo nastopil ansambel Frank s svojimi pevci in šaljivcem, v soboto, 21. marca, v organizaciji invalidov iz Maribora glasbena in poškrica revija. Nastopili bodo »Rdeči dečki« s svojimi solisti. Vstopnice bodo prodajali v kiosku na Trgu sva.

■ ■ ■ MLADI SE PRITOŽUJEJO, da hodi redno na mladinskega plesa malo skupine nastinencev, ki iščejo zadrža. Ne plačajo vstopnine in reditele prepričajo, da odrinejo. Mladinci ne želijo z njimi prepričati, da ne bi pritožili na plesu do novičnosti. Potreba, živost pa nastinice dobri zkorčajo. Prav bi bilo, da bi mladini pomagali utriliti nastinice, prisotni organi. To tako se bodo odborniki, ki pa so dobili na seji tudi že odgovore.

OB DNEVU ŽENA V KOČEVSKI OBČINI

Letos posebno slovesna praznovanja

Može so dokončno priznali praznik in obdarili žene in delovne tovaršice — Prisrčna slavlja tudi po vseh — Sodelovale so vse organizacije

Letošnji dan žena so v kočevski občini proslavile žene precej lepše in bolj množično kot v preteklih letih. Tudi može so letos kupili ženam več cvetja in daril kot v preteklih letih.

Glavna proslava za žene je bila v Kočevju 6. marca v polni dvorani Šeškovega doma. Na njej je govoril sekretar občinske konference SZDL Nace Karničnik, v kulturnem domu pa so nastopili cicibanji vrogojnovarstvenega

Odborniki so vprašali

Jože Kastelic, Predgrad: Ali se da urediti, da meja med gojitvenim loviščem na Roga in lovsko družino Predgrad ne bi šla po sredini nekaterih vasi? Po možnosti naj bi jo popravili v korist lovskih družin, ki dosledno plačuje kmetom škodo, povzročeno po divjadi.

Mina Kiarč, Nova selca: Ali se da urediti postavljanje paketov iz Kolpske doline tako, da bi bili vseeno zvezči iz Kočevja naprej, čeprav ne bi posiljaljci plácvali dvojne (omajne) poštne?

Nada Hočvar, Kočevje: Ali je cesta v Mestni log občinska in ali je predvidena okropitev te ceste? Bo ta cesta dobila javne luči, ki so jih občani zahtevali že pred dve maletoma, in nasejje vodovod?

Miha Nagu, Livold: Podporniki pri dveh mostovih pokajo in lahko pride do ne sreče. Kdaj bo določeno, kje bo potekala nova cesta, ker je od tega odvisno, če bosta popravljena?

Naj kulturni domovi po vseh še obstajajo ali ne? Denarja za popravila teh domov ni. Bodo domove prevzela stanovanjska podjetja?

Na vsa ta vprašanja bodo dobili odborniki odgovore na naslednji seji. Vprašanja so zastavili Se nekateri drugi odborniki, ki pa so dobili na seji tudi že odgovore.

zavoda in učencu osnovne ter glasbene šole.

Proslave so bile v skoraj vseh delovnih kolektivih. Nekateri kolektivi so imeli v dneh od 5. do 7. marca slovesnosti, in pogostitve tudi v obrah HOTELEM PUGLED.

Po vseh so proslave, pogostitve in obdaritve žena organizirale krajevne skupnosti skupno z družbeno-političnimi organizacijami in šolami. Posebno slovesne proslave so bile v Stari cerkvi. Šalki vasi, Željnah, Klinji vasi in Cvetljah, verjetno pa tudi še

marsikje, vendar iz ostalih krajev nismo dobili podatkov.

V Vasi-Pari je osnovna šola pripravila proslavo za domačinke in za žene iz Kužlja in okolice. Vendar je kulturni del proslave odpadel, ker zaradi slabšo spluženih cest ni bilo pouka in so šolarji ostali doma. Žene so se kljub temu zbrala in slavile.

Ob zsključku moramo ugotoviti, da se praznovanje dneva žena v kočevski občini vedno bolj uveljavlja in da ob tem prazniku niso le razne zabave, ampak tudi kulturne prireditve. Letos je bilo praznovanje izredno množično in prisrčno.

S SEJE PREDSEDSTVA ZM KOČEVJE

Klub imajo, denarja za opremo pa še ne

Za pomoč so zaprosili občinsko skupščino — Pred otvoritvijo kluba bodo pogledali, kako dela mladinski klub v Idriji — V kratkem posvet o kulturni dejavnosti v občini, ki ga sklicuje mladina

Na nedavni razširjeni seji predsedstva občinske konference Zveze mladine Kočevje so se mladi poslovili o programu dela za marec, o pripravah na proslavljanje meseca mladosti, delu klubov, sklepih zadnje problemske konference, ki je bila v Ljubljani, in drugem.

Sklenili so, da bodo v marcu pripravili statut in program dela mladinskega kluba v Kočevju. Nekaj kočevskih mladincev bo obiskalo mladinski klub v Idriji, ki dela zelo uspešno. Izkušnje idrijskih mladincov namenjava nato uporabiti pri delu kočevskega kluba.

Mladinci so zdaj dobili prostore za svoj klub, vendar jih ne bodo mogli uporabiti, če ne bo dovolj denarja, da bi ga primerno uredili in opremili. Zaradi tega so že zapisali občinsko skupščino

za 20.000 din dotacija za ureritev kluba in še nadaljnih 24.000 din za izpolnjevanje letošnjega programa dela občinske konference Zveze mladine. Na seji so tudi sklenili, da bodo s prostovoljnim delom napravili tisto, kar lahko store sami.

Nadalje bodo v tem mesecu, če bo dopuščalo vreme, obiskali tudi nekatere oddaljene vaške mladinske aktivite. Zdaj namreč dobro delajo predvsem aktivti v delovnih organizacijah ter v mestu in bližnji okolici, ki jih člani predsedstva lahko obiskujejo. Za obisk ostalih vaških aktivov pa doslej predsedstvo ni imelo denarja. V marcu bodo pobrali še članarino in organizirali predavanje o sovjetsko-ameriških odnosih.

Program prireditve za mesec mladosti, se pravi za maj, še niso sprejeli. Dogovorili pa so se, da bodo prireditve nekoliko drugačne kot v pre-

Hitimo pametno!

Rok za uskladitev samoupravnih aktov v delovnih organizacijah bo kmalu potekel. Čeprav je rok kratek, bi moral po mnenju mnogih delavcev v kočevski občini posvetiti več sicer izdelavi novih osnutkov. Povrnila priprava samoupravnih aktov in hitro spremenje imajo mnogokrat usodne posledice. Zato menjite delave, naj bi vnesli v te akte tudi dodatke, da bi imeli del odgovornosti tudi tisti, ki so te akte pripravili. Tudi v prihodnje bi moral samoupravno zakonodajo, ne oziraje se na čas nenehno dopoljujevanja. Le tako bodo samoupravni akti dosegli svoj pravi namen.

Lahek zasluzek

Na posebno vrste tabave so se spomnili pred kratkim v nekem manjšem kočenskem podjetju. Preden so šli dolgne na malico v bližnjo gostilno, je nekdo izrazil:

— Kdo gre od pojedanja do gostilne bos, mu plačam liter vina. Vendar mora hoditi počasi.

Prstovojlec se je hitro našel in na splošno veselje postal bos krenil po snegu do gostilne. Ko je pogoje stave izpolnil in dobil liter vina, je priznal:

— Tako hitro in lahko nisem zasluzil jurja. (Liter vina stane namreč 1000 din.)

No, pa naj se kdo reče, da je v Kočevju premalo zabolivel.

Naši delavci so se zase posvetili, da bodo dosegli res lahko vozili po tej cesti, osebni avtomobili pa ne! Zdravnik ni mogel obiskovati bolnikov, ker je zaradi slabšo spluženih cest in do porabe denarja, ki ga v raznih oblikah prispevajo vsi lastniki motornih vozil.

Inz. Alejo Usaj, Cestno podjetje Novo mesto: Merila za točkanje cest imajo nekatere pomanjkljivosti, ki pa se nato odražajo na vseh naših cestah, kar poravnati, še sledimo celovito, ob drugačnih merilih ne bi bilo stanje naših cest nič boljše. Denarja za ceste je premalo. Ne strinjam se, da so kočevske ceste slabšo vzdrževane, res pa je, da so slabé, ker so bile grajene za drugačna vozila in za manjši promet. Zimska služba na cesti proti Ošinici je letos boljša.

Več medklieev: Ne pozname pravega stanja na terenu! Av-

Nepotrebne nejasnosti

Snega je veliko, naročil in denarja pa malo

4. marca, ko je sneg že drugi dan neusmiljeno naletaval, smo pri Komunalni Kočevje zvedeli, da je dobila naročilico št. 8 krajevne skupnosti Kočevje za čiščenje snega po mestu. Navedena so razna območja mesta, za čiščenje katerih bo plačala krajevna skupnost. Med temi je tudi območje od trgovine »Obutev« do cerkve, vendar naj bi tu Komunala odčistila le del od »Metke« do trgovine »Manufaktura«. Med temi dve zgradbami pa je le ozka trafka. Na tem mestu ali daleč širokem plotniku pa je seveda le toliko snega, da bi ga nekaj dobril jedev — pojedio!

Pozanimali smo se, ka

ko je s tem naročilom že pri krajevni skupnosti. Zvedeli smo, da so dali naročilico za čiščenje snega na štirih območjih mesta, kjer je čiščenje najbolj nujno. Za ostala območja bodo dali naročilico kasneje. Krajevna skupnost ima za vzdrževanje cest in ulic malo denarja, zato mora z njim preudarno gospodariti. Za omenjeni odsek pa je mišljeno čiščenje vključno »Manufaktura« in »Metka«, ker je prav tu prometno ozko gri.

Vendar bi bilo prav, da bi se obe strani jasne dogovorjali, se pravi tako, da bo izvajalec vedel, kaj želi naročnik.

mladim družbeno-političnim delavcem in članom samoupravnih organov ter drugim.

Na seji so se pogovorili se o drugih svojih zadevah (na primer, da jih v delovnih organizacijah ne puščajo radi med delovnim časom na razne konference in druge seanske stanke) ter sklenili, da bodo 19. marca sklicali posvetovanje o kulturni dejavnosti v občini. Nanj bodo povabil tudi kulturne delavce in druge. J. P.

Obdarili so stare in bolne

Prvič pripravile proslavo vse organizacije

V Stari cerkvi pri Kočevju je dolgo ni bilo tako lepe. prisrčne in množične prireditve kot ob letošnjem dnevu zvezne.

V soboto popoldne je bila dvorana prosvetnega doma, ki ima 240 sedežev, nabito polna in je moralo okoli sto ljudi stati.

V kulturnem delu proslave so nastopili cicibanji iz vrtca, učenci osnovne šole, mladinci in tudi žene. Posebno prizadetni in zaslužni za uspeh proslave so bili prosvetni delavci, ki zaslužijo posebno poohvalo. Proslavo je organizirala krajevna skupnost v sodelovanju z organizacijami

SZDL, ZB, RK. Zvezo mladine in kolektivom osnovne šole. Ob tej priložnosti so obdarili tudi 120 žena, starši nad 60 let in bolnih. Darija so bila sicer skromna, vredna 10 din, vendar dana z ljubeznijo. Za obdaritev so prispevale denar vse krajevne organizacije in trgovine.

Po proslavi in obdaritvi so imele žene zabavo, za katere so prispevale same po 10 din.

Tokrat se je zgodilo prvič, da so pripravljale proslavo dneva žena vse krajevne organizacije. Doslej jo je občajno organiziral le Rdeči kriz.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE KOČEVJE

Še nekaj misli o naših cestah

Iz razprave o cestah v kočevski občini

Stane Lavrič, sekretar občinske konference Zveze komunistov Kočevje: Slabo vzdrževanje in nesodobne ceste v naši občini postajajo za politični problem. Občani in komunisti hočajo vedeti, koliko denarja se v občini zbere za ceste in kako je porabljen.

Inz. Alejo Usaj, Cestno podjetje Novo mesto: Merila za točkanje cest imajo nekatere pomanjkljivosti, ki pa se nato odražajo na vseh naših cestah, kar poravnati, še sledimo celovito, ob drugačnih merilih ne bi bilo stanje naših cest nič boljše. Denarja za ceste je premalo. Ne strinjam se, da so kočevske ceste slabšo vzdrževane, res pa je, da so slabé, ker so bile grajene za drugačna vozila in za manjši promet. Zimska služba na cesti proti Ošinici je letos boljša.

Andrej Klum, podpredsednik občinske skupščine: Ce bomo sprejeli stališča republike o cestnega sklada, potem ne bodo naše ceste nikoli dosti boljše. Zdaj uredujemo še tisto, kar smo zgradili v starji Jugoslaviji. Ce delamo tako, ni prav. Nata stališča so za nekoga boljša, za nas pa ne.

Miro Hegler, predsednik občinske skupščine: S to sejo razprava o naših cestah ni zaključena. Na zborih volivcev bomo spet govorili o njih. Zahvali bomo in ne več prosili, naši pa razmere v zvezi z našimi cestami spremene.

J. P.

Kako prodati podržavljeno?

Podržavljeno zemljo naj bi prodajali le na javni dražbi — Kaj bo z lokal?

Vračilo, oziroma pravilneje prodaja zemlje, naj-ozjim sorodnikom bivših lastnikov domačij, ki so jim bile po vojni zaplenjene zaradi sodelovanja z okupatorjem, je zelo občutljiva zadeva.

Nekaj primerov take prodaje na Slemenih je med ljudmi zelo vzbukvalo kri, posebno potem, ko so ljudje zvedeli (to velja predvsem za zadnjo prodajo), da je bila kupnina za prodano zemljo z gozdovi vred nizka. Novi lastnik bo lahko v desetih letih samo iz gozda iztržil toliko, da bo plačal ves dolg, nekaj denarja pa mu bo še ostalo.

Ne gre za to, da zemljišča, last SLP, ki ne pridejo v posev za obdelavo v družbenem sektorju, ne bi smela biti naprodaj, kar velja posebno za višinske predele.

Praznovanje dneva žena

Večina delovnih organizacij in ustanov v ribniški občini je priredila v počastitev 8. marca svojim delovnim in varščicam prigrizek s tovaršicim srečanjem. V Domu Partizana v Ribnici je bila 8. marca svedčana prosilna v počastitev dneva žena. Prosilne so bile tudi v Šolah. Letosno praznovanje 8. marca je bilo kot vsa prejšnja leta zelo prisrčno. Tudi partizanske matere in vdove, članice ZVVI, so bile letos lepo pogostocene.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretiski posrednikov so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje mesecev prodajne cene:

Kočevje: Ribnica:	
	cene v din in kg)
krompir	0,90 0,90
sveže zelje	4,10 4,30
kislo zelje	2,90 2,80
kisla repa	2,80 2,80
ohrovci	4,40 4,60
cvetača	4,40 4,60
čokol v zrnju	5,65 do 6,70 6,00 in 7,00
čebula	3,95 in 4,40 4,60
česen	13,20 13,00
solata	5,80 in 11,50 10,00
spinaca	7,10 7,30
korenje	2,20 in 4,70 2,20
peteršil	6,00 in 10,00 6,00
zelena rabiča	3,00 —
rabiča	16,60 —
por	3,00 4,30
jabolka	2,10 do 3,00 2,00
hruske	3,40 4,60
grusje	5,20 4,80
limone	4,90 in 5,30 5,20
pomaranče	5,00 in 5,60 5,30
banane	6,20 6,20
ananas	7,00 7,50
jabo (cena za kos)	0,75 0,75 in 0,90

ČREPINJE IZ LONČARIJE

Z blaghotinom dovoljenjem uradništva uvajamo novo (bolj ali manj občasno) rubriko "ČREPINJE IZ LONČARIJE", kot dopolnilo ribniškim Zobotrebcem, v njem pa bomo poskušali slediti utripu življenjskih del, deljim na načrtom občanov v temelju delu ribniške občine, ki že dolgo nosi predvek Lončarija, to je območje nekdanje dolenjevaške občine. Črepinje so tako kot zobotrebci navadno ostre, osiljene in se zaradi nepravilnosti lahko tudi kdo povrne z njimi. Upajmo, da se z takimi črepinjam, čeprav bodo včasih ostre, ne bo ničesar poren, pomakne pa naj bi tudi reševali bolj ali manj poren lokalna vprudja.

ZBOR VOLIVCEV — Minuli četrtek je bil v Dolenji vas občini volivcev, točneje, shod življenih občanov, katerega sta se udeležili tudi ribniški župan in direktor Komunala. Zbor je pokazal že velikokrat ugotovljeno resnico, da občanov tovrstna dejavnost čisto nič ne zanimala, za vlogat je v gostilnah, kakor je ugotovil eden Franc Trdina, pa mogoč kritizirati in so polni jehih prispomkov in načrtov. Predstevem pa na zborih volivcev in sploh v življenju kraja pognalje pristnost mlajših, ki se razen s službo ne ukvarjajo z nidičem, kot bi bili zgodnjih sluhajnih gostje v naselju.

OH, TI PRIKLJUKI! — Kočevska cesta je izpolnila šest rojstni dan, postal je star in ponosko že kar novarna, prav tako pa stare objekte o ureditvi cestnih prikljuškov. V Dolenji vasi sta dva: na križišču proti Ra-

kevici, točneje, shod življenih občanov, katerega sta se udeležili tudi ribniški župan in direktor Komunala. Zbor je pokazal že velikokrat ugotovljeno resnico, da občanov tovrstna dejavnost čisto nič ne zanimala, za vlogat je v gostilnah, kakor je ugotovil eden Franc Trdina, pa mogoč kritizirati in so polni jehih prispomkov in načrtov. Predstevem pa na zborih volivcev in sploh v življenju kraja pognalje pristnost mlajših, ki se razen s službo ne ukvarjajo z nidičem, kot bi bili zgodnjih sluhajnih gostje v naselju.

— vec

Tri kilometre od Sodražice je vas Žigmarice, kjer sta dve lepo urejeni gostilni.

V gostilni »Pri Pogorelcu« se zbirajo navdušeni Sahisti, hudi dvojboji pa pritegnejo dosti gledalcev. (Foto: F. Modic).

S POSVETA RIBNIŠKIH GOSPODARSTVENIKOV

Tudi letos pričakujejo rast gospodarstva

Lani so vsa podjetja uspešno gospodarila — Veliki načrti INLES: v petih letih 300 milijonov din proizvodnje — Razmišljanja o poslovnom sodelovanju ali združitvi trgovine z močnejšim podjetjem

Na pobudo občinskega komiteja Zveze komunistov je bilo 4. marca v Ribnici posvetovanje vodilnih ljudi iz delovnih organizacij ribniške občine in predstavnikov občinske skupščine. Na njem so razpravljali o dosežkih delovnih organizacij lani in načrtih za letos.

Ugotovili so, da so vse delovne organizacije uspešno zaključile lansko poslovno leto. Tudi za letos predvidevajo nadaljnji porast proizvodnje.

Obširno so razpravljali o proizvodnih programih posameznih delovnih organizacij. Letos torej lahko pritakujemo nadaljnjo gospodarsko rast v vseh podjetjih, predvsem pa največjemu podjetju v občini, se pravi v INLES, pa tudi v RIKO in nekaterih drugih.

Pogovarjali so se tudi o srednjoročnih programih delovnih organizacij. Naj omenimo samo INLES, kjer nameravajo povečati proizvodnjo do leta 1975 na 300 milijonov dinarjev. Predvideli so gradnjo nove tovarne za izdelavo vrat, za kar bodo potrebe investicije v višini 50 milijonov din. Tudi RIKO namerava znatno povečati proizvodnjo.

Razpravljali so nadalje o bodoči usmeritvi ribniške kmetijske zadruge; o delu

trgovskega podjetja »Jelka« in možnostih za poslovno sodelovanje ali za morebitno združitev s kakšnim večjim trgovskim podjetjem iz Ljubljane; o stanovanjskem pod-

jetju in načrtih nekdanje opekarne, ki je bila novembra lani žrtev požara; o PLE TILNICI iz Sodražice in njih načrtih za nadaljnji razvoj; o gozdnih obratih Ribnica in Grčarice in o ostalih obratih, katerih podjetja imajo sedež izven občine.

Obširno so razpravljali tudi o samoupravnih aktiv delovnih organizacij v zvezi s

15. ustavnim dostavkom. Prikazalo se je, da je bilo posvetovanje zelo koristno.

Solze v očeh žena

Krajevne organizacije Zvezze vojaških vojnih invalidov so za praznik žena pogostili žene. Posebno lepo je bilo na praznovanje v Sodražici, kjer so ženam čestitali predstavniki občinskega odbora ZZB NOV in občinske skupščine. Zenske so imele solze v očeh zaradi tolikšne pozornosti.

Košmrlj predaval v Ribnici

V domu Partizana v Ribnici je bilo zanimivo predavanje znanega zunanjepolitičnega komentatorja ljubljanskega radija, Draga Košmrlja. Predavatelj je na prijeten način povedal mnogo zanimivosti s področja zunanjosti politike in dogajanj v svetu. Predavanje je poslušalo precej ljudi.

Potreben je stalni zdravnik

V Loskem potoku so brez zdravnika, ker je dosedanji odšel drugam. Začelo so uredili zadevo tako, da pride trikrat na teden v Loski potok dr. Ciril Kumelj iz Sodražice. To pa je le začasna rešitev. Nujno je, da Potocani čimprej dobe stalnega zdravnika.

ORTNESKI PORECVALEC

■ ■ ■ SPOMENISKO in stanovaško vprašanje borcev bo pravijo rešeno, saj so ga ta namen zbrani lepi denarji, so ugotovili na občem zboru ZZB Ribnica. Pogovorili so se še o večjem sodelovanju z militarnim in o pomembnosti naših vrst z borgi in svojci, ki se niso člani naših organizacij. Poudarjeno je bilo tudi, da se burci-partizani premalo sezvedimo, da smo dolžni sodelovati vstopno, da tudi na zborih volivcev. To je pokazal zadnji zbor volivcev v Ribnici. Izvoljen je bil nov odbor, za predsednika pa Slavko Felicjan.

■ ■ ■ NEKAJ NI V REDU e vsakim plušenjem kar dobro so zabele to zimo, sedaj pa so prenehali Poljanci plužiti s konji. Pluženje je prevzel traktorist iz Poljan. Ljudem ni všeč, da pusti od gornjega konca vase, kot pravijo, od spravedljivosti, nato skozi ovinek proti Ortneku, za doljni konec pa se ne zmeni. Tudi Duša so posibljena in si moramo samo pol kilometra dolgo pot od slave vase poti IV. reda sami odčistiti. Sedanj način pluženja nam je všeč, vendar naj plužijo vsa vrsta poti. Ce ni za ta pot dovolj denarja, na skupnost uvede samoprispevki, ki bi ga vsak verjetno radi plačali. Pogovoriti se moramo, pa bo šlo tako, da bo za vse prav.

■ ■ ■ VASKE TRAGEDIE — Je je tako navada, da se mora vsake izredni dogodek končati in zlititi v gostilni. Danesko življenje pa ne dovoljuje dolgega pirovanja in zapravljanja denarja. Vendar se v nekaterih krajinah ljudje tega običajo še krevito dirijo. V razgreti držbi pride običajno do neumnega pregovaranja, razkrivanja starih grehov in odkritiv, ki so upravljeni sli pa ne. In na koncu poplavljajo nadavno do fizičnega obračvanja. Bolnišnicu, zdravljene, žalite ... vsi to pa je danes tako draga, da bo marsikoga se doiglo bolesna glava. V.P.

Krajevnim skupnostim več pristojnosti

Krajevna skupnost Sodražica predlaga, da bi ustanovila svoje gospodarske enote — Brez denarja tudi ni samouprave — Slaba udeležba

Kot na skoraj vseh zborih občanov, tako so tudi na zboru občanov v Sodražici zahtevali, naj se krajevnim skupnostim zagotovi stalna materialna osnova. Hkrati naj dobti novi statut občinske skupščine Ribnica obširnejša določila o nalogah, pravica in dolžnostih krajevnih skupnosti.

Zbora občanov v Sodražici, ki je bil 27. februarja, se je udeležilo kolaj 10 odstotkov vpisanih volivcev ali do dobr polovico manj kot decembra lani.

Zbor volivcev je obravnaval predlog oblikovanja in uporabe sredstev skladov občine ter predlog proračunskega dohodka in izdatkov občine za letos.

Zbor občanov je sprejal naštevne kritične pripombe in priporočila za občinsko skup-

ino:

■ Prenizko odmerjena sredstva za potrebe krajevnih skupnosti.

■ Gasilska društva naj do-

be več denarja.

■ Zastarele obveznosti pro-

računa iz gospodarskih in ne-

gospodarskih investicij je

treba prenesti na tiste, ki

imajo od njih koristi.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predlaganih načrtih za občino.</p

Bečevima srečno

Ivan in Ana Kobe, po domače Belčeva, iz Vukovcev 50 let poročena

Jubilant je določil 84 let, njegova družica pa 68 let. Vedno sta bila skromna, dejavnina in potrežljiva. Kljub tečavam in naporom ter skrbji za družino sta bila zmeraj nasmejana. Imela sta četvero otrok. Vsi so pridni in dobrji gospodarji. Poleg trdega dela na kmetiji je Kobelovo družino že od nekdaj preveval revolucionarni duh.

Jubilantov oče je bil prvi vodja upora proti nekdanju jugoslovanskemu režimu leta 1919, ko so viniški kmetje odvrgli kraja in proglašili republiko. Naprednega prepričanja sta bile tudi sin Ivan in vsa njegova družina, ki je v času NOB aktivno delala za NOB. Vrata Kobelovega doma so bila vedno odprta partizanom.

Ob praznovanju na matičnem uradu je bila poročna soba skoraj premajhna za vse sorodstvo, znance in prijatelje, ki so prišli jubilantu čestitati. Kobeloma so voščili tudi predstavniki občinskega in krajevnega odbora ZZB NOV.

FRANC PAVLAKOVIC

Prvo predavanje v mladinskem klubu

V Crnomilju je mladinski klub lepo začel. Pred kratkim je imel tudi prvo predavanje. Stanko Klepec je govoril o belokranjskih kraških jama, predavanje pa je spremilo več lepih barvnih diapositivov. Škoda, da je bilo zoranih samo 20 mladih ljudi Tisti, ki so prišli, so bili zelo zadovoljni. A. L.

Stoletnici so čestitali

Marija Špehar iz Decine pri Starem trgu, ki je bila 27. februarja stara 100 let, je za rojstni dan doživel veliko presenečenje. Na dom so ji prišli čestitati predstavniki občine Crnomelj in predstavniki krajevnih organizacij iz Starega trga, obiskali pa so jo tudi vsi solarji z učitelji vred iz Starega trga. Občina je stoletnici odpisala 1.150 din zaostalega davka, razen tega so ji dali še 300 din. Rdeči križ in krajevna skupnost pa sta ji podarila vsak po 100 dinarjev. Solarji so ji zapele več pesmi in ji izročili skromno darilo. Vsekakor lepa pozornost, ki zasluži vsako pohtavo!

V nedeljo, 8. marca, je bilo v Črmošnjicah prvenstvo črnomaljske občine v teleslalomu za cicibane, pionirje in mladince. Večina tekmovalcev je vozila dobro; posebno pa so se odlikovali (od leve proti desni): MILAN SAJE, ALOJZ FABJAN, BOGO SUTEJ, TATJANA SEBENIK in MARJAN MIHELIC. Več o tekmovanju lahko berete na športni strani.

Pri zadrugi se je lani pokazal dobiček!

Sanacijski program kmetijske zadruge Črnomelj je uspel – V letu 1969 so ustvarili 64.085 din dohodka za sklade – Ni govora o likvidaciji! Letos pričakujejo še veliko boljše poslovne uspehe

V letu 1968, kritičnem za črnomaljsko zadrugo, so vse drugi imajo kvalifikacije kot šoferji, trgovci, mehanički, tehnički itd. Razponov v osebnih dohodkih v tem kolektivu skoraj ne poznamo. To je vzrok, da so začeli ljudje odhajati, saj imajo odpovedovanja dovolj že od leta 1963 dalje, razen tega nihče ne bo biti direktor. Zaradi teh ugotovitev je zadržani svet nedavno tega sklenil popraviti pravilnik o nagrajevanju.

Odprt je ostalo edino se vprašanje dolgoročnih obveznosti, od katerih mora za živeti in donosno poslovoli. V lastni proizvodnji je bilo lani sicer se vedno 490.000 din izgube, vendar je treba upoštevati, da se je medtem proizvodnja preusmerila in da je v tej stevilk skritih še 120.000 din primanjkljaj iz leta 1968. Vse druge zadržane dejavnosti, kot so trgovina in odkup, kooperacija, prevoz in mehanična dejavnica, so lani tako dobro poslovale, da so v celoti krile primanjkljaj v lastni proizvodnji, in se je ostalo za sklade.

V zadrugi je zdaj zaposlenih 84 ljudi, ki prejemajo na mesec poprečno 836 din. Osebni dohodki v letu 1969 niso prav nič narasli in so glede na dobro izobraženo strukturo zaposlenih zelo majhni. Zadruga ima samo 9 nekvalificiranih delavcev.

vsi drugi imajo kvalifikacije kot šoferji, trgovci, mehanički, tehnički itd. Razponov v osebnih dohodkih v tem kolektivu skoraj ne poznamo. To je vzrok, da so začeli ljudje odhajati, saj imajo odpovedovanja dovolj že od leta 1963 dalje, razen tega nihče ne bo biti direktor. Zaradi teh ugotovitev je zadržani svet nedavno tega sklenil popraviti pravilnik o nagrajevanju.

Odprt je ostalo edino se vprašanje dolgoročnih obveznosti, od katerih mora za živeti in donosno poslovoli. V lastni proizvodnji je bilo lani sicer se vedno 490.000 din izgube, vendar je treba upoštevati, da se je medtem proizvodnja preusmerila in da je v tej stevilk skritih še 120.000 din primanjkljaj iz leta 1968. Vse druge zadržane dejavnosti, kot so trgovina in odkup, kooperacija, prevoz in mehanična dejavnica, so lani tako dobro poslovale, da so v celoti krile primanjkljaj v lastni proizvodnji, in se je ostalo za sklade.

V zadrugi je zdaj zaposlenih 84 ljudi, ki prejemajo na mesec poprečno 836 din. Osebni dohodki v letu 1969 niso prav nič narasli in so glede na dobro izobraženo strukturo zaposlenih zelo majhni. Zadruga ima samo 9 nekvalificiranih delavcev.

ČRНОМАЛЈСКИ ДРОБИР

TRIE OZIVLJENI ANSAMBLI – Na proslavi dneva žena v Crnomilju so letos prvič nastopili po določenem premoru kar trije ansamblji: Ženski pevski zbor pod vodstvom Andreja Petka, otroški zbor, ki ga vodi Lidija Saje, in starejska mestna godba na pihala pod vodstvom Ivana Jerine. V venčkom dalmatinskih in koncertnih skladbах so godbeniki prijetno prezentirali občinstvo. Vodje ansambljev zaslužijo za svoj trud še posebno pohtavo.

MLADINSKA IGRALSKA družina s Preloke je v nedeljo zaigrala na domačem održu komedijo skadar se tenaki jekik ne sučes. Mladinci so sami, brez pravega rešiljskega vodstva, pokazali umno dobre volje, da so delo spravili na oder. Svedka je bilo med predstavo dutili pomanjkanje režiserjeve roke, zlasti v izgovorjavi.

OB PODLEITVI LINHARTO. VIH in Gallovinovih zračnik v Crnomilju so se slavljenici fotografirali. Interesentni tanki naroci slike pri

Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost.

POTUJOČI KINO je zadnje čase večkrat naletel na težave, ker mladinski aktivni ne sporočajo, da bodo imeli dvorane zasedene z lastnimi pridrževalci. Zavod za kulturno dejavnost prosi, naj pridruži pravocasno javno.

LETOSNO LETO TURISTICO SEZONO bodo v črnomaljski občini pričakali z boljim usmerjanjem gostov. Turistične tabele z osmaka krajev in potekom tudi zanimivosti bodo postavili na red mest.

ZA NOVIM GASILSKIM DOMOM je v zadnjih mesecih rastlo več zasebnih hiš. Nekaterе so že doseganje, v nekaterih pa bodo na spomladansko sezono. Tudi izložbe so v obhod trgovinah zmeraj lepo urejene.

ČRНОМАЛЈСKE TRGOVINE, kot sta blagovnica Veletekstila in nova Dolenskih trgovskih hiš, imajo le lepo zaloge konfekcije in blaga za spomladansko sezono. Tudi izložbe so v obhod trgovinah zmeraj lepo urejene.

NOVICE
črnomaljske komune

Borce s Sinječa vrha

Pred dnevi je imela občini zbor krajne organizacije SZDL skupaj z Zvezzo borcev in drugimi organizacijami organizirale proslavo v čast dnevu žena. V vsej krajini so imeli tudi prve predstavne igre za 2. aprila.

Predstavniki sindikata so na seji ocitali stari godbi, da je društvo zasebnikov, ki bodo dovoljenje pobira prispevke zase.

V imenu stare godbe pa je odbornik Weiss

odlok pobjil z navedbo, da

so godbeniki igrali še pri

Glavnemu štabu NOV, kakov

tudi vse povojna leta. Godbo

so naročali vsi uradni forumi

za igranje na pogrebih in proslavah godba je dobivala tudi občasno finančno podporo na svoj tekoči račun, a do sile ni nikje

Pred vsakim nakupom tekstilnega blaga ali konfekcije vas vabimo na brezobvezzen ogled tega blaga v poslovničnico.

„Deletekstil“ ČRНОМЕЛЈ

Nihče se ni tako izkazal...

Nakladač Milan Lovšin je presenetil vso Belo krajino z 10.000 din posojila za modernizacijo železnice – Možak pa ima še en rekord: s kolesom je potoval od Berlina do Gradca

– Zadnje čase res ne. Ko sem bil mlajši, pa sem kot mornar obredel vso dalmatinsko obalo, videl sem Sredozemsko morje tja do Afrike in

Grčije. Bil sem tudi v Neapelju. Tudi po kopnem sem videl precej sveta. Iz vojnega ujetništva blizu Berlina sem se leta 1945 s kolesom vracal v Belo krajino. Potoval sem 22 dni.

Boste železnične voznice izkoristili? Kam kanite potovati?

– Poleti bova čla v Beograd. Načega glavnega mesta nisem videl že od 1941.

– Drugače najbrž ne potujete dosti?

R. B.

Kdor je zakuhal, naj še izpiha...

Vprašanje mestne godbe je odbornike tako razvanelo kot doslej še nobena stvar – Pravčata komedija v občinski dvorani – Glasen smeh

Na zadnji seji črnomaljske skupščine je bilo po več rok naenkrat dvignjenih, ko se je začela razprava o črnomaljski godbi. Težave so bile pred leti, ko je mesto ostalo brez godbe, težave so tudi zdaj, ko imajo dve godbi.

Ko so se stari godbeniki pred dvema letoma razšli in je mesto ostalo brez godbe,

je občinska skupščina sprejela sklep, da bo osnova novo godbo pod okriljem glasbene šole

– Razprava je dobila že

komedijski nadih. V dvorani

je bilo večkrat slišati

glasen smeh. Nekaj odbornikov

je menilo, da gre verjetno za osebno ozadje. Jože Vidmar je izjavil, da sta

obe spriči stranki zlobni v izjavah in podtikanjih. Zebelj

na glavo pa je zadel z izjavo:

– Za občane ni vazrog, če ima Crnomelj eno godbo ali dve, da igrajo stari ali mladi, samo da bomo imeli muziko, kadar jo bomo potrebovali. Tistega, ki bo bolje igral, ga bodo ljudje naredili.

Razburjena razprava z odstanji: bi se se nadaljevala, če imajo dve zaključili predsednik občine. Sprejet je bil njegov predlog: 1. obstoječi odbor za godbo pri občinskem sindikalnem svetu naj uredi odnose z godbeniki 2. iz sklada za financiranje naj plačujejo samo storitve, mlada godba bo dobila denar za vaje, stari godbeniki pa za igranje na pogrebih in proslavah; 3. denar, ki so ga zbrali stari godbeniki nedavno akcijo med neščani, naj gre v skupen sklad.

R. B.

Veselje na Preloki

Učenci in učenke 4. razreda so načrtovali občinske organizacije SZDL skupaj z Zvezzo borcev in drugimi organizacijami organizirale proslavo v čast dnevu žena. V vsej krajini so imeli tudi prve predstavne igre za 2. aprila. Začeli pa so pričeli proslavne običaje, mamic so bili nastopajoči najlepši nagradi za vloženo delo. Po prireditvi so s pomočjo krajnih organizacij SZDL in ZZB obdarili žene in materje in vse padlih borcev. Jim čestitali za pravnik in izročili skromna darila. Osrednja proslava je bila v Crnomilju v soboto zvezcer v Prosvetnem domu. Nastopili so ženski pevski zbor, cievnani iz vrtca, recitatorji domačih sol, mlajši pevski zbori osnovne šole in godba na pihala. Dan žena so se posebej počastili v več delovnih kolektivih.

Klavnico preurejajo

Pred kratkim so začeli prenavljati prostore črnomeljske klavnice in mesartje, ki po novih predpisih ni imela pogojev za obstoj. Vse pomajkljivosti bodo uredili tako, kot zahtevajo, da bo klavnica lahko še naprej poslovala. Preurejatev bo z novo opremo vred veljala okoli milijon dinarjev, končana pa bo predvidoma do 1. junija. Dela opravlja podjetje Begrad iz Crnomilja.

Lep obisk v muzeju

Obisk v Belokranjskem muzeju v Metliki stalno raste. Medtem ko si je leta 1967 muzej ogledalo 6390 ljudi, se je naslednje leto obisk dvignil na 7030 ljudi, leta 1967 pa je bilo v muzejskih zbirkah že 8014 obiskovalcev.

Od skupinskih obiskov so seveda prevladale šolske skupine, ki so prihajale iz najraščnejših krajev Slovenije. V muzeju pa so pogresali predvsem belokranjsko šolsko mladino, saj so si zbirke ogledali samo učenci iz sedmih belokranjskih osnovnih šol. Pohvaliti je treba metliško in suhorsko šolo, katere učenci so obiskali več občasnih razstav, medtem ko iz tretje popolne osmiletke v metliški občini, to je iz Podzemlja, ni bilo vse leto v muzej niti enega razreda. Tudi iz Črnomlja si je muzej ogledalo le 14 učencev vajenske šole. Tako je muzej, ki bi moral biti prav belokranjskim učencem redno dopolnilo pri njihovem pouku, za mnoge ostal le prazna beseda.

Objekt tujcev ni bil prav velik, Belokranjski muzej si je ogledalo največ Nizozemcev, ki so skozi vse poletje taborili v metliškem kampu na Kolpi, za njimi pa sledi Avstriji, Italijani, nahodni in vzhodni Nemci, prebivalci ZDA, Anglezi, Svedi in Madžari.

Pod upravo Belokranjskega muzeja spada tudi Zupančičev spominski muzej na Vinici, ki je minulo leto prav tako zabeležil rekorden obisk: 5558 obiskovalcev. K lepemu številu je vsekakor pripomogla dvajsetletna pesnikova smrt, ki je učenec številnih šol, pa tudi od-

rasle iz vse Slovenije usmerila v Zupančičev rojstni kraj. — ar

Praznik na Radovici

Vdove in matere padlih borcev z Radovice, iz Bojanje vasi in Krašnjega vrha se lepo zahvaljujejo občinski konferenci SZDL v Metliki za pozornost in darila ob 8. marcu. Radoviške žene so svoj praznik poslastile v nedeljo zvezar v gasilskem domu. Najprej jim je govoril predstavnik krajevne organizacije SZDL in jim čestital, nato pa se je razvila prijeten večer, ki bo delovnim ženam radoviškega področja ostal v najlepšem spominu. J. Z.

Medtem ko je do nedelje v Metliki sneg že pobralo, ga je vrh gorjanske ceste še precej. Cesta je lepo vzdruževana, voznja čez zasnežene Gorjance pa je prav idilična. (Foto R. Bačer).

DVE LETI SINDIKALNEGA DELA

Dobro obveščanje – pogoj za odločanje

Niso vprašljivi visoki, temveč nizki osebni dohodki – Sindikat se bo zavzemal za izboljšanje življenjskih razmer tistih delavcev, ki zaslužijo manj kot 500 din na mesec – Najprej skrb za človeka!

Na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta v Metliki so v navzočnosti Humberta Gačnika, predstavnika republiškega sveta sindikatov, razpravljali o dveletnem delu, o stanju gospodarstva in o samoupravljanju v delovnih organizacijah.

Poročilo predsedstva občinskega sindikalnega sveta je prikazalo naraščanje družbenega brutoproduktu v zadnjih dveh letih. Lep uspeh je povečanje za 27 odstotkov, medtem pa osebni dohodki so vedno močno zaostajajo za slovenskim povprečjem. Leta 1968 ko je znašal povprečni zasišek v republiki 966 din, je bilo metliško povprečje 831 din, lani pa so osebni dohodki zaostajali za 12 odstotkov ali za 127 din pri zaposlenem.

Na plenumu so načeli tudi vprašanje razponov osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Poudarili so, da nihče ni proti velikim zaslužkom strokovnjakov, če kažejo pri delu uspeh, vpra-

delovno mesto, ugotoviti pa bi morali tudi, ce ne leži del krivde za tako nizke zasluge v slabosti organizacij del. V tem primeru bi kazalo postaviti pod drobnogled delo organizatorja proizvodnje in ga pobarati za osebno odgovornost.

V razpravi so tudi menili, da se integracijski procesi v občini ne bi smeli ustaviti na dveh dosedanjih primerih,

kot sta združitev Lepisa s

članje pa je, po čigavi kriv. di je v občini še vedno 100 delavcev, ki prejemajo na mesec manj kot 500 din osebnega dohodka. Ce je krivda na posameznem delavcu, bi se mornali z njim pomeniti in ga prestaviti na drugo kot sta združitev Lepisa s

Strup pernatim roparicam!

Metliški lovci v sodelovanju s kmeti uspešno zatirajo škodljivce – Strup je nevaren!

Zaradi naglega razmnoževanja roparic se člani metliške lovsko družine že tretje leto lotevajo uničevalne akcije. Kmetje imajo veliko škodo, ker jim vrane, kragulji, srake in Šoje delajo škodo na posevkah, zlasti pa so se roparice razpasle v Mestnem logu, Rosalnicah, Curihah, Radovičih in na Svržkah. Kmetje so v lastnem inte-

Bo kmalu boljši tok?

Prebivalci krasinskoga predela iz vasi: Boršt, Prilože, Mlaka in Boginja vas so začeli akcijo za preureditev dotrajane električne omrežja. Te vasi so po vojni med prvimi doble elektriko, odite, pa je poraba toka večno večja, razen tega je 25 let star napeljava odslužila. Zdaj bi radi napeljali trofazni tok, da bi lahko uporabljali kmetijske in gospodinjske stroje. Podjetje Elektro in metliška občina sta pripravljena ljudem pomagati, v kratkem pa se bodo na posvetu dogovorili za natančen načrt gradnje. Prehivalci prizadetih vasi so obljudili prispevati izkope in drogove, pomagali pa bodo tudi pri napeljavi žice.

V kratkem bodo uničevali, no akcijo nadaljevali z nastavljanjem zastrupljenih jajčec. Po dva in dva skupaj jih bodo na razdaljo 100 m polagali v Mestnem logu, pred vasio Rosalnice v Svržkah in na smetišču. Jajčeca so zastrupljena s fosforno emulzijo, ki je nevarna ljudem in živalim.

Lovci prosijo stare, naj pouče otroke, da jajčec ne bi pobiral, prav tako naj ne puščajo psov in drugih živali, ker bi lahko prišlo do nesreč. Obenem pričakuje metliška lovска družina še nadalje sodelovanje kmetovalcev pri zbirjanju jajčec.

Gnojila so draga

Borščkovski kmetje so pretekli tečen opravili spomladansko gnojenje z umetnimi gnojili. Večina kmetov je nakupila gnojila v vivodinski zadrugi, nekateri pa tudi v Metliki. Vsi so morali precej globoko poseti v žep, saj stane vrča gnojila 15 do 35 din. Najdražje je gnojilo, ki ga potrebujejo za vinograde. J. N.

Za zaščito spomenikov

Do zdaj je spomeniško varstveno službo v metliški občini opravljala Belokranjski muzej, pred nedavnim pa so sklenili, da se bo Metlika pridružila spomeniško varstvenem zavodu v Ljubljani. V ta namen bodo morali prispevati na leto štiri tisoč din. Mimo tega se Metličani dogovarjajo s strokovnjaki ljubljanskega zavoda, da bo njihova skupina kakih 14 dni popisovala vse kulturne in zgodovinske znamenitosti, nekatere od teh bodo kasneje tudi zaščitili. To delo bo morala občina posebej plačati.

Slovesnost na Suhorju

V soboto popoldne so pionirji domače šole pripravili maničarno lepo proslavo, se posebej pa so povabilni tudi matere in vdove padlih borcev in umrlih vojnih invalidov. Po programu so udeležence pripravile v šoli skromen prigriz, pionirji pa so gostjam poklonili cvetje in jim izročili darila. Žene, ki zaradi bolezni niso mogle priti na proslavo, so pionirji in učiteljice obiskali na domu. Denar za lepo organizacijo dneva žena so prispevali konferenca za družbeno aktivnost žensk iz Metlike, zadruga in krajevne organizacije. V. S.

Kino vsakih 14 dni

Odkar je podjetje Jugotečni iz Ljubljane povabilo osnovni šoli 16-milimetrski projektor, so bile na Suhorju že večkrat predstave tudi za odrasle. Letos so predavanje filmov začasno prekinili, ker je nastala na aparatu okvara. Zdaj je projektor popravljen, predstave pa bodo redno vsekih 14 dni, ce bo dovolj gledalcev. Izposojevalnina za filme je precej visoka, zato se prazni dvorani predstava ne izplača. V. S.

Kolikor bi imeli, toliko bi prodali

V Metliki je zelo veliko povpraševanje po gradbenem materialu. Lani vse leto ni bilo redne dobave tega blaga. Manjkal je cementa, betonskega zelenja in opeke, kar sicer prodajajo tudi v Mercatorjevi prodajalni zelenina. Tu so prepričani, da bi lahko prodali tega blaga, kolikor bi ga imeli na zalogi. V drugih Mercatorjevih prodajalnah opažajo, da gre konfekcija bolje v promet, medtem pa prodaja metrškega blaga zaostaja. V letu 1969 so pri Mercatorju prodali tudi 30 odstotkov več gospodinjskih strojev kot leto prej, sicer pa se je promet v vseh prodajalnah tega podjetja povečal za 15 odstotkov.

Tečaj na Božakovem

Dvajseturni tečaj prve pomoči obiskuje 21 učiteljev, med njimi so ženske v večini. Prejšnji teden so imeli predavanje dvakrat, da bi čimprej končali s snovjo, ker se bliža spomladansko delo na poljih. Domačinom je bilo zelo več predavanje o prvi pomoči utopljencem in o umetnem dihanju, sicer pa se je promet v vseh prodajalnah tega podjetja povečal za 15 odstotkov.

SPREHOD PO METLIKI

DAN ZENA SO Z LEPO PRIDEDVILJO v Domu Partizana v Metliki proslavili že v petek, 6. marca. O pomenu praznika je spregovoril sekretar SZDL Nino Petrič, naskar so člani mladinske igrske skupine »Sest« ob sprejemljavi glasbi občuteno recitirali Memarjevo »Belo pravilico«. Zanimivi so bili tudi vmesni magnotofonski zapisi, ki jih je s tremi metliškimi ženami imel Tomi Galperšek. Besede so pozivljali dialektivit.

TUDI PO DRUGIH SREDI. SCIH krajinskih skupnosti v metliški občini so se spomnili žen ob njihovem prazniku, vendar so se tu omisili predvsem na družbeno srečanje žen in pogostitve partizanskih mater.

ZA PRAZNIK ZENA je sindikalna podružnica BETI čestitala ženam v vseh svojih obratih. Namesto pogostitve je letos vsa-

ka žena prejela lepo kombineto. — Prav tako so tudi v KOMETU vse zaposlene žen obdarili z darčki.

ZE VEC KOT 3000 ENODNEVNIN FISCIANCEV – brojlerjer je do zdaj razpolagal kmetijsko zadrugo v Metliki. Projekta jih je od Agrokombinata EMONA iz Ljubljane, en pikiran pa stane 2.60 din. Nova narodila sprejemajo v trgovini Kmetijske zadruge.

V KMETIJSKI ZADRUGI so vinogradnikom na voljo tudi trapeznični kraljevine in tametne črnine, in sicer cepljence po 2.40 din. — Nekateri kmetje so že sredje prejšnjega meseca obresali prve trte v vinogradih, zdaj pa je dlečno in sneženo vreme razvilo delo v tritu. Baje bo mirzlo vreme z dejem in snegom drialo tja do sredje marca, ce ne se dalj.

metliški tednik

s pevko MELITO AVSENAK

bo imel na turneji po Beli krajini naslednje nastope:

- v soboto, 14. marca, ob 18. uri v Semiču, ob 20. uri v Črnomlju;
- v nedeljo 15. marca, ob 11. uri v Gribljah, ob 14. uri v Adleščah, ob 16. uri na Vinici, ob 18. uri v Dragatušu in ob 20. uri v Metliki.
- Obiščite koncert priljubljenega ansambla!

.....

Letna skupščina borcev v Kandiji

Letna skupščina organizacije ZB v Kandiji, ki je bila konec februarja že zelo uspešna. Iz rasprave in poročil je bilo razbrati, da člani ZB opravljajo svoje naloge resno in prenisišeno. Govorili so o štipendiranju in zaposljanju otrok borcev, o gradnji stanovanj za borce in o kreditih v te namene. Menili so, da se bo treba bolj zavzemati za otroke borcev in izdelati merila za štipendiranje. Pri gradnji stanovanj za borce je bilo storjenega veliko, kljub temu pa je še mnogo borcev v neustreznih stanovanjih. Organizacija bo v prihodnje bolj sodelovala z raznimi organi, ki imajo vpliv na reševanje borčevskih vprašanj, in se ukvarjala z vseljudsko obrambo.

I. SLAPNIK

Hvala, cesarica!

Načrtno bomo morali začeti obnavljati katastrske zemljevidne, če jih bomo hoteli imeti v kolikor toliko primernem, da ne ramejo uporabnem stanju. Približno tako je bilo zapisano v poročilu občinske uprave za Zavod za izmero in kataster zemljišč.

Lani so delavci zavoda porabili 11.596 ur za geodesko dela: 4403 ure na terenu in 7293 v pisarnah. Na srebo je tudi cesarica Marija Terezija svoje dni pomagala, da imamo vsaj nekaj. Po toliko letih se ji zdaj za njeno prizadovost zahvaljujemo — do tej, ko bomo delali novo, pa bo staro se vedno koristno.

Ne pozabljammo borcev!

Na občnem zboru levega brega Zveze borcev Novo mesto 30. februarja so v poročilu o lanskem delu odbora poudarili, da je bila glavna naloga odbora še vedno skrb za borce in njihove družine. Organizacija šteje 340 članov. Odbor je 14 članom odobril kredite za obnovno in gradnjo stanovanj. V slabih stanovanjih živi še vedno nekaj borcev z družinami, 121 njihovih otrok pa je potrebno pomoći.

Ugotovili so, da je lani organizacija dobila za gradnjo stanovanj le skromno vsoto denarja od republike. Leto bo organizacija pripravila izlete v kraje znane iz NOV, in prenašala tradicije NOV na mladino. Občinskemu združenju borcev in občinski skupščini so se zahvalili za pomoč.

MARJAN TRATAR-UČO

Počastitev za mamice

Mlađi člani RK osnovne šole v Vavti vasi smo počastili na dan ženske mamice, žene in dekleta s proslavo v kino dvorani v Straži z raznim prizoriščem, petjem in raznjem. Starejše matere, boljne in onemogle pa smo obiskali na domu, jim čestitali za praznik, začeli vse dobro, posebno zdravju, in jim poklonili darila. Ob takih obiskih spoznavamo trpljenje bolnikov in tudi bolj ali manj težke razmere nekaterih naših občanov.

Nove garaže

Komunalno podjetje Novo mesto ima v načrtu za leto tudi gradnjo garaž ob cesti herojev Solaniali so že 36 metrov dolg prostor, na katerem odo zgradili 8 ali 9 garaž za svoje potrebe. Kdaj bodo delo nadaljevali, je odvisno od vremena.

SEJA NOVOMEŠKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Rešiti našo občinsko upravo

Tudi do 1.000 dinarjev razlike v osebnih dohodkih med gospodarstvom in občinsko upravo — Odpraviti je treba že zelo stare težave

Cimpres je treba narediti načrt, da bo občinska uprava lahko delala bolje, so podarili odborniki na seji obeh zborov občinske skupščine Novo mesto 3. marca. Če teh načrtov iz katršnih kolikov vzrokov ne bo mogoče izpeljati v enem letu, potem je treba program reševanja narediti tako, da ga bo mogoče uresničiti v dveh letih.

Ze vsa leta po vojni se namreč novomeška občinska uprava ubada z enakimi težavami: ima prenizke osebne dohodke, slabo je opredeljena in dela v neprimernih prostorih, zraven tega pa nima dovolj stanovanj za svoje delavce. Vse to seveda ne

spodbuja mladih strokovnjakov, da bi se zaposlovali v občinski upravi. To dokazujejo je lanski razpisi, ki so praktično naleteli na gluha ušesa. Se ved, dogaja se tudi, da strokovnjaki, ki so za delo uprave nujno potrebeni, odhajajo v bolje plačane službe v gospodarske organizacije. Računi kažejo, da so nekateri strokovnjaki v gospodarstvu plačani tudi do 1.000 dinarjev več kot pri občinski upravi.

Nič čudnega ni zato, da je na novomeški občinski upravi 163 sistemiziranih delovnih mest, zaposlenih pa je 141 delavcev. Res občinska uprava štipendira na vsakih 20

zaposlenih enega študenta in tudi 12 delavcev uprave študira izredno, a vse to najhujši tezav ne bo moglo odpraviti lahko jih samo omili. Vsekakor bo potreben rešiti vse štiri probleme, ki tarejo novomeško občinsko upravo že dolgo vrsto let, preden jo bo mogoče postaviti na zares dvrtle nove.

Na seji občinske skupščine so govorili tudi o medobčinskih inšpekcijskih službah, sprejeli so sklep o razpisu referendumu na območju krajevne skupnosti Skocjan ter sprejeli vrsto odlokov, saj je imel dnevni red kar 15 točk.

Skoraj štiri ure se je podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar (priš na desni) govoril s predstavniki Dolenjskih Toplic o perečih vprašanjih kraja. Pogovoru v dvoranici zdravilišča je prisostvoval tudi predsednik občinske konference SZDL iz Novega mesta Franc Beg (na sliki spodaj).
(Foto: Ivan Zoran)

„Še bom daroval kri!“

Novomeška kmetijska šola je ena izmed organizacij, ki je lani po številu krvodejalcev presegla načrt

Na občinskem odboru RK so povedali, da je bilo lani dosti krvodejalcev tudi med dijaki novomeških srednjih šol in pohvalili dijake kmetijske šole na Grmu in njeni vodstvo. Krvodejalstvo na tej šoli ima že dolgoletno tradicijo. Ravnatelj šole inž. Nako Rihar je povedal:

«S krvodejalstvenimi akcijami smo pri nas začeli že v šolskem letu 1959-60. Takrat je bila to šola za odrasle in so gojenici kar tekmovali med seboj, kdo bo večkrat dal kri in večjo količino. Ko smo ustanovili srednjo šolo, je prevzel pobudo za krvodejalstvo podmišljek RK na šoli. Sedaj se vabilom na odvzem krvi odziva ves 3. in 4. razred. Tudi sam grem z njimi, kadar utegnem. Mislim, da bi bil odziv pri ljudeh dočasno večji, če bi bilo delo bolj organiziran. A. V.

zirano in bi hitreje potekalo. Nekaj dijakov je že večkrat darovalo kri. Med njimi je tudi nekaj dekle, ki so za to dobitile priznanja.

Anica Adam je že trikrat dala kri. »Na odvzem krvi hodim skupaj s roščico,« je rekla. »Prvič sem dala kri iz radovednosti. Sele pozneje sem se zavedela, kakden pomen ima krvodejalstvo. Moti me samo to, ker je treba v bolnišnici dolgo stojati čakati, da prideš na vrsto. Morali bi urediti čakalnico s sedeži, ce že odvzem ne more potekati hitreje.«

Dijak Stane Urek: »Kri sem dal že štirikrat, dva krata celo po 3 del. Počutim se dobro in bom ostal krvodejalec tudi potem, ko bom šolo končal. Ce bom le zdrav! V bolnišnici so z nami prijazni, in to je prav.« A. V.

Težave s „črnimi“ žagarji

V občini Novo mesto je lani gozdarska inšpekcijska opravila 79 pregledov ter izdala 25 ureditvenih odločb, ki se nanašajo na zasebno žagarstvo, pogozdovanje, izvajanje sečenj po načrtih ter uporabo sredstev amortizacije iz zasebnih in družbenih gozdov.

Poseben problem v občini so že dve leti zasebni žagarji, ki prihajajo iz Bosne s prenosnimi žagami, žagajo les zasebnikom in jim je težko dopovedati, da klijub izdanemu dovoljenju na območju SRS ne morejo svojega dela opravljati, ker republiški zakon o gozdovih tege ne dovojuje. Lastnikom zasebnih gozdov pa zelo krito, ker jim ni treba prevažati lesa do žag, kontrola označevanja lesa za razrez je tako minimalna, ker žagarji ne zahtevajo dovoljenj za poskan les in ker zasebnikom ni treba plačevati gozdnih

tačk za razrez lesa. Tako stanje povzroča zmedo in gozdnem redu, zato je inšpekcijska ukrepala proti vsem takim žagarjem na območju novomeške občine.

Seminar za nova vodstva

V Novem mestu so na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL sprejeli program seminarja za predsednike in tajnike krajevnih organizacij Socialistične zveze, ki bo 27. in 28. februarja v Dolenjskih Toplicah. Program obsega vlogo in mesto družbeno-političnih organizacij in društiev v krajevnih skupnostih, osnove za nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj v občini in vprašanja, ki ob tem nastajajo, organiziranost v občini in krajevnih skupnostih, metode političnega dela in vodenja sestankov ter osnovne delovne naloge občinske konference.

Seminar v Šmarjeških Toplicah

Občinski sindikalni svet bo za svoje člane organiziral dvodnevni seminar v Šmarjeških Toplicah, ki naj bi bil v pomoč predvsem novoizvoljenim članom pri njihovem delu. Seminar bo 13. in 14. marca. Predaval bodo: Tone Kropušek o organizaciji, vsebin, metodah in oblikah dela sindikatov ter mednarodnem sodelovanju, Stefan Marcian o osebni odgovornosti v statutih delovnih organizacij, Roman Albreht o sedanjem trenutku gospodarske in družbenih reform in Vinko Trinkaus o problemih delitve dohodka. Seminar bo potekal v obliki predavanj in razprav.

Meso dražje, standard slabši

Ziviljenjski stroški letos 6 odstotkov višji

V upodku skoraj 300 strani dolge »modre knjige«, ki so jo pred dnevi dobili po republiškem zavodu za cene, Brskone podražitev ni upravljena res dolej, dokler tudi preskrba z mesom ne bo boljša. Kjubu stvari podražitev v zadnjih letih namreč v Novem mestu nekaterih vrst mesa se vedno ni mogoče dobiti.

Zavod za cene pa ima že vrsto proračunov za podražitev. Lastnikom zasebnih gozdov pa zelo krito, ker jim ni treba prevažati lesa do žag, kontrola označevanja lesa za razrez je tako minimalna, ker žagarji ne zahtevajo dovoljenj za poskan les in ker zasebnikom ni treba plačevati gozdnih

ločitev se ni znana, ker se bodo v Novem mestu ravnati po republiškem zavodu za cene. Brskone podražitev ni upravljena res dolej, dokler tudi preskrba z mesom ne bo boljša. Kjubu stvari podražitev v zadnjih letih namreč v Novem mestu nekaterih vrst mesa se vedno ni mogoče dobiti.

Podražitev mesa in kruha — prošnje so že vložene — pa bi, kajpak, hudo prizadeva potrošnike. Lastnik je bilo v novomeški občini 13.683 zaposlenih, poprečni osebni dohodek je bil 1.109 dinarjev. Nobe nega drama ni, da se osebni dohodki dvigajo počasno kot cene.

J. SPILCHAL

Podpredsednik Hočevar v Dolenjskih Toplicah

Pogovarjal se je o novi šoli in ureditvi kraja

5. marca zvečer je obiskal Dolenjske Toplice podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar (priš na desni) govoril s predstavniki Dolenjskih Toplic o perečih vprašanjih kraja. Pogovoru v dvoranici zdravilišča je prisostvoval tudi predsednik občinske konference SZDL iz Novega mesta Franc Beg (na sliki spodaj).

Podpredsednika izvršnega sveta so nadalje seznanili z načrti za regulacijo Susice, ureditve kanalizacije in asfaltiranje cest. Vse to bi bilo v zdraviliškem in turističnem kraju potrebno nemudoma uresničiti, vendar pa same Dolenjske Toplice brez pomoci širše družbene skupnosti tega ne bodo zmogle.

Direktor zdravilišča Janko Popovič je dr. Hočevarja seznanil z nadaljnji turistični razvojem v okviru zdravilišča. Poudaril je, da zdaj je možnost reševanja s krediti. Podpredsednik je pripomnil, naj zdravilišče pošče denarno močnega poslovnega sodelavca in, če je treba, se z njim tudi integrira.

Podpredsednik dr. Hočevar je poudaril, da bo za uspešno reševanje vseh teh vprašanj tudi sam zastavil besedno na pristojnih mestih.

Zares oživljeni Gorjanci?

Zimski turizem za podaljšano sezono ob cesti

Letošnja muhasta zima je spet obudila zanimanje za turizem na Gorjancih. Crmošnjice namreč skoraj niso imele snega, obe vlečnici praktično nista obratovali, planinski dom pa je bil brez gostov.

Ce dodisimo se, da Dolenjske Toplice ne kažejo posebnega navdušenja za sodelovanje v dolinskem smučarskem središčem, ki je sicer za tekmovanje že dokaj usposobljen, mu pa manjka še precej, da bi se tudi turistično uveljavilo, potem je razumljivo, da v nekaterih gozdnih organizacijah razmislijo, da bi zimsko smučarsko rekreativno središče uspobili tudi na Gorjancih.

Podatki sicer kažejo, da je potrebno za samostojno zimsko središče vsaj 120 dni smukne, vendar jih toliko ne zmorejo ne v Crmošnjicah ne na Gorjancih — kvečjemu oboji skupaj.

Obiskali bodo starejše ženske

Krajevna skupnost in krajnja organizacija SZDL Otočec hosta bo dne v sodelovanju z učeneli osebni skupini organizirali obisk socialno sličnih in ostarelih žensk v odročnih krajih KS Otočec.

Ob tej prilnosti bodo učeneli pripravili krajši kulturni program, predstavniki družbenih organizacij pa bodo ženske obdarili.

Otočec: dom Partizana propada

Pred dnevi so se na Otočcu zbrali predstavniki krajevnih organizacij ter skušali resiti propadajoči dom TVD Partizan. Niso prišli do končne rešitve, ker se je zataknilo pri lastništvu. Ugotovili so, da je lastnik stavbe Partizan Slovenije, oskrbovanje pa je prepuščeno dobril volji krajnih organizacij. O tem bomo še pisali!

Razgovor o gozdovih

1. marca so bili po vseh večjih krajevnih središčih razgovori z zasebnimi lastniki gozdov o gospodarjenju z gozdovi, o predlogu statuta gospodarskega gospodarstva in o delu skladu za pospeševanje kmetijstva. Kmetje lastniki gozdov so izvolili tudi člane samoupravnih organov gozdne gospodarstva.

Na vasi bi radi asfalt

Tokrat še poročilo o načrtih tistih krajevnih skupnosti, ki smo ga ostali na dolgu

KS OTOCEC OB. KRKI: Krajevna skupnost je res delavna. Zlasti moramo pozvali njihovo res zgledno sodelovanje s hotelom Grad Otocec, ki je v korist hotelu in prebivalcem. Razpravljalci so o Ciganih, s katerimi imajo še najmanj težav, ker so se lotili težave na pravšen način. V načrtu imajo gradnjo turistične ceste Hmejniki-odcep na Trško goro-Grčevje-Otocec, ki naj bi odprla turizmu zdaj odmaknjeno vinogradniško območje. Letos bodo poskušali pripraviti načrte za to cesto; zahtevala bo precej denarja in še več dela. Letos bi radi potegnili vodovod v Dolenjo vas.

KS BIRCNA VAS: Odkar je že prece, cesti prevlečenih z asfaltom, se čutijo prebivalci Birčne vasi ob pravnih cesti odmaknjeni od sveta in kar zapostavljeni. Včasih, ko asfalta še ni bilo, je bila cesta skozi Birčno vas zelo pomembna, danes pa je drugače. Zato so si tudi oni zaseleli asfalt, čeprav so izvedeli, da zaenkrat to ni izvedljivo. Povedali so, da bo treba obnoviti električno omrežje, ker je že zelo starelo. Dokončali bi radi kulturno-prosvetno dvorano v Stranskem vasi.

KS MIRNA PEC: Radi bi zgradili cesto od Globoko do Prečne, elektrificirali naselje Čenovec, asfalti-

rali cesto od Novega mesta do Mirne peči in napejali vodovod v Mirno peč in okoliške vasi.

KS BUCNA VAS: Prebivalci so vnovič zahtevali avtobusno postajališče, potarnili so nad Ciganami, ki jim dejajo škodo, in ugotovili, da bo treba urediti vaško pokopališče ter se pobrigati za vaška poto. M. J.

NA NOVOMEŠKEM TRGU DIVJAČINE NI

V Ljubljano po divjad

Pri nas ustreljeno divjačino prodajo drugje

Za odstrel medveda mora inozemski lovec plačati vsaj 500 dolarjev, če pa je komatinec med otroki svojega rodu, lahko srečnega lovca trofeja velja tudi do 1.800 dolarjev. V enem samem poletnem mesecu so tuji loveci lani ustrelili več kot 10 srnjev v dolenskih loviliščih.

Razumljivo je, da ne postreljajo vse divjačine tuji loveci, čeprav dobijo naše lovecke družine za odstrel lepe devize. Mnogo divjadi postreljajo tudi puške domaćih lovev. Kljub temu pa na našem trgu divjačino ni mogode dobiti, čeprav je zaslužno precej zanimanje.

Spomnimo se samo, koliko razprav in časa je bilo po

Med lonci in kozicami ter rdečeljcnimi kuharicami sem zagledala šefka delavske restavracije tov. Ivana Zorc. »Pazite, da ne odnesete s sabo kakšnega spominka na obliko!« me je mimogrede opozoril, ko sva šia skozi kuhinjo. Bilo je pred kosilom in dekleta so pravkar mešala, cvrla, sekijala, lupila in podobno in v zraku je že vabljivo dišalo.

Pripravljale so kosilo za nekaj sto gostov, ki se bodo kot vsak dan poceni in dobro najedli, saj so obroki v

delavski restavraciji med najcenejšim v Novem mestu. Za redne abonente stane tu kosilo 5,5 ali 6,2 din, za druge pa od 6 do 7,5 din; večerje so za predplačnike za 4 din, za druge goste pa po 4,5 din. Razen tega kuhač med tednom tudi dopoldanske tople malice za goste in po narodu za podjetja.

Tov. Zorc je povedal, da sedanja zmogljivost delav-

lenostno narasca. Od tega so lani 10 odstotkov naložili v sklad. Osebne dohodke plačujejo iz čistega dohodka in so bili lani zaradi dražjih živil manjši kot predan-

skim.

»Naš glavni problem so cene,« je dejal tov. Zorc. »Čim ceneje kupimo, tem uspešnejše lahko poslujemo. Poljske pridelke nabavljamo pretežno pri kmetih, sadje in zelenjavjo na tržnici, mesne izdelke v mesarijih v Skočnici, v Novem mestu in Stični, testenine pa pri ZITU in MERCATORJU. — Pri pripravljanju jedi se moramo vedno ozirati na dneve, ko prihajajo v mesto kmetje, to

Polovica zaposlenih - žensk

V novomeški občini je bilo lani zaposlenih kar 6.144 žensk, kar je skoraj pol na vseh zaposlenih. V gospodarstvu je bilo 3.360 žensk zaposlenih v industriji, 385 v trgovini, 263 v obrti, 202 v goštinstvu in 42 v komunalu. V negospodarskih dejavnostih pa je bilo zaposlenih žensk: 562 v zdravstvu, 489 v solzah, 123 v bankah in zavarovalnicah, 120 v organih oblasti in uprave, 47 v socialnem zavarovaljanju, 16 v znanstveno-kulturnih dejavnostih, 12 v različnih družbenih službah in 9 v družbenih organizacijah.

Pri živilih so važni roki

Tržna inšpekcija je lani pri kontroli posvečala posebno pozornost zakonosti živil in piščak. Ugotovila je, da so v prometu se vedno nekatera živila s presezenim uporabnim rokom in slabo embalirana, zaradi česar se lahko pokvarijo. Z laboratorijsko analizo je tudi ugotovila, da je bil v prodaji pokvarjen in neužiten žvečilni gumi.

V občini Novo mesto je tržna inšpekcija opravila 333 pregledov, izdala 88 odločb, 17 prijav javnemu zastavu za gospodarske prestopke ter 90 predlogov za uvedbo postopkov o prekrških, izrekla 42 mandatnih kazni, izločila iz prometa živil in piščake v vrednosti 80.707 dinarjev ter odvezela 66 vzorcev za laboratorijske analize.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Danica Krne iz Zloganje — Fanika, Marija Rožič iz Regerte vasi — Marjetka, Marija Slak iz Golobinjka — Romana, Marija Senica iz Straže — Alojza, Marija Turk iz Vedrma — Mateja, Martina Starčič iz Radne vasi — Jožeta, Marjeta Stopar iz Dolnjih Sutic — Roberta, Ana Kavčič iz Metlike — Rudija, Nada Hočevar iz Krškega — Roberta, Zlata Vrniljček iz Bojancov — Mirjana, Danica Žisič iz Metlike — dečka, Jožefa Pele iz Prevola — dečko, Panca Zajec iz Zbur — dečko, Marija Hrovat iz Dolnjih Sutic — dečka, Kristina Sajec iz Dragatuša — dečko, Angela Stipič iz Planine — dečka in dečko, Olga Turk iz Podhoste — dečka in Jana Ule iz Odrge — dečka — Čestitamo!

Manj škropiva - več škode!

Kmetijska inšpekcija je ugotovila, da so bila lani zemljišča družbenega sektorja večinoma primerno obdelana, pridelki pa pravočasno pospravljeni. Kmetijske zadruge so poskrbeli, da ni bilo pomanjkanj semen, le večje povpraševanje po semenskih pšenici je povzročilo zastoj v preskrbi.

Zaradi strožje kontrole pri prodaji zaščitnih sredstev pa kmetijske zadruge mnogih sredstev ne naročajo in jih kmetovalci ne morejo na-

baviti. Zaradi tega je bilo lani poškopljenega manj sadnega drevoja, sredstev za voluharja, bramorja in rdečega pajka pa sploh niso mogli kupiti. Ker ni bilo škropiv, je tudi koločadski hrošč napravil precej škodne na krompirju.

Kmetijska inšpekcija je ugotovila, da je značala lani škoda na pridekikh 9 milijonov. Opravila je 577 pregledov, izdala 101 odločbo in izločila iz prometa 11.019 dinarjev reprodukcijskega materiala.

SUPERAVTOMAT ZA POMIVANJE POSODE

Za 2.990 dinarjev ga dobite v prodajalni ELEKTROTEHNICA v Novem mestu. Stroj za pomivanje posode ZANUSSI 3/dynamic de luxe lahko kupite tudi na kredit.

Moralna nekega načina

O občinski upravi v Novem mestu je beseda in o nekaterih delovnih organizacijah, ki s preplačevanjem jemljejo upravi nujno potrebne strokovnjake. Razlika v osebnih dohodkih je dostikrat tudi 1000 dinarjev — in zato ni prav nič čudnega, da so odzvi na razpis občinske uprave, ko ta ponuja prost delovna mesta, zelo majhni. To velja toliko bolj, ker občinska uprava ne more ponuditi stanovanja in ker ne zagotavlja dela v sodobnih prostorih in z današnjo opremljenoštjo.

To je moralna neke zgodbe, v kateri smo marsikaj zares kratekvidni: damo strokovnjaka iz občinske uprave v drugo organizacijo, pri tem pa pozabljamo, kako potreben so nam strokovnjaki prav v občinski upravi. Pred nami so namreč srednje-

ročni in dolgoročni programi razvoja. Zaradi tega danes nikogar ne boli glava — kako pa bo čez nekaj let?

In tudi to je moralna nekega načina: naki študentje — dostikrat so dobivali tudi stipendije — silijo v Ljubljano: mar jutri je Novo mesto premajhno? Ob tem je potem zares nerazumljivo, kako more biti Novo mesto zanimivo za strokovnjake iz Zagreba in Hrvaškega Zagorja. Iz Zagreba silijo strokovnjaki v Novo mesto, novo meški hočejo v Ljubljano.

Zato bi bilo prav, da bi podprtli stipendiranje, da bi se zaveli za odprtsti in da ne bi prekupevali s strokovnjaki, saj konec konč s tem samo izgubimo, ker ustvarjamо slabovo vojlo in po nepotrebnem katimo odnose.

ske restavracije (600 kosil in 800 enolončnic) celo presegajo potrebe v Novem mestu, zato ne misljijo na razširitev prostorov. Poleti sicer število gostov naraste, v zimskih mesecih pa se zelo zmanjša zaradi sezonskih delavcev, ki jih v tem času ni.

V delavski restavraciji je zaposlenih 15 ljudi. Na leto imajo nad 100 milijonov prometa, ki iz leta v leto le ma-

REVIIA TEORIJA IN PRAKSA

LJUBLJANA, Titova cesta 102

razpisuje

NAGRADNI NATEČAJ

za prispevki dijakov slovenskih srednjih šol o naslednjih temah:

1. Moj pogled na svet
2. Kaj mi pomeni socializem
3. Naša revolucija in sodobnost
4. Enakost in neenakost v socializmu
5. Kaj spodbuja in ovira dobre odnose med narodi in narodnostmi v Jugoslaviji
6. Mir, velika želja ljudi XX. stoletja

PRISPEVKI lahko obsegajo največ 16 objačnih novinarskih strani

ZADNJI ROK za oddajo rokopisov je 30. maj 1970. AVTORJI se lahko podpišejo s celim imenom ali pa pošljejo prispevke pod šifro — na naslov: Uredništvo Teorije in prakse, Ljubljana, Titova c. 102 — z oznako »Za nagradni natečaj«.

V KOMISIJI za ocenjevanje poslanih prispevkov bodo člani uredniškega odbora, profesorji visoke šole za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani ter člani studentskega politološkega društva SRS.

TRI NAJBOLJSE prispevke bo uredništvo nagradilo. Prva nagrada je 1000, druga 800 in tretja 500 dinarjev. Razen tega lahko uredništvo odkupi in objavi prispevke, ki niso bili nagrajeni.

IZID nagradnega natečaja bomo objavili v reviji, avtorji nagrajenih del pa bodo obveščeni posebej s pismom.

IV. letnik KMETIJSKE SREDNJE SOLE GRM v Novem mestu

bo priredil v soboto, 14. marca

MATURANTSKI PLES

v Šmarjeških Toplicah

Začetek ob 20. uri.
Igral bo ansambel Carnavelle.
Vljudno vabljeni!

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Šenčar, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Ježica Slak, Danica Hrastar, Mitja Počvina, Jože Jereb, Janez Počvina in Drago Novak, člani Novoteksa, Novo mesto; Ivanka Pirnat, Ivanka Čivč in Martina Plešničar, članice spletne bojnišnice Novo mesto; Franc Pavlič in Miha Brule, člana IMV Novo mesto; Ana Retelj, gospodinja iz Čegelej, Andrej Šenčar, član Mercatorja, Novo mesto; Jože Baselj, Emet iz Gornjega Kamena; Jože Pirc, član Novolesa, Straže; Pepca Jerman in Zofija Klemenčič, gospodinja iz Ločne; Jože Surla, član Čestinega podjetja Novo mesto; Iva Kovarič, članica UJV Novo mesto; Marija Golobić in Franca Rajer, člana Hmejnike, Novo mesto; Avgust Modrič, klepar iz Novega mesta; Ana Ravbar, gospodinja iz Ljubljane; Ivan Jakšič, član iz Velikih Skrjan, Anton Kokalj.

zato bo prav, ce počitite s prijavami. Prijavijo se lahko tudi nečlani. V kratkem bo društvo pripravilo tudi nekajurni popularni tečaj za obrezovanje sadnega drevesa.

■ NA TRGU SO BILE CENE takoj: debula 4.2., pomaranče 5.1., lime 5.5., grozdje 5.6., denec 12 in 14, solata 6.5. in 9., jabolka 2.3., 4 in 4., špinaze 12., krompir 1 in 1.2., filo 5., 5.5. in 6., cvetiča 8., banane 7., petrusilj 15., hruske 5 din. Jajca so bila po 70 in 80 par. Vrtičkarji so zatele na trgu kupovali različna semena, ki jih bodo kmalu potrebovali za setev.

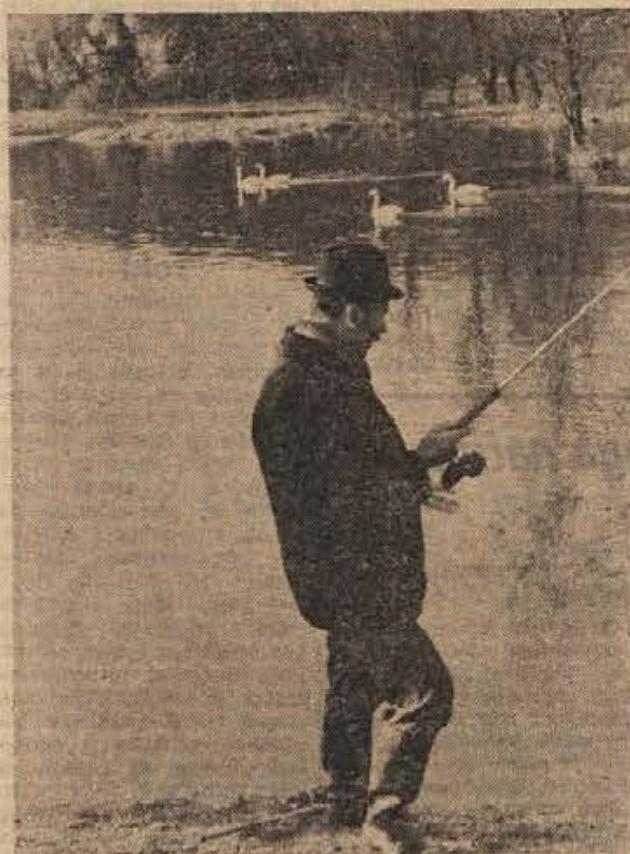
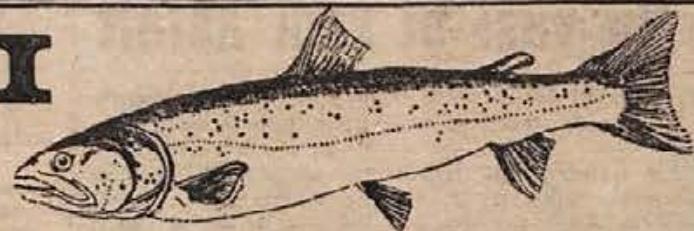
■ RODILI STA: Olga Vidlijanovič iz Kotjevega drevoreda 43 — Emilia in Julka Besal iz Košutlove 23 — dečka.

Ena gospa je rekla, da njen pes bo več jedel drobowine, ker so jo spet podražili, njihova družina pa je zase zaradi astronomijskega česa tako lep čas ne kujuje.

MED LOVCI IN RIBIČI

Idilična Krka je vedno bolj privlačna za ribiče in za druge ljubitelje narave. Njeno bogastvo je brez pri mere, treba ga je čuvati! (Foto: S. Dokl)

OBČNI ZBOR RIBIŠKE DRUŽINE NOVO MESTO

Novomeški ribiči dobro gospodarili

Novomeški ribiči so lani zbrali dohodek v višini 644.250 din – V Krko in pritoke so vložili na sto tisoče malih ribic – Ribiči so odlovali največ podusti, ki jo je menda v Krki največ

Sredi januarja so se sbrali delegati iz pododborov ribiške družine Novo mesto na rednem letnem občnem zboru. Ob tej priložnosti so pregledali živahno dejavnost družine v lanskem letu, sprejeli številne sklepe in izvolili novo vodstvo, ki bo vodilo ribiško družino dve leti.

Novomeški ribiči so lani zelo dobro gospodarili. Dosezen je takšen gospodarski uspeh, da jih lahko spodbuja pri nadaljnjem delu. Ustvarjeni dohodek v višini 644.250 din je dosegel največji. Res je da so izdali 464.442 din, vendar jim je še vedno ostalo blizu 18.000 dinarjev. Takšen dohodek in uspeh gre v glavnem na rovaš po-

večanega turističnega poslovanja in uspešnega dela ribogojnice Temenica v Luknji.

Ribolovni turizem je lani samo od ribolovnic tujih ribičev prinesel 84.294 dinarjev, lahko bi bil pa še večji, če bi bila silečja sezona za tudi več kot v preteklih letih.

V tem dohodku niso vključene gostinske storitve, ki so prinesle precej več, kot so zaslužili ribiči.

Novomeški ribiči niso samo jemali iz svojih voda, ampak so v Krko in nekatere pritoke spustili na sto tisoče mladič, ki so zapolnile vrzeli. Povedati moramo, da so ribiči delavci prav skrbno izbirali vrste ribjega zaroda, ki v Krki najbolj uspeva. Potrudili so se tudi in dobili nekatera riba, ki se na tržišču zelo težko dobiti. Poglejmo, kaj so vložili v Krko in pritoke. V zgornji del Krke so spustili 3.300 kg konzumnih postri, 60.000 potoknih postri, 19.000 lipanov, 40.000 sulusov in nekaj več kot 300.000 loker potokne postri. Od belih rib je največ linja (800 kg), sone (500) in krapa (200); vložili so tudi blizu 10.000 ſečuk.

Ribiči so bili ob vodi dobre sreče. Več so razumljili, kako izboljšati stanje reke. Pred kratkim so ribiči sklenili, da bodo pomagali pri obnovi jezova. Vsak ribič bo prispeval 5 delovnih ur ali 30 din. Prav pa bi bilo, da bi se za obnovo jezova zavzel tudi drugi, npr. občinska skupščina, krajevna skupnost. Vodna skupnost, mladina, delovne organizacije in Turistično društvo.

D. TRČEK

Namesto ribe — petelinček

Bilo je nekje na Dolenskem. Sosed Janesek se je odločil, da gre loviti ribe. Poiskal je qistico in so nataknili na trnek, palico pa prislonil na vrtno ogrozo. Medtem je stekel v hišo po kruhu za malico. Mimo ribiške pottice in trnka je prislonil petelinček in zapleteni zanjajočo se glisto. In se je nihal več, s tem pa tudi ne trnka in koščka ribiške vročice.

Iz hiše je priskakjal Janecek in zakuden obstal. Stekel je nasajal k mami in ji povedal, kaj se je zgodilo. Mama je uvela nož in prerezala vrvico pri petelinčkovem kljunu. Petelinček je še dolgo gospodaril med kokošmi, Janecek pa je ostal — brez trnka.

D. TRČEK

OBČNI ZBOR RD RIBNICA Vložili so nad 30.000 postri

Obnovili so dva ribnika pri Ribnici in uredili enega pri Sodražici

Na nedavnjem občnem zboru ribiške družine Ribnica so se temeljito pogovorili o svojem delu v preteklem letu. Delovno področje ribiške družine se razteza na potoke Rašica, Bistrice, Ribnica, Obrh, Tržiča, Izber in Bajerje. Vodstvo ribiške družine je posvetilo veliko skrb pomlajevanju ribjega zaroda. V potok Tržičo so vložili 15.000 mladih potoknih postri, v Bistrico (Podklane–Boncar) pa nad 17.000.

Sodražki ribiči so s prostovoljnim delom v potoku Izber, v bližini Sodražice, uredili ribnik in vanj vložili za začetek 20 kg saren. Pri ureditvi ribnika se je posebno izkazal dr. Ciril Kmežl iz Sodražice.

Tudi ribniki ribiči se lahko pohvalijo z uspehom, ker so obnovili dva ribnika pri Ungariju. S tem je dana možnost za vzrejo rib v teh ribnikih. Pri delu so se posebno izkazali dr. Volč, Djuric, Kersnik, Jamnik in se nekateri.

Na občnem zboru so razvajljali tudi o disciplini članov, kribovolovu itd. Kribovolova je še vedno precej in bo, dokler ne bodo uredili čravjske službe.

Program ribiške družine za leto je peser: predvidej so več tekmovalj, skrbeli bodo za pomlajevanje ribjega zaroda in opravili še vrsto koristnih stvari v prid ribištvu.

V okviru ribiške družine je uspešno delovala mladinska sekcija, v kateri se vsejajo bodoci ribiči. Tudi mladi ribiči so sprejeli obširn delovni program za leto.

Izvolili so še novo vodstvo ribiške družine, revirna vodstva, tekmovalno komisijo in komisijo za delo z mladino ter disciplinsko sodišče in disciplinskega tolčca.

Plačajmo škodo, pa bo mir!

Podpredsednik Lovske zveze Novo mesto inž. Vlado Pavec je za pošteno sodelovanje

Inž. Vlado Pavec, podpredsednik Lovske zveze Novo mesto meni, da je treba kmetom lovsko škodo povrniti. (Foto: S. Dokl.)

Inž. Vlado Pavec je podpredsednik Lovske zveze Novo mesto, ki združuje približno 700 lovcev v 22 družinah z območja novomeške, severanske in trebanjske občine. Zastavili smo mu nekaj vprašanj, na katere je odgovoril: "To' ole."

— Kaj menite, je na vašem območju veliko divjadi?

— Divjadi je precej, vendar se lovila med seboj, zelo razlikujejo. Ločimo levi in desnibreg Krke, nadalje nižinski in gozdnati predel. Na desnem bregu Krke je visoka divjad (srnjad itd.), nizka (fazani, zajci itd.) pa se bolj zadružuje na levem bregu.

Bilo pa bi je še več, če ne bi posegali v lovilične zankarji, kmetijska mehanizacija, moderni lovci s floberti ter avtomobilisti.

— Kako se to pozna na turističnem področju?

— Ni takšnih uspehov, kot bi jih pričakovali glede na stalež. Naslovne družine naredijo plane odstrela, vendar so ti v glavnem s strani tujcev neizpolnjeni. Zato pa je ved vzrokovi. Večko bi si pomagali, če bi imeli lovski čuvanje oz. spremjevalce za tuje gošte. V tem pogledu bo treba nekaj narediti, uspeh bo takoj večji. Verjetno bi nam ravno pri tem lahko veliko pomagali gostinci. Zlasti če bi nas pravočasno obvezali o prihodu gostov. Nekatere lovške družine,

povzročeno po divjadi.

— Prosimo za vaše mnenje v zvezi s škodo, ki jo povzroča divjad v Suhih krajini.

— Lovsko škodo moramo plačati! Denar naj bi dobili od odstrela tiste, ki skodo povzroča. Sem za tesno sodelovanje s kmeti in proti temu, da se zaostrujejo odnos. Pri zboljšanju odnosov bi lahko lovci naredili precej. Kmete je treba poučiti in jim svetovati, kaj naj sejejo oz. sadijo. Verjetno bi se kje lovci lahko tudi odpovedali takšnemu jelenu, ga dali za ostrel tujcu in dobili denar za povračilo škode. Ob vsem tem ne bi smeli kmetje pozabiti na krajevno občajne in vne, s katerimi se lahko zavarujejo pred nasično divjadi.

S. DOKL.

Čigave so postri?

Na mehnih vodah so bile pri ribololu redno težave. Tako je se danes ponekod na Kolpi. Pogejmo, kako je bilo še pred vojno na neki občinski ribolovni meji. Zgodba je resnična.

Pred vojno je Jantič iz Sodražice tik na tedanjem meji med občinama Ribnica in Sodražico v reki Bistrici pod Lipovšco lovil ribe. Imel jih je že pol košek. Presenetil ga je žandar in ga odpeljal na žandarmerijo v Ribnico.

Fantič se je izgovarjal in vrstajno trdil, da je lovil pretečno ribiško rive, ki so preplavale mejo v Bistrici in zasele na soderško stran. Žandar se je zadrl na fantiča:

»Kako jih pa ločis, mut? Ne boš me imeti za norca! Na, pa jih preberi, katere so ribniške in katere soderške!«

Fantič je hitro naredil dva kupčka in pokazal s prstom na enega:

»Te so ribniške.«

»Kako jih pa ločis, mut?« je zanimalo žandarja.

»Po tem, ker imajo ribniške večje gobce!« se je odrezal fantič.

Ker je bil žandar Ribnican, je bil konec dogodiscine posvet razumljivo. Fantič je dobil pri vratih pošteno hraco, da je zadel bez prag, na žandarmerijski postaji pa so imeli za včerjjo ocrite postri.

A. A.

Lovec je na štor sedel ...

AUGUST SAMIDA iz Občine pri Dol. Toplicah je eden najbolj znanih lovcev pod Rogom. Bil je 20 let vodja lova v prostranih roških gozdovih od Podstenic do Sv. Petra in Planine. V času svojega službovanja je doživel toliko zgodb, da se ne da opisati. Bil je tudi dobriga očesa, saj je položil na dlako 5 volkov, 180 divjadi prasičev ter več 100 lisic; v eni sami zimi jih je pospravil 40. Lovec Samida je tudi eden najboljših polharjev. V eni sezoni jih je ujel 750. Če se vam da poslušati lovške dogodisci, ga obišcite, rad vas bo sprejel, ta vedno nasmehani mož s prežiljko za ušesom.

S. DOKL.

Hišo vam dam, petrolejke - ne!

Petrolejke sodijo med najbolj dragocene Vilfanove starine

Zares je nenavadna usoda nekaterih kmečkih domaćij: še pred slabim mesecem sem v vasi Drage ob gorjanski cesti, nedaleč od znanega Badovinčeve gostilne na belokrajski strani gledal opuščene hiše. Domačini se sedijo v širni svet, usoda jih žene v večje kraje, v tujino. In v isti vasi sem zdaj srečal novo nenavadnost: medtem ko se drugi sedijo iz vasi, se je Hinko Vilfan, sicer Ljubljančan, v vas, ki postaja vse bolj prazna priselil.

Hiša za 3 tisočake

Ko se je zadele prejšnje desetletje, ed je Hinko Vilfan za tri tisočake — tedaj 300.000 dinarjev — kupil hišo od vaščana, ki je živel v Zagrebu. Med vojno je bila sicer hiša delno porušena, a eden od domaćinov je vojno prežive, kot član obojnikega gibanja v Franciji in se po vojni naselil v deloma

V hiši je prava Papičeva galerija — na sliki je Vlah

podprt hiši. Probivalci vasi so zvezdne Vlahi, njihov nemirni duh jih vedno znova žene v svet.

Tudi lastnik te hiše se je preselil v Zagreb. Hinko Vilfan je njegovo hišo odkupil in v njej zacet urediti edinstven kmečki muzej. Učitelj, ki ga je življene premetavalo od otoka Paga, kjer je bilo njegovo prvo učiteljsko mesto, pa po Stajerski, Bell krajini, Českoslovaški, Bovcu in Hrastniku, je končno zajadral v Ljubljano, kjer je bil tudi upokojen. Med vojno je bil v XV. brigadi in prehodil Belo krajino počez in po dolgem. Tako se mu je priljubila, da je končno sklenil, da bo del svojega upokojenskega življenga preživel v tej deželici pod Gorjanci.

Obisk pri Dragovanu

Za vse življeno si bo zapomnil prijaznost belokrajskih ljudi: brat je bil učitelj v Metlikah in Hinko je med počitnicami redno hodil na obiske. 1923. leta sta odšla iz Metlik v Lokvico, kjer so jima pri Dragovanu v gostilni postregli z vinom, ki sta ga narodili. Košata gospodinja pa je postavila na mizo tudi jerbas orebov in hlebec domačega kruha — zastonj. Dobroto Belokrajanov pa je kajpak dodobra spoznali tudi med okupatorjevim divjanjem po naši domovini.

Zbirateljska strast se je Hinka prijela že v prvi svetovni vojni, ko mu je brat, ki je padel na Plavi prinesel okrasni žebelj za vrata.

Brižkone je to bilo 1916. leta, se spominja danes tega dogodka Vilfan. Staro oče je bil kotlovn kovač in je med drugim montiral tudi veško parno kotlovnico. Njegov vnik pa je imel že pred prvo svetovno vojno model za vlivanje sveč. Odtlej je ves čas zbiral starine, tako da je njegova hiša v Dragah, kjer preživi običajno polovica leta, pravi kmečki muzej. Njegova zbirka obsegata več sto kosov različnih starin, med katerimi najdemo tudi leseno stopo s tolkačem za izdelovanje ječmenove ali prosene kaše. S stene lahko potegne ovratnico za psa čuvajo, da se lahko obrani volkov, ki jo je dobil na Koroškem. Zbirka je izpopolnjena s starimi knjigami, med katerimi so tudi rokopisne, s starim denarjem in pravo kiparsko galerijo, v kateri prevladujejo dela Julija Papiča, metliškega rojaka, ki živi in dela v Zagrebu.

Dragocene petrolejke

Za svojo najrečjo dragocenost v obsežni zbirki smatra Vilfan blizu 100 let stare dragocene petrolejke: to je zares umetniški dunajski izdelek. Na politkah je videti tudi veliko zbirko starih likalnikov na zeleni, med katerimi zbuja pozornost zlasti poseben likulnik stočaste oblike, ki je bil v rabi samo na Slovenskem in samo v tistih pokrajinah, kjer je bila v narodni nosi peča. Med likalnikom je vreden omembe tudi del lesnega likalnika iz 1780. leta, ki ga je našel na Koroškem, a žal manjka vajjar.

Vilfan zbirka tudi panjske konjenice, lesene skrinje — najstarejša nosi napis 1837, ima pa tudi lesenen baročnega Kristusa iz poihografske rezbarske delavnice ki je morda še iz 17. stoletja.

Z njegovo zbirko se zanimajo muzeji in posamezniki. Pred časom mu je navdušen obiskovalec ponudil veliko vsto denarja za staro dunajsko petrolejko, ki je danes zares že prava redkost. Vilfan pa mu je odvrnil: »Hišo ti dam, petrolejke pa ne!«

**»Zhe je bla pa tvoja
grevenga...«**

Ce sta bila tvoj kes in žalost resnična — tak je začetek enega od odlomkov starega molitvenika iz Skofje loškega uršulinskega samostana: molitvenik je napisan v bohoritiči. Od tiskanih knjig je najstarejša Breviarium Romanum iz 1795. leta, ki so jo izdali v Benetkah. Brevir je napisan v latinski.

In ko smo že pri omenjanju najstarejših kosov zbirke: najprej se je Vilfan odločil za bodec iz srednjega veka, takoj nato pa se je spomnil na del lepo okrašenega lonca, ki so ga uporabili količarji na Ljubljanskem barju.

Skoda je, da so mu med vojno pokradli zbirko starih znakov, pripravo za delanje vžigalic ter bronast srp. Zato pa mu je ostala lepa zbirka starin ur, od katerih zbuja zanimanje lepa slika Temze s stolpom pri vhodu v londonsko trdnjava — na zvoniku pa je namesto slike ura, ki še danes kaže čas in ki jo lahko naviješ da zligno staro melodijo.

Vilfanova kmečka hiša v vasi Draga je zares pravi kmečki muzej. Vse v hiši je

starinsko, človek se počuti v njej, kot da bi namesto 1970. pisali 1870. leto. — Po stenah visijo starci kljuci, porcelanske pipe, ki so jih dali delati kranjski Janezi, ki so odhajali od vojakov, in na katerih so napisali o večni zvestobi do cesarja ki naj skrb za mili narod, medtem ko naj fantovo dekle ostane zvesto njemu. Tudi žganje, ki vam ga Vilfan ponudi, je v starih »frakeljčkih«.

Edino, kar spominja na današnji čas, so kipi Julija Papica, sošolca bratov Kalinov, a še ti so v prikazovanju Vlahov in starih običajev nekako starinski, prav nič iz današnjega časa.

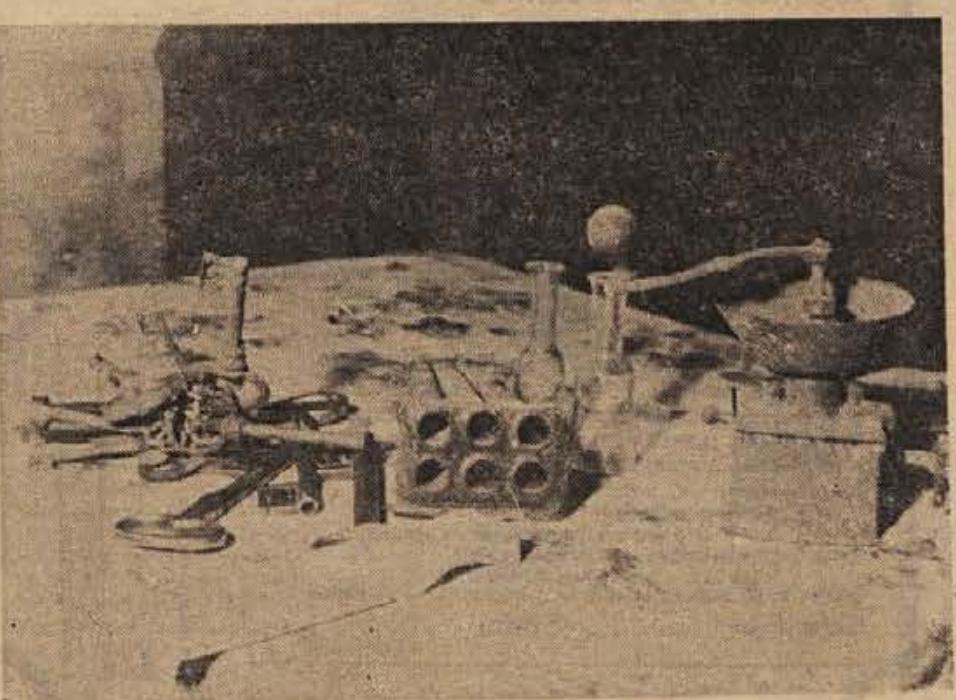
Nenavaden je zato občutek, ko stopiš iz tega kmečkega muzeja v mrzel zimski dan: nekje više v vasi zamolko laja pes, ker čuti tuje, pri sosedovi hiši joka otrok, ker ni pravi čas dobil svojega zajtrka, in v jasen, sončen dan se iz nekaterih dimnikov kadi dim. Življeno se prestavi za stoletje naprej, nič več ni čutiti idilike starih časov, ki diha iz vsake Vilfanove starine: likalnika, skrinje, petrolejke ali pape...

J. SPLICHAL

Foto : M. VESEL.

Hinko Vilfan je velik ljubitelj starin

Ključi, priprava za vlivanje sveč, mlinček — same starine

OPOZORILO

Uprava Belokrajskega muzeja v Metlikah opozarja prebivalce, da hodijo zadnje čase po Beli krajini ljudje, če da zbirajo razne stare predmete za Belokrajski muzej. Pred kratkim se je v upravi muzeja zglasilo nekaj ljudi, ki so povedali, da so nedavno tega darovali za muzej stare predmete, ki pa jih ustanova seveda ni prejela, ker je bilo njeno ime samo pretvezeno, da so neznanzi zbiralci starine izmamili od ljudi in jih pridržali zase ali pa, verjetno, drago prodali.

Belokrajski muzej opozarja, da za zdaj nima nikje povlastila, da bi v njegovem imenu zbiral zanj razne muzejko zanimive predmete.

Uprava
Belokrajskega muzeja
v Metlikah

V hiši je prava Papičeva galerija — na sliki je Vlah

KNJIŽNE ZBIRKE DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE ZA LETO 1970

MODERNA DRUŽBA

Zbirka je namenjena tehničnim, gospodarskim, socialnim in političnim problemom našega časa. V njej bodo izšle tri knjige, ki s svojo snovno aktualnostjo in dokumentarno prepridljivostjo načenajo nekatera eksistencna vprašanja sodobnega človeštva. Izšle bodo te knjige:

Stanis Krasovec: CLOVÉSTVO, LAKOTA IN KRUK (Včeraj — danes — jutri)

John K. Galbraith: NOVA INDUSTRIJSKA DRŽAVA

SVET V CASU, XI. PRIHAJA (1970—1980)

Knjige bodo natisnjene na brezlesnem papirju in vezane v celo platno. Naročniška cena: platno 200 din (18 mesečnih obrokov po 22 din).

William Shakespeare: ZBRANO DELO IX.—X.

Za leto 1970 je založba pripravila dvoje knjig Shakespearovih zbranih del:
Deveta knjiga: TROYLUS IN KRESIDA, DOBER KONEC VSE POVRNE MILO ZA DRAGO
Deseta knjiga: LJUBEZNI TRUD ZAMAN, KRALJ RICHARD II., KRALJ JOHN, BENEŠKI TRGOVEC

V zbirki je tudi dodeljeno šest osmih knjig, z tem dvema se zbirka billa k koncu. Slovenci dobivamo z njo prvi celotno in sistematično urejeno umetniško tečev največjega dramatika vseh časov.

Oba knjigi bodo tiskani na brezlesnem papirju, vezani v celo platno in polusne. Naročniki dobe zbirke za 100 din (celo platno) ozidoma za 120 din (polusne). Cena lahko poravnate tudi v 3-mesečnih obrokih po 22 din (celo platno) ozidoma po 24 (polusne).

A. S. PUŠKIN: IZBRANA DELA

Pesniško delo klasičnika ruske in svetovne književnosti Aleksandra Sergejeviča Puškina obsegata trikolo, epike pesništve, tragedije, povesti, roman, pravljice, skrata vse osnovne zvrsti literarnega ustvarjanja. Izbor njegovega najpomembnejšega dela bo založba izdala v šestih knjigah:

- I. knjiga: PESMI
- II. knjiga: POVESTI
- III. knjiga: POVESTI, CLANKI, PISMA
- IV. knjiga: DRAME
- V. knjiga: PESNIŠTE, PRAVLJICE
- VI. knjiga: JEVGENIJ ONJEGIN

Vseh deset knjig bo tiskani na brezlesnem papirju in vezanih v celo platno. Cena za naročnike: platno 250 din (18 obrokov po 25 din). Naročniki začno plačevati obrok v mesecu, ko se naroči na zbirko.

Henrik Sienkiewicz: IZBRANA DELA

Henrik Sienkiewicz je veliko ime svetovne književnosti, prvi Poljak, ki je bil nagrajen z Nobelovo nagrado za književnost (1905). V njegovih zgodovinskih romanih živi poljska preteklost: nastopajo zgodovinske osebnosti hkrati z junaki, ki jih je otvila pisateljeva fantazija. Ijuberenska doživetja se prepisajo z dvorskimi intrigami. V ospredju vsega pa so spopadi in viteška dejanja glavnih junakov. — Založba bo izdala njegovo izbrano delo v desetih knjigah:

- Z OGNJEM IN MECEM — 1. knjiga
- Z OGNJEM IN MECEM — 2. knjiga
- POTOP — 1. knjiga
- POTOP — 2. knjiga
- POTOP — 3. knjiga
- MALI VITEZ
- KRIZARJI — 1. knjiga
- KRIZARJI — 2. knjiga
- QUO VAUDIS
- SKOZI PUSCAVO IN GOSCAVO

Vseh deset knjig bo izalo v letu 1970 in sicer v dveh zaporednih ciklih po pet knjig. Knjige bodo natisnjene na brezlesnem papirju, vrorno opremljene in vezane v celo platno. Cena za naročnike vseh deset knjig: 650 din. Znesek lahko poravnate tudi v 33-mesečnih obrokih po 50 dinarjev.

BIOGRAFIJE

V popularni zbirki, ki ji ne manjka vnetih pralcev, bodo tudi traje zivljenjepisani romani in sicer:

Božidar Malenšek: POJOČI LABODI (Kette in Murau)

Arthur Luther: DEMON (roman o Lermontovu)

Rudolf Hartmann: ROBERT KOCH — ZDRAVNIK IN RAZISKOVALEC

Knjige bodo tiskane na brezlesnem papirju, vezane v celo platno in polusne. Cena za naročnike: celo platno 200 din (18 meseč. obrokov po 22 din) in polusne 220 din (18 meseč. obrokov po 22 din).

UGODNOSTI ZA NAROČNIKE

Vsem, ki se naroči na katerokoli od omenjenih zbirk, nuditi zainteresirani romani in sicer:

Božidar Malenšek: POJOČI LABODI (Kette in Murau)

Arthur Luther: DEMON (roman o Lermontovu)

Rudolf Hartmann: ROBERT KOCH — ZDRAVNIK IN RAZISKOVALEC

Naročila sprejemajo vse knjigarne, zastopniki založbe in s priloženim naročilnikom tudi uprava

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE,
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

IZREŽITE IN POŠLJITE V OVOJNICI

NAROČILNICA

Obvezno naročam naslednje knjizne zbirke DZS za leto 1970:

• MODERNA DRUŽBA	IX.—X. pl. 200 din
• W. Shakespeare: ZBRANO DELO	pl. 100 din, pus. 120 din
• A. S. Puškin: IZBRANA DELA	pl. 250 din
• H. Sienkiewicz: IZBRANA DELA	pl. 650 din
• BIOGRAFIJE	pl. 100 din, pus. 120 din

Naročnino bom plačal: — takoj
— v predpisanih mesečnih obrokih

Knjige pošljite na naslov: — stalnega bivališča

— na kraj zaposlitve

(Zbirke, ki jih naročate in ustrezeno pogoje, prosimo, obkrovite.)

Kraj in datum:

Podpis:

Ime in priimek:
Kraj:
Ulica:
Zaposlen pri:

**DBH
NOVO MESTO**

VAŠA BANKA JE
DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM i
in ekspoziturama v METLIKI
in TREBNJEM

ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobrevamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: Kmetijska zadružna Zužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

Varčevalci, ki imata na hranilni knjižici vsaj 500 dinarjev, je nezgodno zavarovan!

Gostinsko-turistična organizacija

«GOSTUR»
pri »BETI«, Metlika

obješča
cenjene goste, da je

**GOSTISCE
VESELICA**
odprtvo vsako soboto
in nedeljo
od 10. do 24. ure.

Za obisk se priporočamo!

Veleblagovnica
»NAMA«, Ljubljana
Tomšičeva 2

objavlja
za blagovnico v Kočevju
prosto delovno mesto

MESARJA

Pogoji: izuchen mesar,
eno leto prakse, poskusno
delo en mesec.

Delo za nedolžen čas.
Pismene ponudbe z dokazi
o izobrazbi in praksi
sprejemata kadrovska služba do 20. marca 1970.

OKROŽNICA

nekdanjim članom
DRUSTEV KMECKIH FANTOV IN DEKLET
TER NJIVE IN BRAZDE

400-letnico hrvaško-slovenskega kmečkega upora, ki bo februarja 1973, naj bi proslavili v Vidmu ob Ščavnici z otvoritvijo osnovne šole, ki bi jo poimenovali po voditelju tega upora Matiji Gubcu. Na proslavi naj bi sodelovali ali se je vsaj udeležili še vsi živeči člani Društva kmečkih fantov in deklet, člani akademskoga agrarnega kluba »Njiva« in srednješolskega agrarnega kluba »Erazda«, sedesa pa tudi čimveč kmečke, delavske, srednješolske in visokošolske mladine.

Literarni krožek videnske osnovne šole pripravlja izdajo brošure, ki naj slovensko javnost opozori na proslavo 400-letnice kmečkega upora in na akcijo takratne maldine na vasi, ki je pred vojno uspelo zgraditi kulturno-prosvetni dom Matije Gubca.

Skrmom videnske knjižnice naj bi tik pred proslavo prikazala mladinsko gibanje pred revolucijo. Poseben poudarek bo dalj proslavi posvetovanje zgodovinarjev: Slovensko hrvaški kmečki upor v slovenski tradiciji in politiki.

S to akcijo naj bi zbrali za osnovno šolo vsaj nekaj sredstev, večji del pa bi prispevale republiška izobraževalna skupnost, republiška skupnost otroškega varstva in občina.

Opozarjam na akcijo in vas vabimo k sodelovanju. Do ustanovitve iniciativnega odbora, prosimo, se za informacije, želite in predloge obražajte na tovarisko Vladimira Krefta, podpredsednika skupščine Gornja Radgona.

Začasni odbor

DROGERIJA

TRGOVSKEGA PODJETJA

DOLENJKA

na novomeškem Glavnem trgu

je prenovljena, povečana
in najlepša trgovina
v Novem mestu.

OGLEJTE SI PRODAJALNO!
ODPRTO NONSTOP!

Zakaj rastejo dekletom prsi?

Med prvimi na Hrvaškem je osnovna šola Rovišće vpeljala spolno vzgojo v obvezni pouk. Tudi tu so začeli malce sramežljivo, zdaj pa zelo resno podajajo predmet, ki je imel v začetku mnogo nasprotnikov.

Uvajanje spolne vzgoje v zagrebških osnovnih šolah pred enim letom je udarilo kot strela z jasnega. Kako pa so v Rovišču sprejeli novico o začetku javnih predavanj učencem o »sramežljivih vprašanjih«? To je bila v pravem pomenu besede revolucija v vzgoji učencev.

Led je prebil učitelj Stanislav Pavlić. Ze 1968. je v 8. razredu pri urah družbeno-moralne vzgoje začel govoriti učencem o odnosih med fanti in dekleti, o higieni žena, o zakonu, potrošnikih in podobno. O njegovem pionirskem delu so zvedeli zagrebški vzgojitelji, ga nekoč obiskali, sprejeli njegov način obravnavanja vprašanj in ga vključili v svojo skupino eksperimentalistov, imenovalo »zagrebška skupina«.

V tej skupini vsi prostveni delavci, ki se ukvarjajo s spolno vzgojo mladine, med seboj izmenjujejo izkušnje.

»Na začetku so imeli učenci do teh vprašanj zelo sramežljiv odnos,« je postal učitelj Pavlić. »Kot do vsega novega, so imeli tudi do tega odpor. Star

sem ni bilo prav, da otrokom pripovedujem »o gradih stvareh«, učence je bilo sram karkoli vprašati. Toda nekako sem se jim je približal. Prosil sem jih, naj na listek napišejo vprašanja in jim obljubil, da bom na vsa odgovoril. Od tedaj smo začeli sodelovati.«

Učitelj Pavlić nam je pokazal cel kup popisanih papirčkov. Zapisali smo si nekaj zanimivih vprašanj:

- Zakaj rastejo dekletom prsi?
- Kako sem prišel na svet?
- Kaj je ljubezen?
- Kakšna je razlika med ljubezni in simpatijo?
- Kaj mora narediti dekle, ko dobi menstruacijo?
- Kako naj se odresem fanti, ki mi predлага intimne odnose?

● Ali se in kako se hrani otrok v materinem telesu?

● Kako se ljubimo?
● Kakšno barvo oblike je najbolje nositi ob menstruaciji?

● Kako se moramo pripraviti na poročno noč?

● Ali je prvo razmerje boleče?

Učenci se očitno zanimajo za vprašanja iz spolne vzgoje ne samo zato, ker se v šoli pogovarjam o kočljivih stvareh, temveč tudi zato, ker so v 8. razredu že doraščajoča dekleta in fanti, od katerih se bodo mnogi kmalu poročili, morda že takoj po končani šoli. Prav gotovo je bolje, da jim znanstveno razložimo to, kar jih zanima in čaka, kot pa da jim o tem površno pripovedujemo prijatelji ali da o tem berejo v nestrokovnih revijah in časopisih.«

Počasi so dosegli sodelovanje med šolo in starši. Za starše so pripravili nekaj predavanj in sami so se priprivali, da ni treba zavreči tega, kar pripove-

UCITELJ
STANISLAV PAVLIĆ

duje učitelj Pavlić. Nasprotno, pritrdirili so, da bo vse to njihovim otrokom v življenju prišlo prav.

Spolno vzgojo poučujejo sedaj kot poskusni predmet v 30 šolah na Hrvaškem. Roviščanska šola izmenjuje izkušnje z drugimi šolami v »zagrebški skupini«. Prizadevajo si, da bi spolna vzgoja postala drugo leto obvezen predmet v vseh osnovnih šolah.

Ce se bo to zgodilo, bo do mnogim koristile izkušnje učitelja Stanislava Pavlića iz Rovišča.

S. M.
(Po »Bjelovarskem listu«)

Pogovor z zdravnikom

Kako vplivata na človeka veter in temperatura

Ljudje spadamo med toplokrvna bitja, ki imajo poseben center v svojih možganih za urejanje telesne temperature. Napredok človeštva v teku prazgodovine in zgodovine je temu centru zelo olajšal delo, da laže obdrži stalnost temperature. Za to je več različnih načinov. Stanovanja, kurjava, hlajenje, oblike, obutev in še drugi pripomočki ustvarjajo pogoje za vecje človekovo udobje. S tem pa je postal današnji človek bolj občutljiv za zunanje vplive od svojih davnih prednikov, ki so bili bolj utrjeni zoper temperaturne spremembe in veter. Prevelika vročina in prevelik mraz škodljivo vplivata na nas, posebno še, če je v zraku vlaga.

Nizke temperature povzročajo prehladne bolezni, če je zrak vlažen, ozebljene in v izrednih slučajih prehladitev vsega organizma in celo zamrzanje. Visoke temperature pa v primeri vlagi, ko telo ne more z izhlapevanjem oddajati oddišne topote, neugodje, slabost in nemoc pa tudi toplotno kaz. Razumljivo je da pri dotiku z ognjem ali zelo vročim predmetom, tekočino ali plinom, staknemo opekinje te ali one stopnje.

Samodejno urejanje telesne temperature ureja telo na približno naslednji način. Če je vročina, se najprej razširi žilice v koži, postanemo rdeči. Kri iz globine telesa prihaja k površini in se tam ohlaja. Če to ne zadostuje, se potimo. Mokra koža je boljši prevodnik topote in ohlajanje je večje. Če je še to premalo, potem začnemo globoko in hitreje dihati ter tako oddajamo topoto, ki je preveč, s povečanim izločanjem hiakov skozi dihalo. Če je mraz se prav nasprotno skrčijo žilice v koži, postanemo bledi. Kri gre v globlje dele telesa, kjer se manj ohlaja. Če to ne zadostuje, se skrčijo v koži drobne mišice, ki dvigajo dlanice, dobimo kurjo polet. Če še to ni dovolj, začnemo drgetati večje mišice in mišične skupine, kar sprošča topoto in telo se ogrevata.

Pri vsem tem dogajaju imata precejšnjo vlogo veter. V bistvu je veter le gibanje zraka. Veter odvzema telesu topoto, celo zelo šibek veter lahko telo močno ohladi. Ce deluje na telo v zaprtem prostoru hladen veter, je to prepričljivo. Vlažen veter ima večji vpliv na telo, kot ce je suh. Prav tako je različen vpliv vetra, če je vroč ali pa mrzel. V takem slučaju govorimo o komhliniranem vplivu vetra. Poleg direktnega vpliva vetra na telo vpliva veter tudi posredno. Odstranjuje iz zraka različne nečiste delce z drugimi besedami, snaži zrak. Seveda je mogoče, da je vpliv prav obraten. Veter lahko suši zemljo, dviga prah in zrak kvare. Veter lahko prenaša na zelo velike daljave povzročitelje različnih bolezni, drobne žuželke, cvetni prah, ki pri občutljivih ljudeh povzroča preobčutljivostne reakcije, lahko pa prenaša tudi radioaktivne delce.

Ne skodujte, če to vemo. Bolj se bomo znali pasiti pred skodljivimi vplivi temperature in vetra. Pravilno se bomo oblačili in predvsem tudi obuvati, varovali se bomo prepriča in skrbeli za osebno čistoto ter gojili pravilne higieniske navade.

Dr. Božo Oblak

DUŠAN
dREJA

Kajenje in zdravje

Zdravstvena vzgoja in izobraževanje v bojih proti kajenju

■ na delo z mladino zaradi preprečevanja začetnega poskusa in poznejšega kajenja.

Kako bomo ravnali z odraslimi, ki jih želimo odvaditi kajenja?

V delu z odraslimi gre predvsem za izobraževalno in informativno dejavnost. Zeleti pa je, da kadilce ne seznanjam le z najnovejšimi dogajanjemi ter jih obogatim z znanjem o problemu »Kajenje in zdravje«, temveč da v čim več meri vplivamo na stališča posameznikov ter jih motiviramo, da se odločijo za opustitev kajenja ali vsaj za spremembno dosedanje kadilske prakse. Preden bom govoril o metodah za odvado kajenja, je potrebno, da nekoliko razmislimo o naslednjih vprašanjih:

— Zakaj kadijo ljudje?
— Kakšne informacije so kadilcu potrebne?

Zakaj ljudje sploh kadijo?

Z vidika množične psihologije stejemo kajenje pred

vsem za enega izmed socioloških pojavov, ki ga naša družba, žal, ne samo trpi, temveč ga s svojimi dopustnimi stališči in z družbenim navadami neposredno goji in spodbuja.

Če vprašamo posameznega kadilca »zakaj kadi« dobimo prav različne odgovore. Ta domnevajo, da mu kajenje pomaga ter ga spodbuja pri ustvarjalnosti in domiselnosti. Drugi ima občutek, da ga »kadilni kult« ob privlačju, sočasni drži pri ugašanju cigarete, pa tudi ponuditi in sprejemljaju cigarete raje nekakšne zadrege. Pogosto pa kadilci očitno želijo, da mnogi pri raznjanju s cigaretami postiščeta ustvariti podobno neke lagnosti. Tretji misli, da sta kus in vonj tista, ki izjema cigaret: njeni mikavkini. Pretekateri trdi, da ga cigareta spodbuja, drugi zopet, da ga pomirjuje. Kaj torej naj prislušča? Imerovanemu amfotopenemu delovanju nikotina na avtonomni živčni sistem? Pogosto pa kadilci brez ovinkov priznajo, da od cigareti nima nobenega posameznega užitka, temveč da kadilci bolj ali manj iz navade skratka, da mu nekaj manjka, če ne kadi.

Mladim ljudem se zdi, o tem so celo prepričani, da je kajenje znak edinstvenosti, emostnosti, možnosti — mnogi kadilci iz dolgačja, zaradi družbenega kontakta, zaradi važnosti (blefiranja) ipd. Pr, tem pa morajo dostikrat pogosto premagovati neprijetno počutje, ki se kadilci stopnjuje do slabosti, če preden jim pride cigareteta v navadu.

Psihologi ugotavljajo, da je za tistega kadilca, pri katerem je kajenje že tako vrnjeno v osebnost, da mu pomenu del njegovega osebnostnega vedenja, del kompleksa, gotovosti njegovega »ajaza« — odvada kajenja eden izmed najhujših problemov, za rešitev katerega dostikrat niti ne zadošča več doživetje resnih zdravstvenih motenj.

Za izboljšano vzgojo otrok mladine in odraslih

Vzgoja srca je odločujoča, če hočemo imeti plemenite ljudi in če želimo ustvariti zares boljšo družbo ter v njej odnose, ki bodo gradili mostove od človeka do človeka

Celo leto 1970 je UNESCO ugledna mednarodna organizacija za vzgojo in izobraževanje posvetila vzgoji. Obrnila se je na vse dobre in njihove vlaste ter vzgojne in druge strokovne organizacije, da bi si v letu 1970 se posebno prizadevale izboljšati vzgojo otrok, mladine in odraslih. Ta prizadevanja naj bi se pokazala pri predšolski, šolski, zunanjskošolski in posolski vzgoji v skladu z vzgojnimi potrebnimi človeštva — posameznika in dežele — ter časa, v katerem živimo, ko znanost, tehnika in kultura dobivajo neslutene dimenzije, ko že grozi nevarnost, da se človek odturni samemu sebi.

Pozamezne mednarodne organizacije se že dogovarjajo o svojih programskih akcijah. Npr. OMEP — mednarodna organizacija za predšolsko vzgojo, poudarja v tem letu predvsem igro, ki je ne-pogrešljiva v življenju majhnih otrok in ki je naboljša vzgona metoda za oblikovanje predšolskih otrok v njihovem intelektualnem, emocionalnem in psihičnem razvoju.

Igra je tudi terapeutično sredstvo za odpravljanje Slovenske je pred kratkim vo dočlenjen v razvojudila posvetovanje za kadre, družbo.

ki pomagajo usposabljati starše za boljše vzgojitelje otrok. Svet za vzgojo in zaščito otrok Jugoslavije pripravlja seminarje za kadre, ki delajo z otroki glede na interes v njihovem prostem času. Vse to prispeva k izboljšanju vzgoje nasploh. Vendar to že ni dovolj, zlasti ne, če poziva UNESCO, ta tako prizadetna organizacija, katere članica je tudi Jugoslavija, k novim akcijam. Odgovornosti ni čutiti prav tam, kjer bi jo upravičeno najbolj pritičkovali, tj. v izobraževalnih ustanovah, kajti prav te so preveč obrnjene v golemu izobraževanju. To dokazuje tudi sicer nezaščitni in vendarje legalni A in B program republike slovenske izobraževalne skupnosti za finančiranje izobraževalno-vzgojnega dela.

Pa tudi mi stari ne moremo stati ob strani. Truditi se moramo, da izboljšamo svoje vzgojne postopke in vzgojno klimo nasploh, tako doma kot v šoli. In vplivati moramo na to, da se bo vzgoja v naši družbi bolje cenila. Ne pozabimo, da je tudi vzgoja srca odločujoča, če hočemo imeti plemenite ljudi in ustvariti boljšo družbo.

ANKA GOSNIK-GODEC
SOLARJI

otrok, lahko pa postane nevarna, če ne poteka v primerno oblikovanih prostorih z ustreznimi predmeti itd. Nacionalni komite OMEP Jugoslavije že pripravlja svoje prispevke k tej akciji.

Zvezda prijateljev mladine

Več kot 241 milijonov ljudi

Bačeva past

Druga vojvodinska brigada je med borbo v Bosni imela v svojih vrstah borca Bačo, ki je strašno rad spal.

Nekoč so Bača postavili za stražarja pred kolibjo, kjer so prenočevali borci njegove čete.

«No je komisar pregledoval straze, je prišel tudi do Bače, ki je junaško smrčal. Komisar ga je stresel:

«Bogme, Bačo, spet si zapal na strazi!»

Bača se je zbudil iz snova in zavplil:

«Sloj! Ko pa je zagledal pred seboj komisarja, je stopil v pozor in raportiral:

«Nisem spal, tovaris komisar! Le oči sem zaprl, da bi sovražnik, če bi se prikljal, mislil, da spim in da ga ne vidim... Teden pa bi jaz na vsem teme usekal po njem!»

Kot pravi pregovor

Ceta je imela redno konferenco. Komandant je govoril o disciplini, komisar o politični aktivnosti med ljudstvom, četni bolničar pa o higieni. Bolničar je svoje predavanje podarjal z različnimi dejstvi, pa tudi z nekaterimi nerazumljivimi strokovnimi izrazi. Na koncu je rekel, da pravi ljudski pregovor: »Čistoča je pol zdravja!«

Za njim je spregovoril deseter Jonica, ki mu je ta pregovor bil močno všeč. Takoj ga je poskušal »povojačiti« in je svoj razlag o ravnjanju z orozjem takole zaključil:

«Tovariši, svoje oroze moramo dobro varovati in skrbeti zanj, saj pravi ljudski pregovor, da je čistoča pol puške!»

*

Kar se tiče vere, sem si na jasnem: boga ni, pač pa so bogovi!

Ko so čakali, da bo s konja zdrsnil na osla, je padel v - mercedes.

Seksualna revolucija ima veliko prednost: kontrarevolucionarji so impotentni.

Organizacija Združenih narodov je določila, da bi se popis prebivalstva, ki velja za vse države, moral končati v zacetku ali v tečju leta 1970.

Popis v SZ je del te svetovne akcije. Glavni sovjetski statistik je sporočil, da so s popisom ugotovili sta-

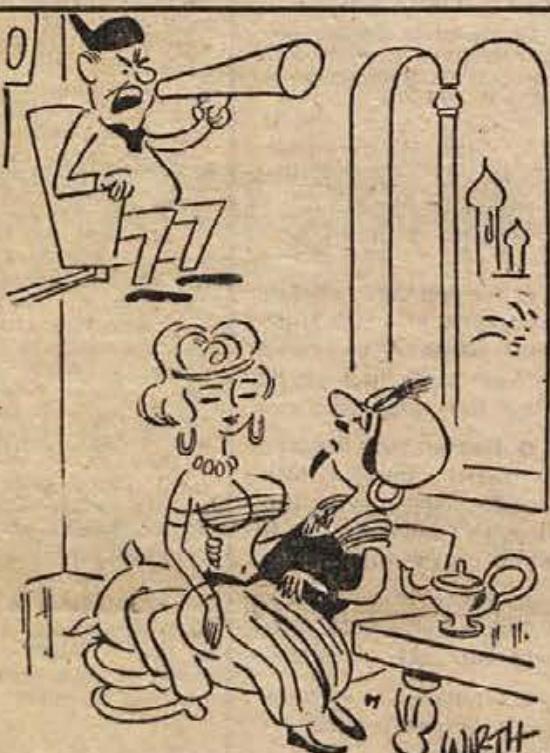
nje prebivalstva do 24. ure v noči med 15. in 16. januarjem tega leta.

Da bi centralna statistična uprava zagotovila učinkovitost, je med popisom uporabljala tri dopolnilna zagotovila za natančno evidenco, ki jih v drugih državah ne uporabljajo. V SZ evidentirajo pri socialnem, gospodarskem in urbanističnem načrtovanju.

Vsek človek, ki ga popisuje, dobi potrdilo, kar izključuje ponavljanje. Razširili so tudi vprašanja o narodnosti in izobrazbi. Te podatki potrebujejo za analizo pri ustanavljanju sol raznih narodnosti in pri izdajanju knjig v jezikih narodov SZ. Narodnostno pripadnost določa vsaka oseba sama, ne da bi jí bilo treba pokazati kakšen dokument. Vse osebe, ki jih popisujejo, odgovarjajo na 11 vprašanj.

● HAMBURSKA pristaniška policija je našla v cestnem valjarju, pripravljenem za izvoz, 1500 revolverjev. Tačko je prišla na sled mednarodni druščini prekupcevcev z orožjem.

● STO PICASSOVIH risb in slik so za skupno 150.000 dolarjev prodali v neki newyorski galeriji. Najdražja je bila risba Renjeni rokoborec, za katero je plačal zaseben zbiralec 6 tisoč dolarjev.

»Ne, ne, Aladin — drgniti moraš svetilko!«

Frutella

58

»Morda bolje nego ti, čeprav ga še nisem videl. Poznajo ga moji akti.«

»Ovadbe? Gotovo so lažnive. Gašper je dober človek. Srce ima in pamet in velike svobodne misli.«

»Filozof! Hehe! Kmetiški filozof!« se je rogal pater Jurij.

»Eh, lutrski prekucuh je. Njegov oče je bil stiški cistercijan, ki je živel s svojo ljubico in z otrokom — kakor vecina drugih patrov — svobodno življenje v sliškem samostanu, dokler ni prišel na vizitacijo sam oglejski patriarh in raznal lutrsko sodrgo. No, zdaj veš, kdo je tvoj Gašper: lutrska kri patra Celestina.«

»Gašper je modrijan, misle,« je vztrajala Marija.

»Brezverec je,« je pribil pater Jurij.

»Ni res, čestiti oče. On je svojeverec. Vsi veliki filozofi so bili svojeverci: Budha, Sokrat, Kristus, Mohamed, Spinoza...«

»In — Gašper! Hehehe!«

Marija je skomignila z rameni.

»Ne recem, da je tako silen prevratnik človeške družbe, kakor so bili oni. Svojeverec pa je tudi on. Mislec, ki živi strogo po zakonih svoje duše.«

»Aha! Le da se ti zakoni ne ujemajo vselej z obče priznanimi zakoni njegove okolice.«

»Ujemajo se z njegovo potrebo, ki mu jo je zapisal v kri najvišji zakonodajalec — narava.«

»Mater spiritualis, iz vas govori holandski žid Spinoza,« je resno opomnil gvardijan.

»Cestita gospoda, čas je, da nam moja žena postreže še s čim drugim nego z lažno filozofijo. Marija, prosim, poskrbi za dober predjužnik!«

Tistega dne — bil je novega leta dan — je bila pri mestnem sodišču velika gostija. Na kosilo so bili

Material o popisu bodo obdelali s pomočjo najnovejšega elektronskega računalnika »Minsk — 32«, kar jim bo prihranilo delo in papir, hkrati pa je to tudi revolucija v načinu obdelovanja popisnega materiala. Rezultate popisa bodo objavili konec aprila.

Po napovedih, ki so jih objavili, lažko poveano, da bo število prebivalstva SZ 15. januarja 1970 preseglo 241 milijonov ljudi.

M. MAKSIMOV

Francozi ne žele bogastva

Sodeč po rezultatih ankete, ki jo je izvedel pariški zavod za raziskovanje javnega mnenja, da ne vsak drugi Francoz ne obogateti.

Od sto anketiranih oseb (obej spolov, z najrazličnejšimi poklici, in izobrazbo, iz vseh družbenih slojev) jih je 50 odgovorilo, da nočejo bogastva. Obogatiti se želi le 42 odstotkov anketirancev, 8 odstotkov pa ni izrazilo o tem nobenega mnenja.

Anketa je pokazala, da si želijo bogastva predvsem mladi ljudje. Želijo vse, kar daje civilizacija, in sicer takoj. Menijo, da denar bolj koristi človeku 20 let kot pa starejšim ljudem, češ da ga bodo mladi bolj smotreno uporabili.

Nude-look ni kazniv

Tudi v konzervativni Italiji se uveljavlja najnovejša moda prosojne ženske oblike, tako imenovani nude-look. Neko sodisce je pred dnevi razsodilo, da ženska s prosojno bluzo ne spodbuja k razvratnosti.

Na zatožni klopi se je znašla gospodinja iz Bologne, ki so jo prijeli na ulici, ker je nosila prosojno bluzo, pod njo pa ni imela ničesar. Sodnik je pritrdiril njenemu odvetniku, ki je zatrjeval, da je nude-look samo nova moda, in ne prestopek, saj objavlja časopisi fotografije skoraj vseh filmskih igralk novega vala in fotografiskih modelov v takšnih oblačilih

1	2	3	4	5	6	
7						8
9			10			
11		12		13		
14			15		16	
			17		18	
19	20				21	22
23					24	
25		26	27			
			28			
29	30	31		32		33 34
35			36		37	
38			39		40	
41				42		
			43			

Križanka za vaš oddih

VODORAVNO:

NAVPIČNO:

- veliki gorski vrh, 2. oranje, 3. kača velikanka, 4. vrsta žita, 5. pridnost, 6. močan človek, 7. kontakt, 8. sončni ptič, 12. hrvatski narodni heroj, po katerem se imenuje velika zagrebska tovarna, 15. safe, 18. Ludolfov število, 19. svezenj, zavoj listin, 20. jarem, 21. glavno mesto Burme, 22. pritok Balajkskega jezera, 26. ruski letnik, 27. prostor, kjer građajo ali popravljajo ladjo, 30. mlaka luža, blato, 31. stisnjene, 33. tovarna perla iz Sevnice, 34. kamra, 36. mariborska operna pevka (Ondina), 39. pripadnik staroslovenskega naroda, 42. italijanski spolnik.

opravljeno sprejemnico ter odprla vrata na stebričast hodnik. Tiho jih je zaprla in se previdno ozrla... Nikogar

V dveh skokih je bila za ogrom in odpria je počasi vrata v refektorij... Prazno.

Že so se vrata zaprla za njo.

Katka je odzvonila poldne, je Katka še nekoliko počakala, potem je prinesla iz Marijine spainice majhno lično uro s tankimi stebriči s krasno cizeliranim nihalom ter jo postavila v prvo sobo na mizo. Nihalo je zugugalo in ustavilo. Ura ni šla.

Katka je stekla čez trg in potegnila za samostanski zvonec. Dolgo je čakala. Potegnila je še enkrat in zopet čakala.

Naposled so se vrata odprla.

»Gospa Koprivovka prosijo prav lepo, da bi prisli gospod pater Jurij takoj k njim. Ampak takoj, prosijo, ker sicer bo prepozna.«

In odhitela je.

Vratar je zmajal z glavo in zaprl vrata. Kmalu so se zopet odprla in pater Jurij je stopil čez zneženo cesto.

Katka mu je odprla in ga peljala v jedilnico.

»Gospa pridejo kmalu. Potrli so tole urico, ki so jo za božič dobili od gospoda v dar. Zdaj pa se bojijo povedati gospodu in nje, gospod pater, prosijo, da jim popravijo uro, še preden se vrnejo gospod z gostje.«

»Tako, tako. No, sem mislil, da je kaj hujšega. Kaj pa so počeli z uro, da so jo potrli?«

»Gledali sva kolesje, pa so sunili z nožičkom vanj. In takoj se je ustavila.«

»Hm. Naj skoči v samostan in vratar naj ji da zaboječ s finejšim orodjem!«

Katka je nemudoma izpolnila povelje.

povabljeni vsi gospodje svetovalci. Tudi pristav je dobil vabilo in se mu odzval.

Marija je ostala doma in povabila Katko na kosilo. Pomagali sta starci Mici v kuhinji in napekle so za samostan zavitek z okusnim mesnim nadrevom, jih zložile v veliko pekvo in jih polile z goso mastijo ter se enkrat popokele.

Nato je Marija pokrila pekvo s pokrovko, jo postavila na leseno ploščo ter jo s ploščo vred sama zanesla čez cesto v samostan. Pod pazduhu je stiskala zavezani lonček.

»Hvaljen Jezus! Oh, gospa Koprivovka! Pa kar sami prinesej!« jo je pozdravil vratar.

»Kar brž naj nesejo tole v kuhinjo na gorko. Ne sme se shladiti, sicer ni dobro. Ploščo naj mi pa takoj vrnejo. Ce pridejo kmalu, počakam, drugače pa tiderem. Bodo pa po kosilu poslati ploščo s posodo vred nazaj.«

Izočila je vratarju ploščo s pekvo.

»Hehehe! Ze tečem, se je smejal pater in odsklepetal po dolgem hodniku.

Komaj je zaprl za seboj steklena vrata na koncu hodnika, že je Marija skočila — tiko kakor mačka — v govorilnico in skozi njo v drugo siromašno

OSCAR WILDE:
romantična zgodba
fantastično
13

Canterville

Poznam v Ameriki veliko ljudi, ki bi radi dali sto tisoč dolarjev in se precej več, samo da bi imeli svojega družinskega duha.

»Mislim, da bi mi Amerika ne bila všeč.«

»Verjetno zato ne, ker nimaš podprtij ne različnih kurzitet,« mu je posmehljivo rekla Virginija.

»Hm, nimate ruševin! Nimate raritet, prav!« ji je odgovoril duh. »Zato pa imate svojo floto in svojo posebno oliko.«

»Lahko noč! Grem in bom zaprosila očka, naj dovoli brata, ma še en teden počitnic doma.«

»Oh, prosim vas, gospodična Virginija, ne odhajajte!« je vzklikanil duh. »Saj sem tako osamljen in tako nesrečen. In prav res ne vem, kaj bi počel. Mora' bi spati, pa ne morem.«

»Ne morete? Neumnost! Treba se je uleči in ugasišti svečo. Včasih je zelo težko ostati buden, zlasti v cerkvi, toda da bi človek zaspal, pa res ni nobenih tezav. Saj celo otroci vedo, kako naj zaspijo, čeprav ne moremo reči o njih, da so posebno pametni.«

»Veste, jaz nisem spal že tristo let, zato sem tako utrujen.«

Virginija se je docela zresnila in drobna usteca so ji zadrhnala kot rožna lističa. Stopila je k duhu, pokleplnila preden in se mu zazria v staro, uvelo oblice.

»Moj ubogi, ubogi Duh,« je zamrmrala, »ali nimate nikjer prostora, kjer bi lahko spali?«

»Daleč ob smrekovem gozdu,« je s tihim, zasanjanim glasom glasom odgovoril duh, »leži majhen vrt. V njem raste visoka in gosta trava, sijejo velike bele zvezde marjetic in slavec prepeva vso noč. Vso noč gostoli, z neba pa gleda na vrt hladen, kristalen mesec in visoka tisa razširja svoje orjaške roke nad tistimi, ki počivajo v zemlji.«

Virginijine oči so se skalile od solz, zato si je obraz skrila v dlani.

»Vi mislite na vrt smrti,« je pošepetala.

»Da, vrt smrti! Smrt mora biti čudovita. Leži v mehki črni zemlji, čutiš tišino, nad glavo pa se ti zibilje trava. Ne veš za včeraj, ne veš za jutri. Pozabiš na čas, pozabiš na življeno sanjaš v miru. Vi mi lahko pomagate. Vi mi lahko odprete vrata v Dom smrti, ker je zmeraj z vami ljubezen, ljubezen pa je močnejša kot smrt.«

Virginija se je stresla, spreletel jo je mraz in nekaj časa je bilo vse tisto. Zdela se ji je, da se pogreza v moreče sanje.

Tedaj je duh spet spregovoril in njegov glas je bil podoben zdihovanju vetrja.

»Ali ste kdaj prebrali staro prerokbo na oknu knjižnice?« je vprašal.

»Oh, večkrat!« je vzkliknila Virginija in dvignila oči. »Poznam jo zelo dobro. Napisana je s čudnimi črnimi črkami in pisava je težko prebrati. Vsega skupaj je šest vrstic:

KADAR BO ZLATOLASO DEKLE ZBUDILO V GRESNIKU KESANJA USAJ MALO,

KADAR USAHLI SE MANDELJ

SPET RAZCVETE

IN KADAR DETE BO

ZAJOKALO,

TEDAJ ODPUSCEN GREF BO

MORILSKI

IN SPET BO MIREN GRAD

CANTERVILLSKI.

Toda jaz ne vem, kaj ti stih pomenijo.«

»Pomenijo to,« je žalostno rekel duh, »da moraš ti jokati zavojlo mojih hudočenskih dejanj kajti jaz nimam solz.«

Vstal je iz naslanjača, jo privzel za roko, se sklonil nadnjeno in jo po starinski segi poljubil. Prste je imel hladne ko led, ustnice vroče ko ogenj, vendar se Virginija ni upirala, ko jo je popeljal skozi mračno sobo. Naslednji trenutek se je leseni stenski opaz zapri za njima in soba z gobelinom je ostala prazna.

Sesto poglavje

Deset minut kasneje je zvonec klical k čaju. Ker Virginija ni prišla, je gospa Otisova poslala služabnika ponjo. Hitro se je vrnili in povedal, da miss Virginije nikjer ne more najti. Ker je navadno vsak večer šla na vrt po rože za na mizo, se gospa Otisova sploh ni vznemirla ko pa je ura odbila šest in se Virginija še ni vrnila, jo je začelo skrbeti. Poslala je sinove, naj zunaj poiščajo sestro, z možem pa je pregledala vse sobe v gradu. Okrog pol sedmih so se fantje vrnili in povedali, da niso našli o sestri nobenega sleda.

Sedaj so bili že vsi do kraja v skrbeh in niso vedeli, kaj naj ukrnejo. Nenadoma se je gospa Otis spomnil, da je pred nekaj dnevi dovolil skupini Ciganov, da so si v parku postavili šotor. Zato je takoj pohitel v Blackfell Holow, spremijali pa so ga najstarejši sin in dva vrtnarja.

PERA SREČKOVIĆ:

NAGELJČEK PO OSMEM MARCU

Kaj misli, kaj pravi že na o...

O DELOVNI DOBI — Delovna doba je hud problem tudi za zenske: težko sprejmejo leta, ki se jim štejejo — dvojno.

O KONTRACEPCIJI — Kaj bi bilo z našim ljubim svetom, ko bi bila že naša pramati Eva poznala kontracepcija sredstva?

O LJUBOSUMNOSTI — Moški, pazite, komu bo ste presadili svoje rebro!

V vsakem raju se najde kakšna — Eva.

O MODERNIH NASILNEZH — Mnogi sodobni volkovi pričajo: Rdeča kapice v naslanjaču na mestu v postelji.

O SODOBNIH POJAVIH — Zenska ženski — jacquelinne!

O MODI — Ena ženska — maneken. Dve ženski — modna revija. Tri ženske — trije konkurenčni modni salonii.

O METEOROLOGIJI — Vetrovno ozračje v hiši — nedvomno obilje zakonskih padavin.

O LJUBEZNI — Ljubezen je slepa le na prvi pogled. Pri drugem — za to gre zahvala strokovnjaku, ki nam vse bolj odpirajo oči — hitro spregleda. Brez dvoma je treba poiskati nadomestne oči za — slepo ljubezen.

O SVOJEM DRUGEM JAZU — Sodobna Pepekha hrani zadnje zaloge pepela vedno za svojo glavo.

O GLEDALISČU — Nič čudnega, če je ljubezen med Romeoom in Julijo vzklikla prav na balkonu.

MODROST LJUDSKA

Dva več vesta kakor en sam.

Ena beseda češče več skoduje kakor toča po deželi.

Drva treba kupiti, kadar so češnje zrele.

Jajce več kot puta ve.

Dvakrat se v mlinu povtrikrat pa bedaku.

Jamrovcu vzemi in bahač daj.

Drži se kakor mokra kokoš.

V tistem času še niso vedeli za — garaže.

O KROGOTOKU STVARI — Drži, moda se zmeraj vrti v krogu in zmeraj za — isti krog.

O ŠPORTU — Po zaslugi Brigitte Bardot so Francozi občutili, kaj je lahka industrija. Mi pa smo po zaslugi naših nogometarjev občutili, kaj je najlažja industrija.

O POSLANCI — V skupščini malce več diskusije o občanu nasploh, doma pa malo manj — o možu nasploh.

ABV.

KAJ JE OČE?

Einaintrideset dečkov in deklic v šestih newyorskih sočlah, starih od šest do dvajset let, je odgovorilo na vprašanje: Kaj je oče? Tole so najboljši in najbolj presestljivi odgovori:

— Oče je tisti, ki ne mara izgubiti poročene materje.

— Če ne bi imeli očeta, nas sploh ne bi bilo na svetu. In zato mu moramo biti hvaležni.

— Oče je oseba, zaradi katere se prepira večina dečkov, kdo ima najboljšega in najmočnejšega.

— Oče je oseba, ki jo moramo spoštovati. Včasih je kakor ljubi bog.

— Oče natančno ve, kdaj si že prestar, da bi dobil poljubček.

— Oče je za dečka velik bolj pomemben kakor za deklico — ker je bil tudi on sam deček.

— Oče je mož, ki te drži v naročju, kadar si majhen in te je strah.

— Zame je oče nekdo, ki mi venomer daje same zglede.

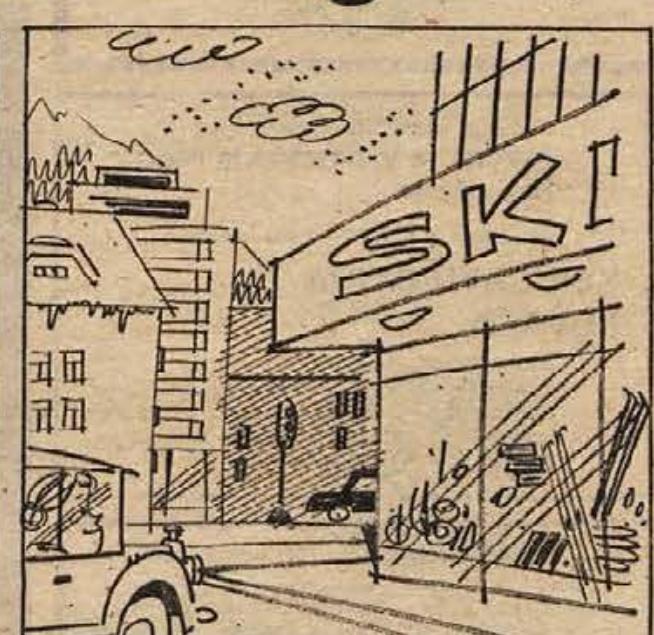
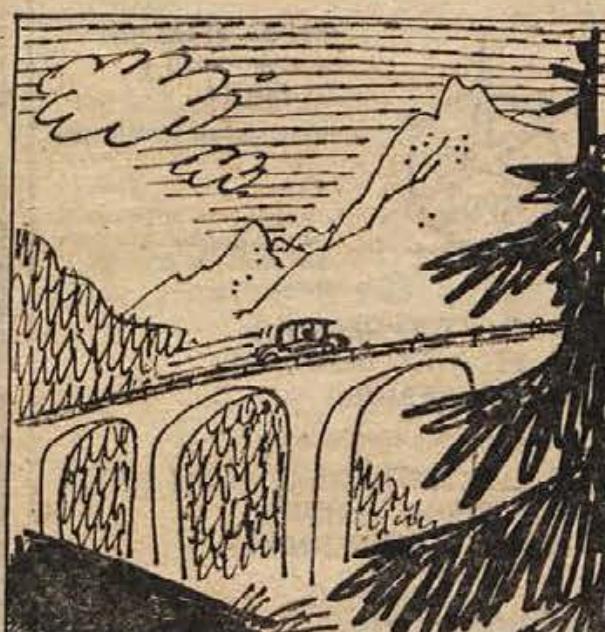
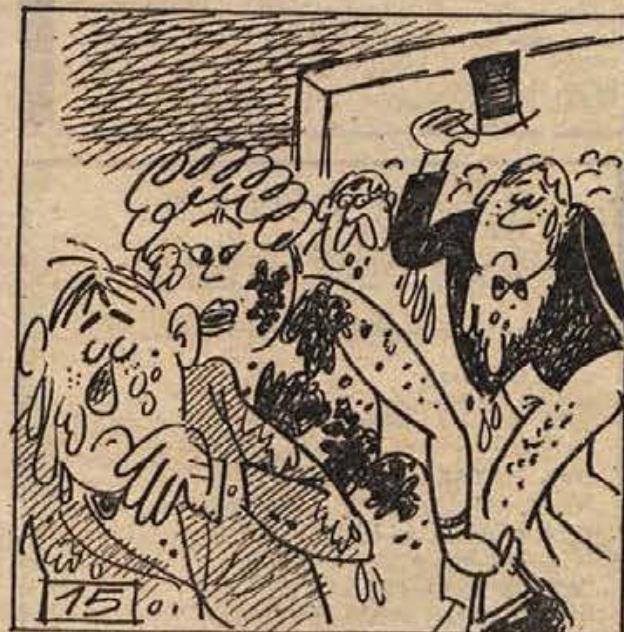
— Pri nas doma ni šef moj oče — marveč moja mati. Vendar mu dovoli ostati pokonci do desetih, da lahko posluša večerna poročila.

— Oče je doma koristen, ker družino lahko obvaruje pred nesrečo.

— Oče ti zmeraj pomaga. In ponavadi se mu tudi posreči.

— Oče te ne ljubi zato, ker si lep ali velik ali majhen, ljubi te, ker si ti ti.

skok v zameystvo

15. Ko bi bila atomská bomba priletela v slavnostno dvorano, bi bila napravila približno prav tako razdejanje! Imenitna gospoda je kislih obrazov in obilno osladkanih toalet zapustila priorišče. Tudi junak dneva in njegova soprona sta se podvzala na prosto. Nihče Jimu ni pomagal, ko sta zaloputnila za seboj vrata svojega

zmagovitega avtomobila in izginila za prvim vogalom. Dirkalni motor pod kabrioletovo »haubo« je pripomogel, da sta v hipu pustila za seboj mesto in se prav kmalu približala državni mej. Pred njima je ležala prijazna, gorata deželica, pribeljališče vseh bogatih!

Paradižnik se je udaril po žepu, kjer je tičala

kuverta z debelo nagrado in dejal: Tu, v tej deželi si bova privočila male počitnice!

Deželo je še pokrivala snežna odeja in Paradižnik je dopolnil svojo odločitev: počitnice bova preživelva športno!

Ustavila sta se v belem mestecu pod visokimi planinami. Zavila sta v trgovino, natlačeno s športnimi rekviziti. In sta pričela izbirati ...

Sklad za financiranje gradnje novih osnovnih šol Novo mesto
razpisuje

PONOVNO JAVNO DRAŽBO

nastanjih objektov:

WEEKEND - LOPA

na parc. št. 458, k. o. Kandija, z izklicno ceno 2.500 dinarjev

LESENA ŠUPA

na parc. št. 403, k. o. Kandija z izklicno ceno 500 dinarjev

VRTNO ŽIČNO OGRAJO

na parc. št. 458, k. o. Kandija, z izklicno ceno 500 dinarjev

Vrednost objektov pomenijo izklicno ceno. Izdražitelj mora kupljeni objekt najkasneje do 31. 3. 1970 na svoje stroške podreti in odpeljati. Tako po dražbi je treba plačati najmanj polovico kupnine. Ostali pogoji so razvidni iz dražbenih pogojev.

Zbirališče za izvedbo dražbe bo v Novem mestu, Valantičeve 4 (pri Francu Mikcu) dne 16. 3. 1970 ob 10. uri.

Udeleženci dražbe si morajo 16. 3. 1970 od 8. do 10. ure ogledati objekte, ki so predmet prodaje, in so jim takrat na vpogled dražbeni pogoji.

KNJICA ZA VSAKO DRUŽINO
to je knjiga

VESELE URE

Nika Kureta

Dostikrat se zgoditi, da otrokom pri vsej iznajdljivosti zmanjka iger. Otrok, ki se dolgočasi, pa je sebi in drugim v nadtego. Knjiga VESELE URE bo pomagala otrokom in odraslim ob takih prilikah.

V knjigi so zbrane igre za vse letne čase, igre na prostem in v sobi, igre, ki razgibljajo telo in igre, ki bistirijo duha, pa še igre za ure samote.

VESELE URE je prava knjiga za družinsko rabo.

Knjiga ima 208 strani, je bogato ilustrirana in stane vesana v platu 39 dinarjev. Kupite jo lahko v vseh knjigarnah, naročite pa jo lahko direktno pri založbi Mladinska knjiga, Oddelek za direktno prodajo, Ljubljana, Titova 3, s priloženo naročilnico.

NAROČILNICA

Podpisani(a) _____

točen naslov _____

naročam knjigo Nika Kureta VESELE URE.

Znesek 39 din bom plačal po prejemu računa in položnice za tekoči račun založbe Mladinska knjiga 501-1-30/1.

Datum: _____ Podpis: _____

Komisija za delovna razmerja pri
SEKCIJI ZA VZDRŽEVANJE PROG
Novo mesto

razglaša prosta delovna mesta:

KLJUČAVNIČARJA KOVAČA

Stanovanje ni zagotovljeno.

Kandidati naj pošljajo prošnje kadrovsко-administrativni službi Sekcije za vzdrževanje proge, Novo mesto, Ljubljanska c. 5.

Razpis velja do 15. aprila 1970.

V 70. letu je umri naš marljivi brat in stric

JANEZ ŠINKOVEC

interniranc iz Mauthausna

Pogreb bo danes, 12. marca 1970, ob 16. uri
na Dol. Kamencih

Do pogreba leži v mrljški vezi
na pokopališču v Ločni do 15.30, nakar bo
prepeljan na svojo željo na Dol. Kamence

Začetki:
bratje z družinami in družina Krašek

Ločna, 9. marca 1970

UGODNA PRILOŽNOST ZA ZAPOSЛИTEV IN UK

RUDNIK LIGNITA VELENJE

SPREJME NA DELO

več nekvalificiranih delavcev
in kvalificiranih rudarjev,
kvalificiranih elektrokarjev,
kvalificiranih ključavnicarjev
in kvalificiranih vodovodnih inštalaterjev.

STALNO DELO, DOBER ZASLUZEK, RAZNE UGODNOSTI

POGOJ: telesno in duševno zdravje, starost od 18
do 30 let. Kvalificirani delavci morajo imeti dokazila o kvalifikaciji.

ZA DOM RUDARJEV V FIESI

1 kvalificiran kuhar,
3 kvalificirane natakarje.

ZA DOLOCEN ČAS od 1. 3. do 31. 8. 1970.

Pišite ali pa se zglasite osebno na naslov: Rudnik lignita Velenje, Kadrovsko-socijalni sektor.

PROSTA UČNA MESTA V ENOLETNI RUDARSKI ŠOLI

POGOJI: dokončana osemletka (vsaj 6 razredov),
dopoljeno 17. let starosti. Kandidat mora biti
zdravstveno sposoben za delo v rudniku (zdravniški pregled je v Velenju).

SLUSATELJI IMAJO V ČASU SOLANJA NASLEDNJE UGODNOSTI:

brezplačna oskrba v internatu Rudarskega šolskega centra v Velenju. Mesečne pridostne nagrade, po končanem šolanju zagotovljena služba v Rudniku lignita Velenje.

Sola prične s poukom že v marcu 1970.

Pročnje za sprejem v šolo pošljite na naslov:
Rudarski šolski center Velenje.

ELEKTROTEHNA,

trgovsko uvozno in izvozno podjetje
z elektrotehničnim materialom

LJUBLJANA, TITOVA CESTA 51

želi zaposlit

v prodajalni Krško

- KV trgovskega pomočnika
elektro-železninske stoke
z ustrezno prakso
za nedoločen čas in

v prodajalni Sevnica

- blagajničarko za določen čas

POGOJ: srednja strokovna izobrazba z ustrezno prakso

Kandidati naj posljejo ponudbo s kratkim življepisom Komisiji DS za delovne odnose, Ljubljana, Titova c. 51.

Razpis velja 15 dni po dnevu objave.

RAZPISNA KOMISIJA

V TOVARNI PERILA

LABOD v Novem mestu

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA PODGETJA

POGOJI:

kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje pogoje:

da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo in najmanj 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu da ima organizacijske sposobnosti voditi večjo delovno organizacijo

da je ekonomsko in družbeno razgledan in da ima sposobnost koordinirati delo obratov in strokovnih služb

da so njegovi uspehi iz prejšnjega dela takci, da so se odražali v rasti in uspehih dela organizacije, v kateri je delal.

Ponudbe s kratkim življepisom in dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev naj kandidati pošljajo razpisni komisiji v roku 15 dni od dneva objave razpisa v zaprti ovojnici z oznako »Za razpisno komisijo«.

Tovarna elementov
za elektroniko v
ZP ISKRA

obrat Upori, Šentjernej

vabil

k sodelovanju sodelavcev z
višjo izobrazbo (končana
višja tehniška šola ali 1.
stopnja fakultete).

ELEKTROINŽENIRJE,

STROJNE INŽENIRJE,

INŽ. KEMIJE;

sodelavce s srednjo izobrazbo;

ELEKTROTEHNIKE (šibki tok),

STROJNE TEHNIKE,

KEMIJSKE TEHNIKE;

kvalificirane delavce;

ORODJARJE,

STRUGARJE,

BRUSILCE.

Kandidati so lahko začetniki, zaželeno je, da imajo odslužen vojaški rok.

Pismene ponudbe s krajskim življepisom pošljite na naslov: Tovarna elementov za elektroniko v ZP ISKRA — obrat UPORI, Šentjernej.

DS GOSTINSKO TURISTIČNE ORGANIZACIJE

»GOSTOUR« METLIKA.

vabil k sodelovanju slednje sodelavce:

POSLOVODJA

gostilne Mlakar

VKV natakar s prakso 3 do 6 let — možnost samostega stanovanja

DVA NATAKARJA (ICI)

KV natakar(ica), praksa 1 do 3 leta

DVA KUHARJA (ICI)

KV kuhan(ica), praksa 1 do 3 leta

DVE PRODAJALKI PIJAC

KV trgov. delavka, praksa 1 do 3 leta

DVA VAJENCA — VAJENKI

za kuhrske stroke

VECJE ŠTEVILLO MLAJŠIH FANTOV

ALI DEKLET

v starosti od 20 do 30 let

za občasno pomoč pri strežbi

pogoji: končana osemletka

Nagajevanje po pravilniku in doseženem uspehu.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 15. MARCA

9.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje - Plešivec) — (Beograd)
9.28 NAPOVED SPOREDA — (Ljubljana)
9.30 NARODNA GLASBA (Zagreb)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Beograd)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.50 OTROSKA MATEJNA: Tisoč in en problem — David Coperfield, Filmska burleska — (Ljubljana)
12.20 TV KAŽIPOT (Ljubljana)
12.40 EVROPSKO ATLETSKO PRVENSTVO V DVORANI — posnetek slobotnih tekmovalcev na Dunaju (do 14.20) (Ljubljana)
15.55 Dunaj: EVROPSKO ATLETSKO PRVENSTVO V DVOGRANI — prenos EVR — (Ljubljana)
17.55 RISANKA (Ljubljana)
18.10 ZOSIJA — sovjetski film — (Ljubljana)
19.15 CIKCAK (Ljubljana)

NE HODI DOMOV BREZ

19.30 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — SVEDSKA: CSSR prenos prve tretjine (EVR — Ljubljana)
20.10 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 3-2-1 (Ljubljana)
20.50 VIDEOFON (Zagreb)
21.50 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — prenos tretje tretjine (EVR — Ljubljana)
21.45 NASE MALO MISTO — mu morskiščna oddaja (Zagreb)
22.45 SPORTNI PREGLED (IRT)
23.15 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
23.30 TV DNEVNIK (Beograd)

Druži spored:

20.10 TV DNEVNIK (Zagreb)

21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

PONEDELJEK, 16. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMŠCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 ANGLESCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje - Plešivec) do 17.30 (Beograd)
17.50 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 OBZORNÍK (Ljubljana)
18.35 OBREŽJE — oddaja za italijan, narodn. skupino — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 VARIETE — zabavno glasbeno oddaja (Zagreb)
19.20 MOJ OTROK JE DRUGACEN — reportaža (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV-DNEVNIK (Ljubljana)
20.25 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — CSSR — SZ — prenos II. tretjine (EVR — Ljubljana) pribl.

20.50 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)

19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 NAS SLAGER SEZONE — (Sarajevo)

19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

22.15 PARISKI MOZAIK BOGDANA POGACNIKA (Ljubljana)

22.50 POROCILA (Ljubljana)

TOREK, 17. MARCA

9.30 TV V SOLI (Zagreb)
10.45 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.35 RUSCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 TV VRTEC (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
17.20 VESELJE V GLASBI: Jazz v koncertni dvorani (Ljubljana)
18.15 OBZORNÍK (Ljubljana)
18.30 SRECANJE V STUDIU 14 — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 PREPOGOŠČO POZABLJAMO — oddaja iz Sodobne vigne — (Ljubljana)
19.25 OSNOVE — oddaja iz mikra Iz sveta oblikovanja — (Ljubljana)

19.50 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 2EPAR — francoski celov. film (Ljubljana)
21.50 VESELJE V GLASBI: Uvertere in preludiji (Ljubljana)
22.45 POROCILA (Ljubljana)

SREDA, 18. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje - Plešivec) do 17.30 (Beograd)
17.45 NAPOVED SPOREDA — (Ljubljana)
17.50 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 OBZORNÍK (Ljubljana)
18.35 OBREŽJE — oddaja za italijan, narodn. skupino — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 VARIETE — zabavno glasbeno oddaja (Zagreb)
19.20 MOJ OTROK JE DRUGACEN — reportaža (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV-DNEVNIK (Ljubljana)
20.25 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — CSSR — SZ — prenos II. tretjine (EVR — Ljubljana) pribl.

20.50 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)

19.00 MOZAIK (Ljubljana)

19.05 V. SREDISCU POZORNOSTI: Premagovanje občinskih meja (Ljubljana)

19.20 VSE ZIVLJENJE V LETU DNI (Beograd)

21.00 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — CSSR : SZ — prenos III. tretjine (EVR — Ljubljana)
21.45 MONITOR (Ljubljana)
22.35 POROCILA (Ljubljana)
22.40 NOGOMET SCHALKE 04 : DINAMO — posnetek II. polčasa (Ljubljana)

CETERTEK, 19. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)
15.00 KOLESARSKA DIRKA MILANO : SANREMO — prenos (do pribl. 16.30) (EVR — Ljubljana)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje - Plešivec) do 17.00 (Beograd)
17.35 VESELJI TOBOGAN (Ljubljana)
18.15 OBZORNÍK (Ljubljana)
18.30 ZGODBE S POPOTOVANJEM — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 VSE ZIVLJENJE V LETU DNI (Beograd)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

22.25 MALO JAZ, MALO TI — quiz TV Zagreb (Ljubljana)

23.45 POROCILA (Ljubljana)

19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 V. Neff: PREUDARNE PORKE — nadaljevanje (Ljubljana)

22.05 KULTURNE DIAGONALE — (Ljubljana)

22.40 POROCILA (Ljubljana)

22.45 KOSARKA LOKOMOTIVA : OLIMPIJA — posnetek II. polčasa (Ljubljana)

23.45 DIVJI VETER — ameriški film (Ljubljana)

22.25 MALO JAZ, MALO TI — quiz TV Zagreb (Ljubljana)

23.45 POROCILA (Ljubljana)

20.35 DIVJI VETER — ameriški film (Ljubljana)

22.25 MALO JAZ, MALO TI — quiz TV Zagreb (Ljubljana)

23.45 POROCILA (Ljubljana)

SOBOTA, 21. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
17.45 OBZORNÍK (Ljubljana)
17.50 PO DOMACE Z HORISOM FRANKOM (Ljubljana)
18.15 Ante Kovacic: PRAVDAC — nadaljevanje zagrebaške TV igre (Ljubljana)
19.20 SPREHOD SKOZI CAS: I. svetovna vojna — 10. oddaja (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.40 REZERVIRANO ZA SMEH (Ljubljana)
21.05 DESTRY — serški film — (Ljubljana)
22.00 AMSTERDAM: PISEM EVROVIZIJE — prenos (EVR — Ljubljana)
22.25 POROCILA (Ljubljana)
23.30 DRŽAVNO PRVENSTVO V PLAVANJU — posnetek — (Beograd)

■ SREDA, 18. MARCA: 8.04 — Glasbena matinija; 9.25 iz glasbenih sol: 10.15 Pri vas doma; 11.00 Porodila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — int. Tone Horvat: Zamjenjava slabše živine s prav dobrim plemenitom prirodom velik napredak; 12.40 Slovenske narodne igrejo in pojo narodno-zabavni ansambl; 12.50 Priporočajo vam... 13.35 Naslovni nastojati učitavaju in pozdravljajo: 13.45 Naslovni nastojati za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — int. Rihard Štrah: Počitek prehranskih proizvodov in spremembe v strukturi prehrane; 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrov; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naslovni nastojati učitavaju in pozdravljajo: 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operna koncert: 18.15 »Signalis: 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambalom Maksa Kumra; 20.00 Simfonični koncert orkestra RTV Ljubljana; 22.15 Za ljubitelje jaza

■ CETRTEK, 19. MARCA: 8.04 — Glasbena matinija; 9.35 Operete melodije; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — int. Tone Horvat: Zamjenjava slabše živine s prav dobrim plemenitom prirodom velik napredak; 12.40 Slovenske narodne igrejo in pojo narodno-zabavni ansambl; 12.50 Priporočajo vam... 13.35 Naslovni nastojati učitavaju in pozdravljajo: 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operna koncert: 18.15 »Signalis: 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambalom Maksa Kumra; 20.00 Simfonični koncert orkestra RTV Ljubljana; 22.15 Za ljubitelje jaza

■ TOREK, 17. MARCA: 8.05 — Operna matinija: 9.35 Z ansambalom Mojmirja Šopota; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — int. Marian Šebenik: Obnova in varstvo gozdov na Krasu; 12.40 Cer poja in poteka; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 »Pesen iz mladih girov; 14.45 Litika za otroke, »Mohurčki; 15.30 Glasbeni intermezzi; 16.00 Vsak dan se vasi 17.05 Cetrtkovno glasbeno popoldne; 18.15 »Morda vam bo všeč; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambalom Jožeta Kampiča; 20.00 Cetrtkov večer domaćih pesmi in napefov; 21.00 Vabimo vas na bračno vajo; 21.40 Glasbeni nočurno.

RADIO LJUBLJANA

TUDI LETOS BO »AGROTEHNIKA«, LJUBLJANA PRIREDILA OD 14. MARCA DO 6. APRILA NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

ŽE TRADICIONALNI

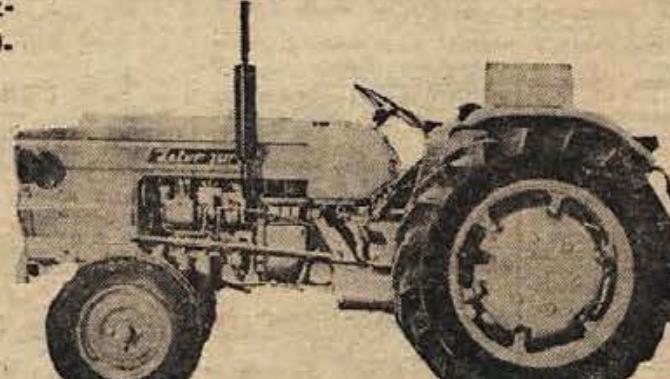
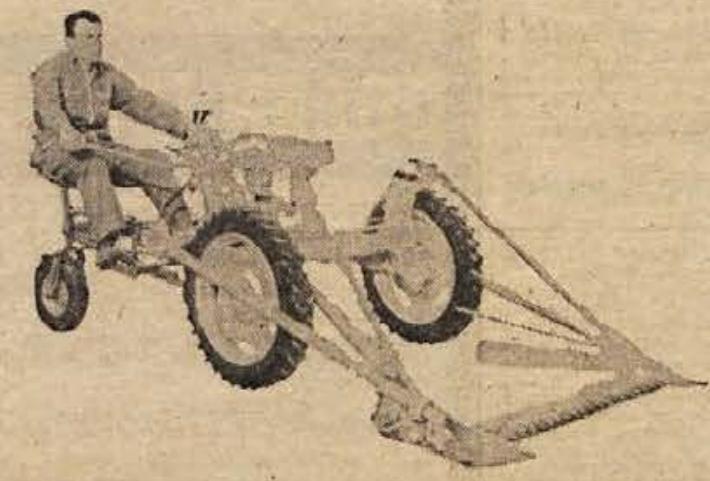
PRODAJNI SEJEM KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA

SEJEM BO ODPRT VSAK DAN, TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH OD 9. DO 18. URE. NA SEJMU BODO PRIKAZOVALI STROKOVNE FILME. S STROKOVNJAKI PA SE BOSTE LAJKO POMENILI O NAJBOLJŠI IZBIRI STROJA ZA VAŠE POTREBE.

IZREDNA UGODNOST:

CENE STROJEV IN ORODIJ BODO ZNIŽANE ZA 0,5 DO 3%.

IZBIRA STROJEV IN ORODIJ BO PRECEJŠNJA, ZATO VAM PRIPOROČAMO, DA SI SEJEM OGLEDATE.
TELEFON: 315-555.

agrotehnika

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KLEDAR

Petak, 13. marca — Kristina
Sobota, 14. marca — Matilda
Nedelja, 15. marca — Klemen
Ponedeljek, 16. marca — Hilarij
Torek, 17. marca — Ljubislava
Sreda, 18. marca — Edvard
Cetrtek, 19. marca — Jože

KINO

Brestanica: 14. in 15. 3. ameriški
barvni film »Revolverna Vakov.
Crnometriji: Od 13. do 15. 3. ita-
lijanski barvni film »Zaseda v
Grand Kavionu. 17. in 18. 3. ameri-
ški barvni film »Rusi prihaja-
ti. 19. 3. francoski barvni film »Ne-
ukrotljiva Angelika.

Kočevje — Jadran: 14. in 15. 3.
italijanski barvni film »Nog vio-
milcev. 15. in 16. 3. ameriški
barvni film »Na tebi je vrata, da
unreš. 17. 3. ameriški barvni film
»Tomas Moor, slovec za vse prilike.
18. 3. francoski barvni film
»Benjamina. 19. 3. francoski barvni
film »Operacija Levutina.

Kostanjevica: 15. 3. ameriški film
»Jedenci ob meji ranca in serif
iz medicine Boova.

Krško: 16. in 15. 3. ameriški
barvni film »Zadnji višek iz Ka-
tangze. 18. in 19. 3. ameriški bar-
ni film »Prokletje posvetov.

Metlika: Od 13. do 15. 3. fran-
cosko-španski barvni film »Vi-
kont poravnava načun. 18. in
19. 3. francoski barvni film »Ne-
vesta je bila v črniški.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SOBO (poseben vhod) in hrano
nudim takoj za pomoč v avto-
matiziranim gospodinjstvu k
trem članom. Prekrbiti zapo-
stitev Likar, Ljubljana, Stare-
tova 11.

ISČEM DEKLE ali mlajšo upo-
kojenko za varstvo 2-letnega
otroka in pomoč v gospodin-
stvu. Nudim hrano in stanovanje,
plača po dogovoru. Pomu-
be pod »Crnometriji«.

GOSPODINJSKO pomočnico sprej-
me družino s 7 in 3 leta starimi
otrokioma. Pogoji ugodni.
Automatizirano gospodinjstvo. —
Nova Škalj, Koper, Kreditna
banka.

ISČEM poštano gospodinjsko po-
močnico k 4-članski družini
(fantka 2 in 4 let). Nastop s
1. aprilom. Pavel Košir. Prisoj-
na pot 12, Novo mesto.

ISČEM gospodinjsko pomočnico
za varstvo dveh otrok — Alojz
Udovič, Zahobjek 12, Ljubljana.

ISČEM dva mizarška pomočnika —
stavba (starejša ali mlajša).

Stanovanje in hrana prekrbitje-
na. Placa dobra. Matjaž Kocijan,
Bleč 14, Vel. Gaber.

BRIVSKEGA pomočnika(e) ta-
koj sprejme brivec Janez Kovačić,
Glavni trg 18, Novo mesto.

GOSPODINJSKO POMOČNICO

sprejem takoj k 4-članski dru-
žini. Kramar, Kandžiška 13, Novo mesto.

SPREJMEM AUTOMEHANIKA.

Mehanična delavnica Antona Ba-
škovec, TOMOS, Tehnika — ser-
vis, Krško.

GOSTILNA ANICA KOS, Ivana
gorica 61, želite dve dekleti za
delo v kuhinji in gostilni. Lanko
je pružena, mora pa imeti ve-
setje do dela v gostinstvu. Hra-
na in stanovanje v hiši. Vse
ostalo po dogovoru.

SPEJMEM mizarškega valjence.
Oskribi v hiši. Franc Sever-
mizar. Višnje 4, Sentvid —
Štefna.

ISČEMO GOSPODINJSKO PO-
MOČNICO k 4-članski družini
(torka 4 in 5 let). Nudimo stan-
ovanje, hrano in dobro pla-
famo. Int. Zvonko Finkgar, Uli-
ca pregnancev 12, Sentvid —
Ljubljana.

SLUŽBO ISČE

MLAJSI FANT, bofer A, B, C, E
in F kategorije, isče kakrnikoli
zaposlitve v Novem mestu ali
okolici. Naslov v upravi lista
(522/70).

MOTORNA VOZILA

PRODAM motorno kolo Jawa
175 kub. cm, prevozenih 7500 km.
Viktor Šeneca, Obč. 11, Do-
lenjske Toplice.

PRODAM MOPED trbrzince, ma-
lo rabljen, po ugodni ceni.
Henrik Perenčak, Brezina 109,
Brezice.

UGODNO PRODAM avto fiat 750

— dobrem stanju. Ogled možen!

Mirna: 14. in 15. 3. ameriški
barvni film »El Dorados.

Mokronog: 14. in 15. 3. mehiški
barvni film »Dama iz Bejruta«.

Novo mesto: Od 13. do 17. 3.
jugoslavski barvni film »Bitka
na Neretvi. 18. in 19. 3. ameriški
barvni film »Zakonoloma. — PO-

TUJOČI KINO NOVO MESTO: Od
13. do 17. 3. ameriški barvni film
»Cistina. —

Ribnica: 14. in 15. 3. francoski
barvni film »Clovek iz Marakeše.

Sodražica: 14. in 15. 3. ameriški
film »Mat Holm — tajni agent. —

Sentjernej: Od 13. do 15. 3.
ameriški barvni film »Prišli so v
Cardurso. —

Trebnej: 14. in 15. 3. ameriški
barvni avanturistični film »Targan
na Veliki reki. 16. 3. ameriški
barvni kavbojski film »Krogla za
zlikovcar. —

Trebnej: 14. in 15. 3. ameriški
barvni film »Revolverna Vakov. —

Crnometriji: Od 13. do 15. 3. ita-
lijanski barvni film »Zaseda v
Grand Kavionu. 17. in 18. 3. ameri-
ški barvni film »Rusi prihaja-
ti. 19. 3. francoski barvni film
»Ne-
ukrotljiva Angelika.

Kočevje — Jadran: 14. in 15. 3.
italijanski barvni film »Nog vio-
milcev. 15. in 16. 3. ameriški
barvni film »Na tebi je vrata, da
unreš. 17. 3. ameriški barvni film
»Tomas Moor, slovec za vse prilike.
18. 3. francoski barvni film
»Benjamina. 19. 3. francoski barvni
film »Operacija Levutina.

Kostanjevica: 15. 3. ameriški film
»Jedenci ob meji ranca in serif
iz medicine Boova.

Krško: 16. in 15. 3. ameriški
barvni film »Zadnji višek iz Ka-
tangze. 18. in 19. 3. ameriški bar-
ni film »Prokletje posvetov.

Metlika: Od 13. do 15. 3. fran-
cosko-španski barvni film »Vi-
kont poravnava načun. 18. in
19. 3. francoski barvni film »Ne-
vesta je bila v črniški.

PREKLICI

Alečija Kozomernik, Gorenja
vas 1. Smarjetna, prepovedujem
vožnjo po svoji njivi v Gorenji
vasi. Kdor prepovedi ne bo upo-
steval, ga bom sodno preganjal.

Anton Plut, Gor. Dobravice 12,
Gradac, prepovedujem pašo kokos-
ši na svojih parceh Antonu Zug-
lju iz Gor. Dobravice 14 in bojo
voj njegovih drutin po moji par-
celli na Hribu. Ce ne bo lega upo-
steval, ga bom sodno preganjal.

Za vedno prepovedujem Uršuli
Riblji in njem in sorodnikom hojo
in kokoško pašo po mojem trav-
niku. Ce ne bo lega upošteval,
ga bom sodno preganjal. Anton
Zemljak, Ravne 52, Krško.

Janka Pinoza, Ledina 59, Sevnica,
obzajem in prekljucam, kar kolik
sem izrekel zahajevca in obrekivjega
na racun Marije Mastnak, Ledina
57, Sevnica, in se ji zahvaljujem,
da je odstopila od točke.

Stane Gavzoda, Pedgrad 21, pre-
povedujem vožnjo in pašo ter
drugo skodo po moji parceh, za-
sajeni s kostanjevinskim naseljem pri
Grodu. Kdor tega ne bo upošte-
val, ga bom sodno preganjal.

POSEST

PRODAM po zelo ugodni ceni
majhno posestvo z lepo ureje-
nim gospodarskim poslopjem.
Hiša vsejiva, kašča in blevi z
vodo in elektr. napeljavo. Okrog
hiše sadovnjak, njiva, vinograd
in bukov gozd. Skupaj približno
2 ha. Informacije pri Alečiji
Sinkovcu, Raka — Krško.

SAMOSTOJEN DEL HIŠE, eno-
sobno stanovanje, garazo in dvo-
risko v centru mesta Krško,
ugodno prodam. Vsejivo v je-
seni 1970. Naslov v upravi lista
(509/70).

PRODAM najboljemu ponudniku
majhno lepo posestvo z go-
spodarskimi poslopiji in hišo v
dobrem stanju v okolici Nove-
ga mesta. Naslov v upravi lista
(519/70).

PRODAM VINOGRAD v Trški go-
ri (28 arov). Dostop z avtom.
Naslov v upravi lista (521/70).

PRODAM vozni kombi. Cena ugod-
na. Albert Jaklič, Crni potok
pri Kočevju.

PRODAM skoraj nov milin na mo-
torni pogon v dobrem stanju.

Naslov v upravi lista (517/70).

PRODAM deli kuhinjskega poli-
stiva ter posteljne žimnice. Ger-
bec, Zagreb 5, Novo mesto.

UGODNO PRODAM 10.000 kg do-
brege sena in sadno stiskalnik
ca. Julij Mikš, Vrb nad Mo-
kronogom 32.

PRODAM novo motorno šago-
MELITE-OREGON. Naslov v
upravi lista (522/70).

PRODAM KAV in radio RIZ
UKW 614. Informacije v trgo-
vini eMarket, Brčlina.

PRODAM vprejno kosilnico v
brezibljenem stanju. Justina Mar-
ković, Dolga njiva 21, Velika
Loka.

PRODAM min za domačo uporabo
na električni pogon, pokoden, dobro
ohranjen. Franc Javornik,
Grosuplje, Adamičeva 20.

PRODAM PULT, električni stedi-
nik »Gorenje« in hladilnik »Po-
tis« Marija Potočar, Brčlina 47,
Novo mesto.

SPALNICO z volnenimi žimnicami
in vzmetnicami ugodno prodam.

Ogled vsak dan po 15. uri. Mi-
loš Jakopec. Nad milini 25.

UGODNO PRODAM popolno-
no avtodorado z anteno in vsem
priborom. Anton Baškovec, TO-
MOS — Tehnika — servis, Kr-
ško.

PRODAM dobro ohranjen televizor
s Majorom. Alojz Mašnik, Oreho-
vica 21, Sentjernej.

PRODAM vprejno kosilnico Baus
z setveno napravo. Franc Turk,
Dol. Miharovci, 9, Sentjernej.

UGODNO PRODAM milinsko kolo
— notranje in zunanje z vetrovibro-
ščino. Franc Novak, Pesje 26, Artiče,
Brezice.

PRODAM motorno kosilnico BCS,
vprejno kosilnico in stroj za
izdelavo strelne cementne opake,
ki ima 300 jeklenih modelov.

Ivan Berkop, Žemelj 1, Gra-
dac.

PO UGOĐENI CENI prodam spal-
nico z žimnicami, vložki in
vzmetnicami. (federmodroci)

Jani Buchwald, Roškr cesta 22,
Kočevje.

PRODAM vprejno kosilnico ap-
parat za žimnice. (federmodroci)

Franc Novak, Pesje 26, Artiče,
Brezice.

PRODAM motorno kolo Jawa
175 kub. cm, prevozenih 7500 km.

Viktor Šeneca, Obč. 11, Do-
lenjske Toplice.

PRODAM MOPED trbrzince, ma-
lo rabljen, po ugodni ceni.

Henrik Perenčak, Brezina 109,
Brezice.

UGODNO PRODAM avto fiat 750

— dobrem stanju. Ogled možen!

Mirna: 14. in 15. 3. ameriški
barvni film »El Dorados.

Mokronog: 14. in 15. 3. mehiški
barvni film »Dama iz Bejruta«.

Novo mesto: Od 13. do 17. 3.
jugoslavski barvni film »Bitka
na Neretvi. 18. in 19. 3. ameriški
barvni film »Zakonoloma. — PO-

TUJOČI KINO NOVO MESTO: Od
13. do 17. 3. ameriški barvni film
»Cistina. —

Ribnica: 14. in 15. 3. francoski
barvni film »Clovek iz Marakeše.

Sodražica: 14. in 15. 3. ameriški
film »Mat Holm — tajni agent. —

Sentjernej: Od 13. do 15. 3.
ameriški barvni film »Prišli so v
Cardurso. —

Trebnej: 14. in 15. 3. ameriški
barvni film